

Vai valstī tiek īstenota efektīva uzraudzība pār zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanu?

Rīga 2018

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas ziņojums

Vai valstī tiek īstenota efektīva uzraudzība pār zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanu?

2018.gada 2.februārī

Lietderības revīzija “Vai valstī tiek īstenota efektīva uzraudzība pār zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanu?”.

Revīzija veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles Otrā revīzijas departamenta 2017.gada 6.aprīļa revīzijas uzdevumu Nr.2.4.1-7/2017.

Revīzijas ziņojums apstiprināts ar Valsts kontroles Otrā revīzijas departamenta 2018.gada 2.februāra lēmumu Nr.2.4.1-7/2017.

Vāka noformējumā izmantota fotogrāfija no tīmekļa vietnes <http://depositphotos.com>.

Cienījamais lasītāj!

Valsts kontrole ir pabeigusi revīziju “Vai valstī tiek īstenota efektīva uzraudzība pār zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanu?”.

Zemes kadastrālā uzmērīšana ir specifisku darbību kopums un to var veikt tikai īpaši kvalificētas un sertificētas personas. Zemes kadastrālā uzmērīšana ir obligāta, jo zemes robežu plāns ir viens no dokumentiem, kas nepieciešams īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā, turklāt patērētājam tas ir maksas pakalpojums. Jomas specifikas dēļ patērētājs bez priekšzināšanām nevar novērtēt mērnieka sniegtā pakalpojuma kvalitāti. Valstij, uzliekot par pienākumu iegādāties šo pakalpojumu tiesību uz nekustamo īpašumu aizsardzībai, būtu arī jāīsteno pietiekama kontrole pār pakalpojumu sniegšanu.

Diemžēl ierosmi Valsts kontroles revīzijai šoreiz sniedza to iedzīvotāju sūdzības, kas bija saskārušies ar robežu neatbilstību problēmām nekustamā īpašuma valsts kadastra sistēmā dēļ mērnieku pieļautām kļūdām. Papētot jautājumu detalizētāk, mēs konstatējam, ka valsts uzraudzība zemes kadastrālās uzmērīšanas veikšanā ir samazinājusies līdz minimumam un tas var radīt riskus mērniecības darbības rezultātā iegūto datu kvalitātei. Tāpēc mēs veicām šo revīziju, lai gūtu pārliecību, vai spēkā esošais mērnieku sertificēšanas un uzraudzības mehānisms var nodrošināt kvalitatīvu un profesionālu zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanu patērētāju un visas valsts interesēs.

Nekustamā īpašuma valsts kadastra datu kvalitāte un atbilstība situācijai apvidū ir viena no pastāvīgajām valsts prioritātēm. Mērniecības pakalpojuma kvalitāte ir būtiska arī tāpēc, ka Latvijā joprojām instrumentāli uzmērti ir tikai apmēram 46% no kopējā zemes vienību skaita, jo zemes reformas sākumā zemes robežu noteikšana ar ierādīšanas metodi bija vienīgais tehnoloģiski iespējamais mērniecības darbu izpildes veids.

Latvijā jau ilgstoši pastāv situācija, kurā nevienai no ministrijām nav skaidri noteikta atbildība par zemes kadastrālās uzmērīšanas jomu. Līdz 2006.gadam Tieslietu ministrija bija atbildīga par zemes politikas veidošanu, bet vēlāk šī funkcija tika sašaurināta līdz politikas izstrādei un koordinēšanai nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšanas jomā.

Tiesiskā regulējuma nepilnību rezultātā valstī īstenotā uzraudzība šobrīd nesniedz pārliecību par patērētājiem sniegto mērniecības pakalpojumu kvalitāti. Ja uzraudzība praksē netiek īstenota pietiekami efektīvi, tad pakalpojumu saņēmēji nevar savlaicīgi uzzināt par trūkumiem sniegto uzmērīšanas pakalpojumu kvalitātē un nevar izmantot savas normatīvajos aktos noteiktās tiesības – prasīt mērniekam bez atlīdzības labot kļūdas vai atlīdzināt nodarītos zaudējumus.

Nemot vērā to, ka Tieslietu ministrija ir atbildīga par politikas izstrādi un koordinēšanu nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšanas jomā un tās padotības iestāde – Valsts zemes dienests ir Nekustamā īpašuma valsts kadastra turētājs un dienesta kompetencē ir kadastrālās uzmērīšanas metodiskā vadība, Valsts kontrole, sniedzot ieteikumus, ir aicinājusi Tieslietu ministriju uzņemties iniciatīvu zemes kadastrālās uzmērīšanas jomas sakārtošanā.

Pateicamies par sadarbību Valsts zemes dienestam, profesionālajām organizācijām - Latvijas Mērnieku biedrībai un Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācijai, kā arī sertificēšanas institūcijām Latvijas Mērnieku biedrības Sertifikācijas centram un SIA “Mācību un konsultāciju centrs ABC” Sertificēšanas birojam par revīzijas laikā sniegto informāciju.

Ar cieņu,
departamenta direktore

Ilze Grīnhofa

Saturs

Kopsavilkums	6
Motivācija.....	6
Galvenie secinājumi	7
Būtiskākie ieteikumi.....	14
Ziņojuma struktūra	15
Zemes kadastrālās uzmērīšanas jomas raksturojums un Kadastra politikas veidošana Latvijā.....	16
Revīzijas secinājumi, konstatējumi un ieteikumi	22
1. Vai valsts pārvaldes uzdevuma deleģējums mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā ir veikts efektīvākajā veidā, saglabājot pietiekamu valsts uzraudzību pār deleģētā uzdevuma izpildi un tā izpildes kvalitāti?	22
1.1. Vai valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšana mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā nodrošina pilnīgu un efektīvu uzraudzību un kontroli pār deleģētā pārvaldes uzdevuma izpildi?... 22	
Ieteikums	29
1.2. Vai ir analizēta situācija mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā, identificēti riski un izstrādāti priekšlikumi tiesiskā regulējuma pilnveidošanai?	29
Ieteikums	34
2. Vai Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā pieejamās informācijas un datu kvalitāti ietekmē no zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem iegūtie dati?	34
2.1. Vai Valsts zemes dienestā izveidotā mērnieku iesniegto kadastrālās uzmērīšanas datu un dokumentu izvērtēšanas un kvalitātes kontroles sistēma nodrošina nepilnību identificēšanu?.....	34
Ieteikumi.....	42
2.2. Vai sertificēšanas institūciju īstenoto uzraudzības pasākumu rezultātā un Valsts zemes dienesta veikto dokumentu izvērtēšanas darbību rezultātā samazinās Kadastra informācijas sistēmā reģistrēto robežu neatbilstību skaits un reģistrācijas atteikumu skaits?	42
3. Vai spēkā esošā personu sertificēšanas un uzraudzības kārtība zemes kadastrālajā uzmērīšanā ir efektīva un nodrošina sniegto pakalpojumu kvalitāti?	47
3.1. Vai personu sertificēšanas prasības un pārbaudes mehānisms nodrošina, ka tiek sertificēti pretendenti, kas ir teorētiski un praktiski sagatavoti profesionālai darbībai mērniecības jomā?.....	50

Ieteikums	52
3.2. Vai spēkā esošā personu sertificēšanas kārtība zemes kadastrālajā uzmērīšanā veicina mērnieku profesionālo izaugsmi?	53
Ieteikums	57
3.3. Vai sertificēšanas institūciju veiktās uzraudzības pārbaudes nodrošina pilnīgu, pietiekamu un objektīvu pārlicību par zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēto personu profesionālo darbību un izpildīto darbu kvalitāti?	57
Ieteikumi.....	62
3.4. Vai sertificēto personu uzraudzības process ir efektīvs, balstīts risku izvērtējumā un nodrošina saikni starp uzraudzības pārbažu rezultātiem un korektīvām darbībām?	62
Ieteikumi.....	67
Tieslietu ministrijas viedoklis	68
Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes	70
Revīzijas mērķi.....	70
Revīzijas juridiskais pamatojums	70
Valsts kontroles revidentu atbildība	70
Tieslietu ministrijas un Valsts zemes dienesta atbildība	70
Revīzijas apjoms un ierobežojumi	70
Vērtēšanas kritēriji	73
Revīzijas metodes.....	82
Termini un skaidrojumi	83
1.pielikums. Valsts zemes dienesta kadastra inženieru aptaujas rezultāti – jautājumi un atbildes, kas izteiktas procentos no kopējā atbilžu skaita	85
2.pielikums. Informācija par izlasē iekļauto zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēto personu profesionālās darbības plānveida uzraudzības rezultātiem.	88
3.pielikums. Informācija par izlasē iekļauto zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēto personu profesionālo darbību un uzraudzības rezultātiem.....	92
Saraksts ar atsaucēm.....	95

Kopsavilkums

Motivācija

Mērniecības pakalpojumu veikšana skar būtiskas sabiedrības intereses. Mērniecība ir cieši saistīta ar nekustamā īpašuma formēšanu, tā īstenojot Latvijas Republikas Satversmē noteikto cilvēka pamattiesību (īpašuma tiesību) aizsardzību. Mērniecības dati un to kvalitāte ir nozīmīgi zemes pārvaldībai un Latvijas tautsaimniecībai kopumā. Tie ietekmē teritorijas attīstības plānošanas kvalitāti, mežu apsaimniekošanas plānošanu, valsts autoceļu pārvaldību, nodokļu ieņēmumus un ikvienas privātpersonas intereses.

2016.gada maijā Valsts zemes dienests organizēja konferenci “Kadastra attīstība, iespējas un izaicinājumi”, kurā piedalījās ieinteresēto institūciju un uzņēmumu pārstāvji, kuri ikdienas darbā izmanto Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas (turpmāk – Kadastra informācijas sistēma) datus. Referētāji konferencē norādīja uz kadastra datu kvalitātes problēmām, kas nelabvēlīgi ietekmē viņu ikdienas darbu, tai skaitā, kļūdām, kas pieļautas zemes kadastrālās uzmērīšanas procesā.

Mainoties zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu izpildes un uzraudzības kārtībai, mērnieku sertificēšana un uzraudzība ir uzticēta privāto tiesību subjektiem, kuru primārais mērķis ir peļņas gūšana. Valsts kompetencē ir tikai kadastrālās uzmērīšanas metodiskā vadība, bet ne vairs zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu uzraudzība.

Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas lietotāji norāda, ka sistēmā reģistrētie dati nav pilnīgi un pareizi, kas apgrūtina aktuālas un pilnīgas informācijas iegūšanu par nekustamo īpašumu. To atzīst arī Tieslietu ministrija un Valsts zemes dienests.

Ņemot vērā minēto un secinot, ka pastāv risks mērniecības darbības rezultātā iegūto datu kvalitātei, Valsts kontroles revīzijas mērķis bija pārlicināties, vai spēkā esošais mērnieku sertificēšanas un uzraudzības mehānisms var nodrošināt kvalitatīvu un profesionālu zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanu zemes mērniecības pakalpojumu saņēmēju, kā arī visas sabiedrības un valsts interesēs.

Revīzijā tika vērtēts, vai:

- ❖ nododot mērnieku sertificēšanu un uzraudzību zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā sertificēšanas institūcijām, ir saglabāta pietiekama kontrole pār uzdevuma izpildi un tā izpildes kvalitāti;
- ❖ valstī īstenotā uzraudzība zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā spēj nodrošināt sniegto pakalpojumu un no zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem iegūtās informācijas kvalitāti.

Ņemot vērā to, ka zemes kadastrālās uzmērīšanas dati tiek reģistrēti Kadastra informācijas sistēmā, kas ir valsts informācijas sistēma un satur oficiālus, ticamus un pieejamus datus, un Tieslietu ministrija ir atbildīga par politikas izstrādi un koordinēšanu nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšanas jomā¹, Valsts kontrole šajā revīzijā ieteikumus sniedz Tieslietu ministrijai un tās padotības iestādei – Valsts zemes dienestam, kurš ir Nekustamā īpašuma valsts kadastra (turpmāk – Kadastrs) turētājs un kura

kompetencē ir kadastrālās uzmērīšanas metodiskā vadība. Turklāt Tieslietu ministrija kā savu misiju ir definējusi² tiesiskuma nodrošināšanu Latvijā, nekustamā īpašuma politikas jomā par mērķi izvirzot nekustamo īpašumu īpašnieku, valdītāju un lietotāju tiesību un interešu drošu, efektīvu un uzticamu aizsardzību.

Galvenie secinājumi

Zemes kadastrālā uzmērīšana ir pakalpojums, ko likumdevējs ar normatīvajiem aktiem ir noteicis “kā obligātu”, lai tiktu īstenota tiesību uz nekustamo īpašumu aizsardzība un iedzīvotāji varētu īstenot savas Latvijas Republikas Satversmē noteiktās cilvēka pamattiesības uz īpašumu. Zemes robežu plāns ir viens no dokumentiem, kas nepieciešams īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā.

Zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu kvalitātei ir būtiska nozīme gan īpašuma tiesību aizsardzības aspektā, gan Kadastra informācijas sistēmas datu kvalitātes aspektā, jo datus no zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem reģistrē Kadastra informācijas sistēmā.

Zemes kadastrālo uzmērīšanu var veikt tikai sertificēta persona, kuras civiltiesiskā atbildība par profesionālo darbību ir apdrošināta. Mērnieku sertificēšana un profesionālās darbības uzraudzība ir nodota sertificēšanas institūcijām³.

Zemes kadastrālā uzmērīšana ir maksas pakalpojums, kura cenu nosaka mērnieks. Zemes vienības robežu kadastrālās uzmērīšanas cenas var svārstīties robežās no 200 *euro* par apmēram 1000 m² liela apbūves zemes gabala uzmērīšanu piepilsētā līdz 900 *euro* un vairāk par vismaz 3 ha zemes gabala uzmērīšanu lauku teritorijā⁴.

Zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojums ir specifisku darbību kopums, kuru atbilstību normatīvajiem aktiem un kvalitāti patērētājs bez specifiskām zināšanām nevar novērtēt. Tāpēc ir ļoti svarīgi, lai valsts būtu izveidojusi tādu uzraudzības mehānismu, kas nodrošinātu sniegtā pakalpojuma kvalitāti un attiecīgi – kvalitatīvu un faktiski situācijai atbilstošu datu reģistrēšanu Kadastra informācijas sistēmā.

Nepietiekama tiesiskā regulējuma rezultātā valstī īstenotā uzraudzība pār zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanu nesniedz pārliecību par sniegto mērniecības pakalpojumu kvalitāti un atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, jo:

- ❖ valstī nav nodrošināts pietiekams uzraudzības mehānisms pār sertificēšanas institūciju darbību kopumā, kā arī pār mērnieku sniegto pakalpojumu kvalitāti un atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, darbojoties tirgus situācijā. Uzraudzība pār sertificēšanas institūcijām, ko akreditācijas sistēmas ietvaros īsteno nacionālā akreditācijas institūcija (SIA “Latvijas nacionālais akreditācijas birojs”), nevar atklāt trūkumus un riskus zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu jomā, kadastra uzturēšanas jomā un ar to saistītās tiesiskā regulējuma nepilnības.

Normatīvajos aktos nav iestrādāts pietiekams uzraudzības mehānisms, lai savlaicīgi identificētu problēmas un trūkumus zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanas jomā, kas ļautu pilnveidot tiesisko regulējumu sertificēšanas un zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā.

- ❖ Latvijā ilgstoši pastāv situācija, kurā nav skaidri noteikta par zemes kadastrālās uzmērīšanas jomu atbildīgā valsts pārvaldes iestāde. Kaut arī funkciju izpildes ietvaros Tieslietu ministrija ir atbildīga par politikas izstrādi un koordinēšanu nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšanas jomā un valsts interesēs ir būtiski nodrošināt kadastra datu kvalitāti, ministrija neīsteno aktīvu darbību mērniecības nozares problēmu, kas neveicina kadastra datu kvalitāti, risināšanā. Tieslietu ministrija līdz šim nav uzņēmusies iniciatīvu valsts un zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu saņēmēju interesēm atbilstoša uzraudzības mehānisma noteikšanā pār mērnieku sertificēšanu un uzraudzību.

Profesionālās darbības uzraudzību uzdodot veikt sertificēšanas institūcijām, vienlaikus skaidri nenosakot par attiecīgo jomu atbildīgo valsts pārvaldes iestādi, zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēto personu profesionālās darbības uzraudzība nesasniedz tai pēc būtības definēto mērķi – noteikt stingrāku uzraudzību, lai nodrošinātu kvalitatīvu, profesionālu pakalpojumu sniegšanu patērētāju un valsts interesēs⁵, jo:

- ❖ nav nodrošināta mērnieku profesionālās darbības uzraudzības rezultātā konstatēto kļūdu labošana Kadastra informācijas sistēmā un zemes īpašnieka tiesību un tiesisko interešu aizsardzība;
- ❖ uzraudzības rezultāti netiek izmantoti, lai identificētu un novērstu problēmas un trūkumus sertificēšanas un zemes kadastrālās uzmērīšanas jomas tiesiskajā regulējumā;
- ❖ uzraudzības process nav balstīts risku izvērtējumā (personām, kurām uzraudzības ietvaros konstatēti pārkāpumi, netiek veikta intensīvāka (pastiprināta) uzraudzība);
- ❖ uzraudzība nav vērsta uz atbildības piemērošanu, tai skaitā neparedz pārkāpuma būtiskumam atbilstošu sodu jeb atbildības pakāpi;
- ❖ uzraudzībā konstatēto pārkāpumu novēršanas mehānisms nav īstenojams un nedarbojas pilnā apmērā, tādējādi veicinot nesodāmības sajūtu.

Valsts loma mērniecības pakalpojuma uzraudzībā ir būtiski mainījusies. Latvijā ilgstoši pastāv situācija, kurā nevienai no ministrijām nav skaidri noteikta atbildība par zemes kadastrālās uzmērīšanas jomu.

Kadastra datu kvalitāte un atbilstība situācijai apvidū ir viena no pastāvīgajām valsts prioritātēm kadastra darbības nodrošināšanas jomā. Precīzi un kvalitatīvi zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumenti un datnes ir viens no būtiskiem atbilstošas kvalitātes kadastra datu ieguves avotiem.

Kopš pagājušā gadsimta deviņdesmitajiem gadiem zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu joma ir piedzīvojusi būtiskas pārmaiņas, tajā skaitā ir mainījusies valsts pārvaldes loma minētā pakalpojuma nodrošināšanā un uzraudzībā. Kopš 2006.gada Valsts zemes dienests vairs neveic zemes kadastrālo uzmērīšanu. Savukārt kopš 2011.gada Valsts zemes dienests neveic arī zemes kadastrālās uzmērīšanas darbos licencētu personu uzraudzību, kā arī sertificētu personu darbības uzraudzību. Šobrīd Valsts zemes dienestam ir noteikta kompetence veikt kadastrālās uzmērīšanas metodisko vadību, kā arī izskatīt un pieņemt lēmumus par apstrīdētajiem sertificēšanas institūciju izdotajiem administratīvajiem aktiem.

Desmit gadu laikā ir būtiski mainījušās arī Tieslietu ministrijas funkcijas un uzdevumi. Līdz 2006.gadam ministrija bija atbildīga par politikas veidošanu zemes politikas jomā, taču turpmāk šī funkcija tika sašaurināta līdz politikas izstrādei un koordinēšanai nekustamā īpašuma valsts kadastra

uzturēšanas jomā. Šobrīd zemes politikas īstenošanu un zemes pārvaldības nodrošināšanu veic vairākas ministrijas (Aizsardzības, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības, Zemkopības u.c.) savas kompetences ietvaros.

Personu sertificēšana zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā tika uzsākta, lai veicinātu profesionālu mērniecības pakalpojumu sniegšanu patērētāju un valsts interesēs un nodrošinātu stingrāku mērnieku darbības uzraudzību, tomēr tiesību aktos netika paredzēts pietiekams uzraudzības mehānisms pār sertificēšanas institūcijām nodotā uzdevuma izpildi saistībā ar mērnieku sertificēšanu un to profesionālās darbības uzraudzību.

Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā⁶ noteikts, ka zemes kadastrālo uzmērīšanu veic sertificētas personas. Mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā Ministru kabinets⁷ ir pilnvarojis trīs privātpersonas jeb sertificēšanas institūcijas (viena no sertificēšanas institūcijām revidējamā periodā mērnieku sertificēšanu vēl nebija uzsākusi). Normatīvajā aktā nav noteikta iestāde, kuras padotībā atrodas pilnvarotās personas, kā arī nav paredzēta uzraudzības kārtība pār deleģētā uzdevuma izpildi. Līdz ar to normatīvajā aktā nav iestrādāts pietiekams uzraudzības mehānisms, lai savlaicīgi identificētu problēmas un trūkumus zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojuma sniegšanas jomā, kā arī nav nodrošināta vienota pieeja, jo katra sertificēšanas institūcija darbojas atbilstoši saviem resursiem un konkurences apstākļos.

Sertificēšanas institūcijas akreditē un uzrauga nacionālā akreditācijas institūcija. Akreditācija apliecina tikai konkrēti noteiktas darbības (piemēram, ka sertificēšanas institūcija ir kompetenta sertificēt noteiktus produktus pēc konkrētiem standartiem). Tāpēc nozaru ministrijām normatīvajos aktos ir būtiski iestrādāt arī uzraudzības mehānismu par produkta, pakalpojuma vai personas darbības kvalitāti un atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām atrodoties tirgū, jo šādu uzraudzību neveic nacionālā akreditācijas institūcija⁸.

Valsts zemes dienests⁹ 2013. un 2015.gadā ir konstatējis problēmas sertificēto mērnieku uzraudzībā sertificēšanas institūciju kompetences un organizatorisko spēju dēļ, kā arī to, ka valsts institūcijām nav nodrošināta detalizētas informācijas saņemšana par sertificēto personu uzraudzības procesu. Tieslietu ministrija 2013.gadā ir atzinusi¹⁰, ka normatīvajos aktos pastāv problēma saistībā ar uzraugošās iestādes noteikšanu mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā un tā tiks vērtēta, ieviešot būvju kadastrālās uzmērīšanas koncepciju¹¹.

Arī mērnieku profesionālās organizācijas mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā ir identificējušas dažādas problēmas, riskus un nepieciešamos pilnveidojumus, ar kuriem vērsušās Tieslietu ministrijā. Ministrijas 2015.gada darba plānā¹² tika iekļauts uzdevums izstrādāt priekšlikumus tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā. Rezultātā 2017.gadā Tieslietu ministrija sagatavoja Sertificēšanas noteikumu grozījumu projektu¹³, kurā tika iestrādāta vien neliela daļa no institūciju sniegtajiem priekšlikumiem.

Diemžēl, konstatējot problēmu saistībā ar uzraugošās iestādes noteikšanu mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā, Tieslietu ministrija līdz šim nav uzņēmusies iniciatīvu rosināt jautājumu valsts un patērētāju interesēm atbilstoša uzraudzības mehānisma noteikšanā pār mērnieku sertificēšanu un

uzraudzību. Tāpēc Latvijā ilgstoši pastāv situācija, kurā nav skaidri noteikta par zemes kadastrālās uzmērīšanas jomu atbildīgā valsts pārvaldes iestāde, savukārt Tieslietu ministrija var atļauties būt izvairīga gadījumos, kad jārisina mērniecības nozares problēmas, atsaucoties uz to, ka ārējie normatīvie akti nenosaka ministrijai šādu funkciju vai kompetenci¹⁴.

Valsts kontroles ieskatā Tieslietu ministrijai ir jāizvērtē esošā situācija un skaidri jādefinē ministrijas loma (pozīcija) zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā vai jārosina, ka normatīvajos aktos tiek noteikta cita atbildīgā institūcija.

Kadastra dati ir nozīmīgi kvalitatīvai valsts pārvaldes funkciju īstenošanai. Kadastra datu kvalitātē ir ieinteresēti arī nekustamā īpašuma īpašnieki, jo aktuālos kadastra datus izmanto īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā, kā arī nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanā.

Saistībā ar Kadastra informācijas sistēmā reģistrējamiem un aktualizējamiem datiem Ministru kabinets Valsts zemes dienestam ir piešķīris noteikta apjoma kompetenci kadastra datu kvalitātes sekmēšanai. Līdz ar to Valsts zemes dienestā ir izveidota mērnieku iesniegto kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanas sistēma, kuras ietvaros dienests izvērtē, vai reģistrācijai ir iesniegti visi nepieciešamie dokumenti un tajos sniegtās ziņas ir pilnīgas un nav pretrunīgas, vai kadastrālās uzmērīšanas dati nav pretrunā ar aktuālajiem Kadastra informācijas sistēmas datiem un vai kadastrālajai uzmērīšanai izmantota Valsts zemes dienesta izsniegtā kadastra informācija.

Valsts zemes dienestam normatīvajos aktos nav noteikts pienākums vērtēt mērniecības tehnisko dokumentu saturu un mērījumu datu kvalitāti un precizitāti, kā arī veikt izpildīto darbu pārbaudes apvidū. Revīzijas rezultāti liecina, ka zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu pārbaudēm apvidū ir būtiska nozīme, jo 88% gadījumu robežu neatbilstības, tajā skaitā zemes uzmērīšanā pieļautās kļūdas un pārkāpumus, var konstatēt, tikai veicot izpildīto zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu pārbaudes apvidū. Saskaņā ar normatīvajā aktā¹⁵ noteikto mērnieku izpildīto darbu pārbaudes apvidū un darbu tehniskās dokumentācijas pārbaudi uzraudzības ietvaros izlases veidā jāveic mērnieku sertificēšanas institūcijām.

Valsts zemes dienests savas kompetences ietvaros veicina pilnīgu iesniegto ziņu un ar aktuālajiem Kadastra informācijas sistēmas datiem saderīgu zemes kadastrālās uzmērīšanas datu reģistrāciju Kadastra informācijas sistēmā. Taču Valsts zemes dienesta pilnvarojuma apjoms ir nepietiekams, lai sniegtu pilnīgu pārlicību par reģistrācijai iesniegto datu kvalitāti. Turklāt Valsts kontroles ieskatā, Valsts zemes dienests nav pilnībā izmantojis iespējas, ko tam piešķir normatīvajā aktā noteiktais uzdevums saistībā ar kadastrālās uzmērīšanas metodisko vadību. Kaut arī normatīvajos aktos nav noteikts metodiskās vadības saturs, revidentu ieskatā būtu jāizmanto visas iespējas, lai, sadarbojoties ar sertificēšanas institūcijām, veicinātu mērnieku sniegto pakalpojumu kvalitāti un novērstu konstatēto kļūdu atkārtosanos.

Līdz ar to spēkā esošais mērnieku sertificēšanas un uzraudzības mehānisms¹⁶, ko īsteno sertificēšanas institūcijas, Valsts kontroles ieskatā ir nozīmīgs instruments, kuram jāsekmē kvalitatīvu datu reģistrācija Kadastra informācijas sistēmā.

Tikai tad, ja abi – Valsts zemes dienests un sertificēšanas institūcijas – savas funkcijas pilda efektīvi, var sagaidīt kvalitatīvu mērniecības datu reģistrāciju Kadastra informācijas sistēmā.

Tomēr pēdējo gadu statistika uzrāda satraucošu tendenci, jo konstatēto robežu neatbilstību skaits ik gadu ievērojami pieaug. Ja 2013.gadā kopējais konstatētais robežu neatbilstību skaits bija 1349 neatbilstības, tad 2016.gadā jau 2966. Tāpat jāuzsver, ka nav zināms to robežu neatbilstību skaits, kuras līdz šim vēl nav konstatētas.

Atzīmes par neatbilstībām Kadastra informācijas sistēmā ir svarīgs datu kvalitātes rādītājs, jo to sekas var būt ne tikai saimnieciska rakstura ierobežojumi, bet arī neatbilstoši nodokļu ieņēmumi budžetā un neatbilstoši maksājumi no valsts un Eiropas Savienības līdzekļiem.

Revīzijā, veicot situācijas apzināšanu kopumā un izlases veida robežu neatbilstību izvērtēšanu, var secināt, ka datu kvalitāti Kadastra informācijas sistēmā un robežu neatbilstību apjomu Latvijā joprojām nozīmīgi ietekmē gan šī brīža mērniecības pakalpojumu kvalitāte, gan dažādi vēsturiski un no mērniekiem neatkarīgi apstākļi (tai skaitā fakts, ka apmēram pusei no zemes vienībām Latvijā robežas nav instrumentāli uzmērītas, kā arī vietējo ģeodēzisko tīklu kvalitātes problēmas).

Robežu neatbilstību izvērtējuma rezultāti liecina, ka gandrīz pusē no izvērtētajiem gadījumiem neatbilstības cēlonis ir mērnieku pieļautas kļūdas un pārkāpumi zemes kadastrālās uzmērīšanas procesā, tai skaitā nepareizi izvēlēta uzmērīšanas metode, nepilnīgi vai kļūdaini robežpunktu mērījumi, apvidū esošās situācijas nepareizs attēlojums plānā u.c. Lai gan lielākajā daļā gadījumu neatbilstības attiecas uz salīdzinoši seniem mērniecības darbiem, mērnieku pieļauto kļūdu izraisītas neatbilstības tiek konstatētas arī darbos, kuri izpildīti pēdējo sešu gadu laikā.

Iepriekš minētais apstiprina, ka mērnieku profesionālās darbības uzraudzībai ir nozīmīga loma, un efektīva šī uzdevuma izpilde veicinātu mērnieku sniegto pakalpojumu kvalitāti un datu kvalitāti Kadastra informācijas sistēmā. Tāpēc valsts un sabiedrības interesēs ir noteikt un īstenot pietiekamu uzraudzības mehānismu pār sertificēšanas institūciju darbību.

Revīzijā konstatētais liecina, ka tiesiskā regulējuma nepilnību rezultātā valstī īstenotā uzraudzība pār zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanu nesniedz pārliecību par sniegto mērniecības pakalpojumu kvalitāti un atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Tiesiskais regulējums mērnieku sertificēšanas, uzraudzības un zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā nav pietiekams un savstarpēji saskaņots, lai tiktu nodrošināta visu uzraudzībā identificēto pārkāpumu novēršana, zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojuma saņēmēju tiesību aizsardzība un datu labošana Kadastra informācijas sistēmā.

Sertificēšanas noteikumos¹⁷ sertificēšanas institūcijai nav noteikts pienākums, bet ir tiesības, pārbaudīt, vai uzraudzības pārbaudes atzinumā norādītie pārkāpumi ir novērsti. Turklāt sertificēšanas institūcijām nav noteiktas tiesības¹⁸ uzdot pārkāpumu novēršanu, kas saistīti ar atkārtotu zemes kadastrālās uzmērīšanas darbību veikšanu. Rezultātā pārkāpumu novēršanas mehānisms darbojas tikai daļēji un

Robežu neatbilstību
izvērtējuma rezultāti rāda,
ka 12,5% gadījumu robežu
neatbilstību ir izraisījusi
kļūda vai pārkāpums
sertificēta mērnieka darbā.

būtiskāko pārkāpumu novēršana paliek pašu mērnieku atbildībā. Revīzijā ir konstatēts, ka nevienā no 39 darbiem, kuros plānveida uzraudzības ietvaros ir konstatēti pārkāpumi, pēc atzinuma sagatavošanas nav veikta kadastrālās uzmērīšanas datu un dokumentu labošana vai datu aktualizācija Kadastra informācijas sistēmā.

Revīzijā tika konstatēts, ka nav iespējams iegūt pārlicību, ka mērnieki visos gadījumos godprātīgi izpilda normatīvajos aktos noteiktos pienākumus attiecībā uz pieļauto neatbilstību novēršanu un ka nekustamā īpašuma īpašnieks un zemes kadastrālās uzmērīšanas procesa ierosinātājs ir informēti par to, lai varētu izmantot savas normatīvajā aktā noteiktās tiesības prasīt mērniekam pieļauto kļūdu labošana.

Uzraudzībā konstatēto pārkāpumu novēršanas mehānisms nedarbojas pilnā apjomā, tādējādi veicinot nesodāmības sajūtu negodprātīgu mērnieku vidū, kā arī palielinot risku, ka uzraudzība iegūst formālu raksturu. Turklāt revīzijā tika noskaidrots, ka mērnieku profesionālās darbības civiltiesiskās atbildības apdrošināšana nedarbojas kā pietiekams aizsardzības mehānisms mērnieku kļūdainas profesionālās darbības gadījumā, jo pakalpojuma saņēmēji nav pietiekami informēti par zaudējumu atlīdzināšanas iespējām un kļūdas zemes kadastrālajā uzmērīšanā parasti atklājas pēc apdrošināšanas perioda vai pagarinātā zaudējumu pieteikšanas perioda beigām.

Sertificēšanas institūciju faktiskā mērnieku uzraudzība nav balstīta risku izvērtējumā un nenodrošina pilnīgu un pietiekamu pārlicību par zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēto personu profesionālo darbību un izpildīto darbu kvalitāti.

Revīzijas laikā saistībā ar sertificēšanas institūciju veikto mērnieku plānveida uzraudzību, ir konstatēti trūkumi un atšķirīga pieeja uzraudzības procesa īstenošanā un normatīvā akta prasību piemērošanā, tai skaitā:

- ❖ veicot mērnieku izpildīto darbu plānveida pārbaudes, netiek veiktas pārbaudes apvidū. Revīzijā konstatēts, ka nevienai no 40 izlasē iekļautajām personām, kurām plānveida uzraudzības ietvaros ir veiktas izpildīto darbu pārbaudes, nav veiktas pārbaudes apvidū;
- ❖ lielākajā daļā gadījumu plānveida uzraudzības pārbaudes tiek veiktas minimālajā ar normatīvo aktu noteiktajā apjomā neatkarīgi no personas profesionālajā darbībā identificētajiem riskiem. Uzraudzības apjomu neietekmē mērnieka izpildīto darbu skaits, sūdzību skaits un konstatēto pārkāpumu raksturs, kā arī Valsts zemes dienesta reģistrācijas atteikumu skaits u.c.

95% jeb 38 personām no izlasē iekļautajām 40 personām, kurām uzraudzības ietvaros ir veiktas izpildīto darbu plānveida uzraudzības pārbaudes, pārbaudīto darbu skaits nepārsniedz sertificēšanas noteikumos noteikto minimālo plānveida pārbaudīto darbu apjomu – vismaz trīs sertificētās personas veiktie zemes kadastrālās uzmērīšanas darbi. Savukārt 20% jeb astoņām sertificētām personām pārbaudīto darbu skaits nesasniedz minimālo sliekšni;
- ❖ plānveida pārbaudīto darbu apjomā tiek iekļauta sūdzību izskatīšanas ietvaros veiktā darba pārbaude, tādējādi samazinot plānveida pārbaudīto darbu skaitu.

Normatīvie akti paredz noteikta apjoma uzraudzības pasākumus, kā arī mērnieku profesionālās darbības civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu, tomēr, ja uzraudzība praksē netiek īstenota pietiekami efektīvi, tad pakalpojumu saņēmēji nevar savlaicīgi uzzināt par trūkumiem sniegto

uzmērīšanas pakalpojumu kvalitātē un nevar izmantot savas normatīvajos aktos noteiktās tiesības – prasīt mērniekam bez atlīdzības labot kļūdas un pieļautās neatbilstības vai atlīdzināt nodarītos zaudējumus.

Sertificētiem mērniekiem profesionālās darbības turpināšanai nav izvirzīti nosacījumi saistībā ar tālākizglītību un kvalifikācijas paaugstināšanu.

Tālākizglītība un kvalifikācijas paaugstināšana reglamentētajās profesijās visbiežāk ir obligāta¹⁹, taču Ministru kabineta noteikumi “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”²⁰ (turpmāk – Sertificēšanas noteikumi) šādu prasību neparedz.

Par nepieciešamību pilnveidot mērnieku profesionālās kompetences un turpināt tālākizglītību liecina:

- ❖ mērnieku profesionālās darbības uzraudzības rezultāti – laikā no 2010.gada līdz 2016.gadam plānveida uzraudzības pārbaūžu ietvaros konstatētie pārkāpumi jeb pārbaudāmo darbu neatbilstība normatīvo aktu prasībām ir konstatēti 6% darbu no kopējā pārbaudīto zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu skaita;
- ❖ Valsts zemes dienesta ikgadējā statistika par robežu neatbilstībām un reģistrācijas atteikumiem – piemēram, 2016.gadā reģistrācijas atteikumu skaits veido 4,5% no Valsts zemes dienestā iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu kopējā skaita. Valsts zemes dienesta kadastra inženieru aptaujas rezultāti liecina, ka vienas no visbiežāk pieļautajām mērnieku kļūdām ir, piemēram, nepilnīgi veikta robežu priekšizpēte, izvairīšanās konstatēt vai risināt robežu neatbilstību, kļūdas ceļa servitūtu tiesiskā pamatojuma dokumentu izvērtēšanā un servitūtu attēlošanā un citas kļūdas, kuras var nelabvēlīgi ietekmēt datu kvalitāti Kadastra informācijas sistēmā.

Pastāvot prasībai par profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanu, būtu iespējams izveidot atgriezenisko saiti starp uzraudzības procesa rezultātiem un mērniekam individuāli identificētajiem pārkāpumiem vai trūkumiem un nepieciešamajām apmācībām. Apliecinājums par nepieciešamo kvalifikācijas kursu apmeklējumu sertificēšanas institūcijām dotu iespēju pieņemt argumentētāku lēmumu par sertifikāta darbības termiņa pagarināšanu.

Turklāt līdz šim spēkā esošie personu Sertificēšanas noteikumi²¹ mērniecībā neparedz pretendentu praktisko zināšanu pārbaudi sertifikāta saņemšanai. Tāpēc pastāv risks, ka tiek sertificētas un pakalpojumus sniedz personas, kurām nav pietiekamu prasmju zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšanai. Revīzijā konstatētais liecina, ka pirmās sertificēto personu plānveida uzraudzības pārbaudes tiek veiktas tikai vidēji četrus gadus pēc sertifikāta izsniegšanas. Turklāt netiek veiktas mērnieku izpildīto darbu pārbaudes apvidū.

Revīzijā konstatētais ļauj secināt, ka mērnieku sertificēšanas un uzraudzības procesa efektivitātes uzlabošanā ir daudz darāmā un tā sekmēšanai ir:

- ❖ jāpilnveido tiesiskais regulējums personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā;
- ❖ jānosaka par zemes kadastrālās uzmērīšanas jomu atbildīgā valsts pārvaldes iestāde;

- ❖ jānodrošina pietiekama valsts uzraudzība pār sertificēšanas institūciju darbību mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā, kas sekmētu patērētāju – mērniecības pakalpojumu saņēmēju – tiesību aizsardzību un atbildīgas politikas īstenošanu nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšanas jomā.

Būtiskākie ieteikumi

Pamatojoties uz revīzijas secinājumiem un ņemot vērā to, ka Tieslietu ministrija ir atbildīga par politikas izstrādi un koordinēšanu nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšanas jomā²², ministrija izstrādā normatīvos aktus zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā un tās padotības iestāde – Valsts zemes dienests ir Nekustamā īpašuma valsts kadastra turētājs un dienesta kompetencē ir kadastrālās uzmērīšanas metodiskā vadība, kā arī stratēģiskās attīstības dokumentā²³ Tieslietu ministrija kā savu misiju ir definējusi tiesiskuma nodrošināšanu Latvijā, nekustamā īpašuma politikas jomā par mērķi izvirzot nekustamo īpašumu īpašnieku, valdītāju un lietotāju tiesību un interešu drošu, efektīvu un uzticamu aizsardzību, Valsts kontrole šajā revīzijā ieteikumus sniedz Tieslietu ministrijai.

Zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojuma kvalitātes nodrošināšanai un mērnieku sertificēšanas un uzraudzības procesa pilnveidošanai kopumā sniegti desmit ieteikumi.

Valsts kontrole aicina Tieslietu ministriju sadarbībā ar iesaistītajām institūcijām izvērtēt esošo situāciju, kurā nevienai no valsts pārvaldes iestādēm Latvijā tieši nav noteikta atbildība par zemes kadastrālās uzmērīšanas jomu un rosināt Ministru kabinetam normatīvajos aktos noteikt par minēto jomu atbildīgo valsts institūciju.

Lai pilnveidotu tiesisko regulējumu personu sertificēšanā un sertificēto personu uzraudzībā zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā, Valsts kontrole aicina Tieslietu ministriju izvērtēt un veikt pasākumus, kas:

Sertificēšanas jomā

- ❖ nodrošinātu, lai sertificēšanas procesā tiktu iegūta pārliecība, ka mērniecības pakalpojumu sniegšanai tiek sertificētas ne tikai teorētiski, bet arī praktiski patstāvīgam darbam gatavas personas;
- ❖ nodrošinātu prasību par mērnieka profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanu (tālākizglītību) saistībā ar sertifikāta darbības termiņa pagarināšanu;

Mērnieku profesionālās darbības uzraudzības jomā

- ❖ pārskatītu un precizētu minimālo plānveida uzraudzības apjomu un sastāvu, tajā skaitā lai izvairītos no sertificēšanas institūciju atšķirīgas pieejas saistībā ar izskatīto iesniegumu (sūdzību) iekļaušanu plānveida pārbaūžu apjomā;
- ❖ nodrošinātu nepārprotamu prasību par mērnieku izpildīto darbu pārbaudēm apvidū;
- ❖ nodrošinātu tiesisku pamatu efektīvam un uz risku izvērtējumu balstītam sertificēto personu uzraudzības procesam;

Mērnīeku pieļauto pārkāpumu novēršanas jomā

- ❖ nodrošinātu, ka tiek novērstas uzraudzības pārbaudēs konstatētās mērnīeku pieļautās kļūdas un normatīvo aktu pārkāpumi mērnīecības darbos, kuri reģistrēti Kadastra informācija sistēmā.

Lai pilnveidotu mērnīeku iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanas kārtību un procesu, kā arī lai veicinātu mērnīeku darba kvalitāti, Valsts kontrole aicina Valsts zemes dienestu:

- ❖ sadarbībā ar Tieslietu ministriju izvērtēt Valsts zemes dienesta īstenotās metodiskā vadības saturu un veikt pasākumus, lai veicinātu mērnīeku sniegto pakalpojumu kvalitāti un novērstu konstatēto kļūdu atkārtošanos;
- ❖ izvērtēt iespēju papildināt un uzlabot zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanas procesā pielietojamo metodisko materiālu saturu, struktūru un izsekojamību;
- ❖ veikt pasākumus, kas nodrošinātu vienmērīgu noslodzi kadastra inženieriem ar mērķi sekmēt kvalitatīvu dienestā iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanu.

Tā kā tiesiskais regulējums nenodrošina pietiekamu uzraudzības mehānismu pār sertificēto personu profesionālo darbību un sniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu atbilstību, Valsts kontrole vērsīsies Ministru kabinetā, lai rosinātu zemes kadastrālā uzmērīšanas jomas sakārtošanu atbilstoši sabiedrības interesēm.

Ziņojuma struktūra

Informācija ziņojumā izklāstīta šādā secībā:

- ❖ revidējamās jomas raksturojums, kas ietver zemes kadastrālās uzmērīšanas jomas raksturojumu un informāciju par politikas veidošanu nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšanas jomā;
- ❖ revīzijas konstatējumi un secinājumi, sadalot tos trīs nodaļās. Katras nodaļas ievadā ir sniegts Valsts kontroles viedoklis un secinājumi, norādot būtiskāko, kas pamatots ar revīzijas konstatējumiem;
- ❖ vispārīgs revīzijas raksturojums (mērķis, apjoms, juridiskais pamatojums, metodes, kritēriji, Valsts kontroles un revidējamās vienības atbildība).

Ziņojuma pirmajā nodaļā ir vērtēts jautājums par to, vai Ministru kabineta pilnvarojums sertificēšanas institūcijām mērnīeku sertificēšanai un uzraudzībai ir veikts efektīvākajā veidā, saglabājot pietiekamu valsts uzraudzību un kontroli pār uzdevuma izpildi un tā izpildes kvalitāti. Nodaļā ir analizēti dažādu institūciju sagatavotie dokumenti, kuros ir identificētas problēmas, riski un sniegti priekšlikumi nepieciešamiem pilnveidojumiem mērnīeku sertificēšanas un uzraudzības jomā, ar kuriem institūcijas ir vērsušās Tieslietu ministrijā. Nodaļā ir analizēta ministrijas pozīcija zemes kadastrālās uzmērīšanas jomas pārraudzībā.

Otrajā nodaļā ir analizēti Valsts zemes dienestam un sertificēšanas institūcijām normatīvajos aktos noteiktie uzdevumi un vai tie spēj nodrošināt nepilnību identificēšanu mērnīeku profesionālajā darbībā un veicina kvalitatīvu datu reģistrēšanu un kļūdu labošanu Kadastra informācijas sistēmā.

Trešajā nodaļā ir izklāstīti konstatējumi un secinājumi par spēkā esošo personu sertificēšanas un uzraudzības kārtību zemes kadastrālajā uzmērīšanā. Nodaļā ir analizētas nepilnības tiesiskajā regulējumā, kas ir veicinājušas trūkumus faktiskajā mērnieku sertificēšanas un uzraudzības procesā.

Zemes kadastrālās uzmērīšanas jomas raksturojums un Kadastra politikas veidošana Latvijā

1. Kopš neatkarības atjaunošanas un zemes reformas uzsākšanas Latvijā, ir ievērojami mainījusies iedzīvotāju attieksme pret nekustamā īpašuma tiesību jautājumiem. Nekustamā īpašuma, tai skaitā zemes, vērtība ilgtermiņā pieaug, tāpēc būtiska ir nekustamā īpašuma tiesību reģistrācija un aizsardzība, lai personas varētu brīvi realizēt savas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu.
2. Tieslietu ministrija ir atbildīga par politikas plānošanu un ieviešanas pārraudzību tās kompetencē esošajās tiesību jomās, tai skaitā par nekustamā īpašuma tiesību reģistrāciju Valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā un nekustamā īpašuma objektu reģistrāciju Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā, kā arī par nekustamā īpašuma kadastrālo vērtēšanu²⁴.
3. Lai nodrošinātu sabiedrību ar aktuālu kadastra informāciju par visiem valsts teritorijā esošajiem nekustamajiem īpašumiem, to objektiem, zemes vienības daļām un to īpašniekiem, tiesiskajiem valdītājiem, lietotājiem, nomniekiem²⁵, 2005.gada 1.decembrī Saeima pieņēma Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumu.
4. Atbilstoši Tieslietu ministrijas nolikuman²⁶ viena no ministrijas funkcijām ir izstrādāt, organizēt un koordinēt politiku nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšanas jomā.
5. Nekustamā īpašuma valsts kadastra darbības nodrošināšanai tiek uzturēta un pilnveidota Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēma, kuras pārzinis un turētājs ir Valsts zemes dienests²⁷. Valsts zemes dienests ir tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde.
6. Kadastra informācijas sistēma ir nozīmīga valsts informācijas sistēma, kas satur oficiālus un ticamus Kadastra datus. Kadastra informācijas sistēmā 2017.gada 1.janvārī bija reģistrēti 4,5 miljoni kadastra objektu²⁸.
7. Kadastra datus iegūst no zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem, būvju kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem, īpašumtiesības pierādošiem dokumentiem, no pašvaldību un valsts institūciju lēmumiem un rīkojumiem un citiem dokumentiem, un no valsts informāciju sistēmām. Attiecībā uz zemes vienību datu iegūšanu, viens no būtiskākajiem datu iegūšanas avotiem ir zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veicēju (turpmāk – mērnieku) iesniegtie dati.
8. Mērniecība ir cieši saistīta ar nekustamā īpašuma formēšanu un Latvijas Republikas Satversmē noteikto cilvēka pamattiesību (īpašuma tiesību) aizsardzību. Mērniecības dati un to kvalitāte ir nozīmīgi zemes pārvaldībai un Latvijas tautsaimniecībai kopumā – tie veido pamatu valsts informācijas sistēmu veidošanai (Nekustamā īpašuma valsts kadastrs, Augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas centrālā datu bāze)²⁹.

9. Zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojums skar lielas sabiedrības daļas intereses, jo tā izpildes rezultātā tiek īstenota tiesību uz nekustamo īpašumu aizsardzība.
10. Kopš pagājušā gadsimta deviņdesmitajiem gadiem zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu joma ir būtiski mainījies un attīstījies, tai skaitā zemes robežu ierādīšanas metodes vietā ir nākusi zemes robežu instrumentāla uzmērīšana, kā arī, attīstoties tehnoloģijām, ir ievērojami augusi mērījumu precizitāte. Pirms nedaudz vairāk kā desmit gadiem Latvijā ir konceptuāli mainījies arī atļauju izsniegšanas kārtība uzmērīšanas darbu izpildei, kā arī uzraudzība pār zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniedzēju profesionālo darbību.
11. Kopš 1993.gada, kad tika izveidots Valsts zemes dienests, kas savas kompetences ietvaros pārzināja zemes kā nacionālās bagātības izmantošanu un aizsardzību, Valsts zemes dienesta loma un darbība mērniecības jomā ir ievērojami mainījies un sašaurinājusies. 1993.gadā Valsts zemes dienesta uzdevumi³⁰ bija ne tikai izstrādāt, ieviest un kārtot zemes un citu nekustamo īpašumu valsts kadastru, bet arī veikt valsts kadastrālo uzmērīšanu un zvērināto mērnieku licencēšanu. Kopš 2006.gada 1.janvāra, kad tika īstenota Valsts zemes dienesta reorganizācija³¹, dienests neveic zemes kadastrālo uzmērīšanu. Savukārt kopš 2011.gada 1.janvāra Valsts zemes dienests neveic zemes kadastrālās uzmērīšanas darbos licencētu personu uzraudzību³².
12. Atbilstoši spēkā esošajam Valsts zemes dienesta nolikumam³³ pašreiz viens no dienesta uzdevumiem ir kadastrālās uzmērīšanas un zemes ierīcības metodiska vadība (skatīt 1.attēlu).
13. Saskaņā ar normatīvo aktu³⁴ mērnieks ir reglamentētā profesija zemes mērniecības jomā. Zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumus šobrīd drīkst sniegt tikai sertificētas personas, kuru civiltiesiskā atbildība par profesionālo darbību ir apdrošināta (skatīt 1.attēlu).
14. Personu sertificēšana zemes kadastrālajā uzmērīšanā tika aizsākta 2007.gada 30.oktobrī, kad tika izdoti pirmie Ministru kabineta noteikumi par personu sertificēšanu un uzraudzības kārtību³⁵. Līdz tam speciālo atļauju (licenci) zemes kadastrālo uzmērīšanas darbu veikšanai izsniedza komersantam³⁶. Licenci komersantam izsniedza Valsts zemes dienests, pamatojoties uz Tieslietu ministrijas izveidotas licencēšanas komisijas lēmumu.
15. Uzsākot personu sertificēšanu, tika nodrošināts pārejas periods līdz 2010.gada 31.decembrim, kurā zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumus bija tiesīgi sniegt gan sertificētas personas, gan licencēti komersanti. Zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu uzraudzību atbilstoši normatīvajā aktā noteiktajai kompetencei³⁷ šajā periodā nodrošināja gan Valsts zemes dienests, gan sertificēšanas institūcijas. Ar 2011.gada 1.janvāri pilnībā ir nodrošināta pāreja uz personu sertificēšanu zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanai.
16. Personu sertificēšanas mērķis bija nodrošināt kvalitatīvu un profesionālu mērniecības pakalpojumu sniegšanu patērētāju un valsts interesēs, kā arī paaugstināt mērnieka profesijas prestižu, nosakot to darbības stingrāku uzraudzību³⁸.
17. Sertifikātu zemes kadastrālajam uzmērītājam izsniedz un sertificētās personas uzraudzību nodrošina Ministru kabineta pilnvarotas sertificēšanas institūcijas. Uz 2017.gada 1.oktobri Ministru kabinets sertifikātu izsniegšanai mērniecības jomā ir pilnvarojis³⁹ trīs akreditētas sertificēšanas institūcijas.

18. Lai sekmētu mērniecības jomas kvalitatīvu attīstību, kā arī veicinātu valsts pārvaldes un privātā sektora sadarbību, 2012.gadā ir izveidota⁴⁰ un arī šobrīd turpina darboties Valsts zemes dienesta Mērniecības konsultatīvā padome.

Tieslietu ministrija	<ul style="list-style-type: none"> • Izstrādā un koordinē politiku Kadastra uzturēšanas jomā • Nodrošina nozares politikas īstenošanu padotības iestādēs, tai skaitā Valsts zemes dienestā • Izstrādā nozari reglamentējošo tiesību aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektus
Valsts zemes dienests	<ul style="list-style-type: none"> • Nodrošina Kadastra darbību • Veic teksta un telpisko datu reģistrāciju un aktualizāciju Kadastra informācijas sistēmā • Nodrošina kadastrālās uzmērīšanas metodisku vadību • Izskata un pieņem lēmumus par apstrīdētajiem sertificēšanas institūciju izdotajiem administratīvajiem aktiem saistībā ar zemes ierīcības un zemes kadastrālās uzmērīšanas sertifikātiem
Sertificēšanas institūcijas	<ul style="list-style-type: none"> • Sertificē personas zemes kadastrālajā uzmērīšanā • Nodrošina sertificēto personu profesionālās darbības uzraudzību (veic plānveida uzraudzību un izskata iesniegumus (sūdzības)) • Uztur sertificēto personu reģistru
Sertificētās personas	<ul style="list-style-type: none"> • Veic zemes kadastrālo uzmērīšanu • Uztur spēkā esošu civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu • Novērš pārkāpumus profesionālajā darbībā, par saviem līdzekļiem labo pieļautās kļūdas
Nacionālā akreditācijas institūcija	<ul style="list-style-type: none"> • Novērtē, akreditē un uzrauga sertificēšanas institūcijas

1.attēls. Kadastra darbības un mērniecības pakalpojuma nodrošināšanā iesaistītās institūcijas un personas, to funkcijas un uzdevumi (revidējamā laika posmā).

19. Atbilstoši normatīvajam aktam⁴¹ sertificēšanas institūcijas novērtē, akreditē un uzrauga nacionālā akreditācijas institūcija, kas ir valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas nacionālais akreditācijas birojs” (turpmāk – LATAK)⁴².
20. 2017.gada 18.augustā atbilstoši Sertificēšanas institūciju publiskotajai informācijai sertificēto personu reģistros⁴³ 288 personām bija spēkā esoši sertifikāti zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšanai. 63 personas jeb 22% no kopējā zemes kadastrālā uzmērīšanā sertificēto personu skaita ir sertificētas tikai zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu jomā. Savukārt, 82 personas jeb 28% no visām zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā sertificētām personām ir sertificētas vēl divās mērniecības pakalpojumu jomās, tas ir, ģeodēzijā un zemes ierīcībā.

21. Personu sertificēšanas prasības citās mērniecības pakalpojumu jomās ir noteikta šādos normatīvajos aktos:
 - 21.1. Zemes ierīcības likums⁴⁴ nosaka, ka zemes ierīcības darbus veic sertificētas personas, kuru civiltiesiskā atbildība par profesionālo darbību ir apdrošināta;
 - 21.2. Ģeotelpiskās informācijas likums⁴⁵ paredz, ka ģeodēzisko darbību veic valsts un pašvaldību institūciju darbinieki, kuriem šādi uzdevumi ir noteikti speciālajos normatīvajos aktos, un sertificētas personas.
22. Persona var sertificēties vienā vai arī vairākās mērniecības pakalpojumu jomās.
23. Zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu kvalitātei ir būtiska nozīme gan īpašuma tiesību aizsardzības aspektā, gan Kadastra informācijas sistēmas datu kvalitātes aspektā. Kadastra datu kvalitātē ir ieinteresēti gan individuāli pakalpojuma saņēmēji, gan valsts kopumā. Aktuālo kadastra informāciju izmanto⁴⁶:
 - 23.1. jauna nekustamā īpašuma veidošanai, nekustamā īpašuma objekta, zemes vienības daļas noteikšanai, kadastrālajai vērtēšanai,
 - 23.2. īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā,
 - 23.3. nekustamā īpašuma attīstības un apsaimniekošanas plānošanai,
 - 23.4. nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanai,
 - 23.5. ekonomiskās attīstības, teritoriju un vides aizsardzības plānošanai, zemes ierīcības darbu veikšanai, valsts statistiskās informācijas sagatavošanai,
 - 23.6. citu informācijas sistēmu darbības nodrošināšanai.
24. Kadastra dati kļūst arvien nozīmīgāki kvalitatīvai valsts pārvaldes funkciju veikšanai un biznesa vides attīstībai⁴⁷. Lai nodrošinātu aktuālus kadastra datus, Valsts zemes dienestā notiek datu apmaiņa ar citām valsts iestāžu un pašvaldību uzturētajām informācijas sistēmām. 2015.gadā datu apmaiņai kadastra datus izmantoja 138 valsts un pašvaldības iestādes⁴⁸. Piemēram, Kadastra informācijas sistēmas datus savu funkciju pildīšanai izmanto:
 - 24.1. *Lauku atbalsta dienests*, kas Kadastra informācijas sistēmas datus izmanto platību maksājumu administrēšanai;
 - 24.2. *Valsts mežu dienests*, kas Kadastra informācijas sistēmas datus izmanto Meža valsts reģistra kārtīšanai, normatīvajos aktos noteikto atļauju un citu dokumentu izsniegšanai, mežu apsaimniekošanas uzraudzībai;
 - 24.3. *pašvaldības*, kas Kadastra informācijas sistēmas datus izmanto nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanai; u.c.
25. Kadastra datu kvalitāte un atbilstība situācijai apvidū ir viena no pastāvīgajām Valsts zemes dienesta stratēģiskās attīstības prioritātēm Kadastra darbības nodrošināšanas jomā⁴⁹.
26. Kadastra uzturēšanas jomā Tieslietu ministrijas un Valsts zemes dienesta sagatavotajos dokumentos ir identificētas problēmas un noteikti plānotie pasākumi Kadastra datu aktualitātes un kvalitātes nodrošināšanai, tai skaitā, pilnveidojot vēsturisko un reģistrācijai iesniegto datu kontroles procesus, kā arī uzlabojot informācijas apmaiņu ar citām informācijas sistēmām.

27. Lai risinātu problēmas nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšanas jomā, Tieslietu ministrija revidējamā periodā (no 2010.-2017.gadam) ir izstrādājusi šādus politikas plānošanas dokumentus:
 - 27.1. Kadastrālās vērtēšanas sistēmas pilnveidošanas un kadastra datu aktualitātes nodrošināšanas koncepcija⁵⁰;
 - 27.2. Koncepcija par Nekustamā īpašuma valsts kadastra un Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas vienotas informācijas sistēmas izveidi⁵¹.
28. 2013.gadā Valsts zemes dienests gadskārtējā darba plāna izpildes ietvaros, izvērtējot Kadastra informācijas sistēmas datu kvalitāti, tajā skaitā arhīvā esošo dokumentu kvalitāti un aktualitāti un Kadastra datu atbilstību situācijai apvidū, sagatavoja ziņojumu par Kadastra datu kopu kvalitātes un aktualitātes izvērtējumu⁵². Šī dokumenta ietvaros izvērtēti 619 nekustamo īpašumu, 778 zemes vienību, 1463 būvju dati un izstrādāti priekšlikumi Valsts zemes dienesta vadībai nekustamo īpašumu datu sakārtošanā un aktualizēšanā.
29. Valsts zemes dienests dokumenta “Valsts zemes dienesta stratēģiskās attīstības mērķi un uzdevumi 2015.-2016.gadam”⁵³ ietvaros saistībā ar Kadastra darbību bija definējis mērķi – saturiski, funkcionāli un tehnoloģiski pilnveidot un attīstīt Kadastra informācijas sistēmu, nodrošinot kvalitatīvus un situācijai apvidū atbilstošus datus. Šim nolūkam Valsts zemes dienests bija apņēmis izvērtēt Kadastra datu aktualitāti, kvalitāti, pilnīgumu un pietiekamību, kā arī izstrādāt prasības jaunas saturiski, funkcionāli un tehnoloģiski pilnveidotas Kadastra informācijas sistēmas izveidei. Mērķa sasniegšanai tika plānoti tādi darbības rezultāti kā:
 - 29.1. izstrādāt Kadastra likumprojektu;
 - 29.2. sagatavot priekšlikumus grozījumiem ar sertificēšanas procesu saistītajos normatīvajos aktos;
 - 29.3. sagatavot projekta aprakstu “Kadastra informācijas sistēmas modernizācija un datu pakalpojumu attīstība” u.c.
30. Lai sasniegtu stratēģiskās attīstības mērķus, kas bija noteikti 2015.-2016.gadam saistībā ar Kadastra darbības nodrošināšanu, Valsts zemes dienests ir veicis šādus pasākumus⁵⁴:
 - 30.1. 2015.gadā tika sagatavots ziņojums “Priekšlikumi tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”;
 - 30.2. 2016.gadā tika veikta Kadastra datu lietotāju aptauja, lai noskaidrotu jautājumus par Kadastra datu kvalitātes novērtējumu, datu saņemšanu un izmantošanu;
 - 30.3. tika veikta izpēte un sagatavots apraksts projektam “Kadastra informācijas sistēmas modernizācija un datu pakalpojumu attīstība”. Projekta ietvaros paredzēts veikt Kadastra informācijas sistēmas modernizāciju, pilnveidot nekustamā īpašuma reģistrācijas procesus, uzlabot datu apmaiņu ar citām valsts un pašvaldību informācijas sistēmām, veicināt datu pakalpojumu attīstību, līdz ar to nodrošinot kadastra datu pieejamību ērtā, kvalitatīvā un mūsdienu prasībām, standartiem atbilstošā veidā. Papildus paredzēts nodrošināt atbilstību INSPIRE⁵⁵ direktīvas un citu Eiropas Savienības normatīvo aktu prasībām attiecībā uz kadastra pamatdatiem. Projekts iekļauts darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 2.2.1.specifiskā atbalsta mērķa “Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” indikatīvajā 2.2.1.1.pasākuma “Centralizētu publiskās pārvaldes IKT

platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība” projektu iesniegumu atlases 2.kārtas projektu sarakstā;

- 30.4. 2017.gadā notika darbs pie pētījuma par būvju datu aktualizācijas iespējām no tālzipētes datiem, izmantojot LIDAR⁵⁶ datu automātiskas apstrādes rīku, vienlaikus izvērtējot datu aktualitāti.

Revīzijas secinājumi, konstatējumi un ieteikumi

1. Vai valsts pārvaldes uzdevuma deleģējums mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā ir veikts efektīvākajā veidā, saglabājot pietiekamu valsts uzraudzību pār deleģētā uzdevuma izpildi un tā izpildes kvalitāti?

1.1. Vai valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšana mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā nodrošina pilnīgu un efektīvu uzraudzību un kontroli pār deleģētā pārvaldes uzdevuma izpildi?

Zemes kadastrālā uzmērīšana ir pakalpojums, ko likumdevējs ar normatīvajiem aktiem ir noteicis “kā obligātu”, lai tiktu īstenota tiesību uz nekustamo īpašumu aizsardzība. Zemes robežu plāns ir viens no obligāti nepieciešamajiem dokumentiem, lai īpašuma tiesības nostiprinātu zemesgrāmatā.

Zemes kadastrālo uzmērīšanu var veikt tikai sertificētas personas, kuru civiltiesiskā atbildība par profesionālo darbību ir apdrošināta⁵⁷. Zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojums ir specifisku darbību kopums, kuru atbilstību normatīvajiem aktiem un kvalitāti pakalpojuma saņēmējs bez specifiskām zināšanām nevar novērtēt. Tāpēc ļoti svarīgi, lai valstī būtu izveidota tāda uzraudzības sistēma, kas nodrošinātu mērnieku sniegto pakalpojumu kvalitāti un patērētāju tiesību aizsardzību.

Pamatojoties uz normatīvajiem aktiem⁵⁸, valsts pārvaldes uzdevuma veikšanai mērnieku sertificēšanas un profesionālās darbības uzraudzības jomā ir pilnvarotas privātpersonas jeb akreditētas sertificēšanas institūcijas. Katra Sertificēšanas institūcija uzrauga tikai tās sertificētās personas, kurām tā izsniegusi sertifikātu.

Sertificēšanas institūciju darbības atbilstību Standartam⁵⁹ uzrauga nacionālā akreditācijas institūcija, taču normatīvajos aktos⁶⁰ nav noteikta iestāde, kuras padotībā atrodas attiecīgajam pārvaldes uzdevumam mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā akreditētās sertificēšanas institūcijas.

Nacionālā akreditācijas institūcija⁶¹ novērtē un akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas jeb sertificēšanas institūcijas, kā arī uzrauga šo institūciju darbību, ievērojot Latvijas nacionālos standartus, normatīvos aktus, Eiropas vai starptautiskos standartus, kā arī savstarpējos atzīšanas līgumos ar starptautiskajām akreditācijas organizācijām noteiktās prasības. Akreditācija apliecina tikai konkrēti noteiktas darbības (piemēram, ka sertificēšanas institūcija ir kompetenta sertificēt noteiktus produktus pēc konkrētiem standartiem). Uzraudzība akreditācijas sistēmas ietvaros nevar atklāt trūkumus un riskus zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu jomā, Kadastra uzturēšanas jomā un ar to saistītās tiesiskā regulējuma nepilnības⁶².

Lai gan Tieslietu ministrija ir atbildīga par politikas veidošanu nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšanas jomā un Valsts zemes dienests nodrošina Kadastra darbību un kadastrālās uzmērīšanas metodisko vadību, kā arī izskata un pieņem lēmumus par apstrīdētajiem sertificēšanas institūciju izdotajiem administratīvajiem aktiem, tomēr Tieslietu ministrija ir paudusi nostāju, ka ministrijas un

Valsts zemes dienesta kompetencē nav mērnieku un sertificēšanas institūciju uzraudzība un tas nav noteikts ar ārējiem normatīvajiem aktiem⁶³.

Līdz ar to ir izveidojusies situācija, ka normatīvajos aktos nav iestrādāts pietiekams uzraudzības mehānisms, lai savlaicīgi identificētu problēmas un trūkumus zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojuma sniegšanas jomā, kas ļautu pilnveidot tiesisko regulējumu sertificēšanas un zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā, kā arī faktiski netiek īstenota uzraudzība pār valsts pārvaldes uzdevuma izpildi kopumā.

31. Latvijā zemes politikas izstrādē un īstenošanā iesaistītas vairākas ministrijas atbilstoši savai kompetencei. Tieslietu ministrijas kompetencē ir izstrādāt, organizēt un koordinēt politiku nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšanas jomā⁶⁴. Savukārt Valsts zemes dienests ir Kadastra informācijas sistēmas pārzinis un turētājs.
32. Pasaulē pastāv dažāda prakse attiecībā uz to, kuras ministrijas padotībā atrodas iestāde, kura nodrošina kadastra darbību. Piemēram, Igaunijā iestāde⁶⁵, kuras kompetencē ir zemes pārvaldības jautājumi un kadastra uzturēšana, ir Vides ministrijas pārraudzībā. Savukārt Lietuvā tas ir Reģistru centrs, kas ir Finanšu ministrijas pārraudzībā.
33. Latvijā ir vairākas atbildīgās ministrijas, kuru kompetencē ir zemes izmantošanas un aizsardzības jautājumi, piemēram:
 - 33.1. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde zemes pārvaldības jomā, kā arī pašvaldību attīstības un pārraudzības jomā⁶⁶;
 - 33.2. Aizsardzības ministrija organizē un koordinē valsts politikas īstenošanu ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā⁶⁷. Ņemot vērā minēto ministrijas kompetenci, Aizsardzības ministrija ir noteikta par atbildīgo iestādi⁶⁸, kurā mērnieki var apstrīdēt sertificēšanas institūciju atteikumu ģeodēzisko darbu sertifikāta izsniegšanai un lēmumu par ģeodēzisko darbu sertifikāta anulēšanu, sertifikāta darbības apturēšanu uz laiku, atteikumu atjaunot sertifikāta darbību vai atteikumu pagarināt sertifikāta darbības termiņu;
 - 33.3. Zemkopības ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarē⁶⁹. Atbilstoši savai kompetencei tā izstrādā valsts politiku tādās jomās kā klimata pārmaiņu un zemes izmantošanas jomā, kā arī meža un lauksaimniecības zemes resursu pārvaldības politikas jomā;
 - 33.4. Finanšu ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde finanšu nozarē, kas izstrādā finanšu politiku un koordinē un organizē tās īstenošanu⁷⁰. Ministrija izstrādā un īsteno nodokļu politiku, tai skaitā, nekustamā īpašuma nodokļa politiku.

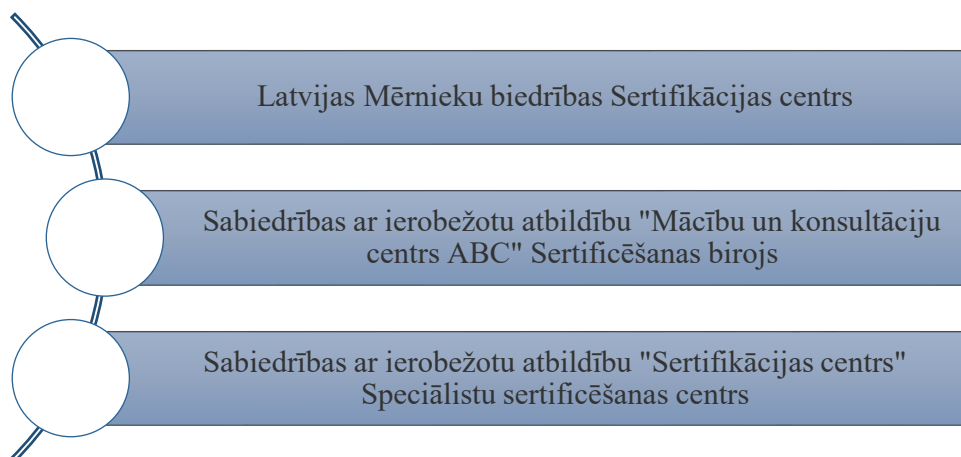
Minētās ministrijas un institūcijas atbilstoši savai kompetencei veic pasākumus zemes politikas īstenošanā un arī zemes pārvaldības nodrošināšanā.

34. Lai izveidotu tiesisku pamatu racionālai zemes izmantošanai, ilgtspējīgai teritorijas attīstībai un zemes aizsardzībai, līdzsvarojot zemes izmantošanu un aizsardzību, kā arī privātās intereses un publiskās vajadzības zemes izmantošanā, Saeima 2014.gada 30.oktobrī pieņēma Zemes pārvaldības likumu. Minētais likums nosaka⁷¹ Valsts zemes dienestam uzdevumus zemes pārraudzības īstenošanā, izmantojot Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datus.

35. Informāciju, kas iegūta, īstenojot zemes pārraudzību, izmanto teritorijas attīstības un zemes izmantošanas plānošanā, kā arī zemes politikas izstrādē un ieviešanā vietējā, reģionālajā un valsts līmenī.
36. Ar nekustamo īpašumu saistīto tiesību reģistrācija ir nozīmīga veiksmīgai zemes pārvaldībai un zemes politikas veidošanai. Civillikums⁷² nosaka, ka par nekustamā īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemes grāmatās. Zemes īpašuma ierakstīšanai zemesgrāmatā viens no nepieciešamajiem dokumentiem ir zemes robežu plāns. Zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis īpašuma ierakstīšanai nepieciešamo zemes robežu plānu iegūst Kadastra informācijas sistēmā⁷³. Zemes robežu plāna sagatavošana ir zemes kadastrālās uzmērīšanas darbība, kuru var veikt tikai sertificēta persona⁷⁴.
37. Iepriekšminētais ļauj secināt, ka zemes kadastrālā uzmērīšana ir pakalpojums, ko likumdevējs ar normatīvajiem aktiem ir noteicis “kā obligātu”, lai tiktu īstenota tiesību uz nekustamo īpašumu aizsardzība un iedzīvotāji varētu īstenot savas Latvijas Republikas Satversmē noteiktās cilvēka pamattiesības (īpašuma tiesības). Zemes kadastrālā uzmērīšana ir maksas pakalpojums, kura cenu nosaka paši mērnieki, savstarpēji konkurējot.
38. Ņemot vērā, ka zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojums ir specifisku darbību kopums, kuru atbilstību normatīvajiem aktiem⁷⁵ un kvalitāti patērētājs bez specifiskām zināšanām nevar novērtēt, ļoti svarīgi, lai valsts būtu izveidojusi tādu uzraudzības sistēmu, kas nodrošinātu mērniecības pakalpojuma kvalitāti un patērētāju tiesību aizsardzību.
39. Līdz 2007.gada 30.oktobrim, kad tika izdoti pirmie Ministru kabineta noteikumi⁷⁶ par personu sertificēšanu un uzraudzības kārtību, speciālo atļauju (licenci) zemes kadastrālo uzmērīšanas darbu veikšanai izsniedza komersantam⁷⁷. Licenci komersantam izsniedza Valsts zemes dienests, pamatojoties uz Tieslietu ministrijas izveidotas licencēšanas komisijas lēmumu.
40. 2006.gada 1.janvārī stājās spēkā Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums (turpmāk – Kadastra likums). Ar Kadastra likuma pieņemšanu stājās spēkā nosacījums⁷⁸, ka zemes kadastrālo uzmērīšanu veic sertificētas personas, kuru civiltiesiskā atbildība par profesionālo darbību ir apdrošināta. Vienlaikus Kadastra likuma pārejas noteikumi⁷⁹ paredzēja, ka līdz 2007.gada 31.decembrim izsniegtās zemes mērniecības darbu veikšanas licences un sertifikāti ir spēkā ne ilgāk kā līdz 2010.gada 31.decembrim.
41. Personu sertificēšanas mērķis bija nodrošināt kvalitatīvu un profesionālu mērniecības pakalpojumu sniegšanu⁸⁰. Savukārt sertificēto personu civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas mērķis ir pasargāt sertificēto personu no neparedzētiem izdevumiem par trešajām personām nodarītiem zaudējumiem, kas radušies kļūdainas profesionālās darbības dēļ⁸¹.
42. Tomēr revīzijā ir noskaidrots, ka civiltiesiskās atbildības apdrošināšana zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā nedarbojas kā aizsardzības mehānisms mērnieku kļūdainas profesionālās darbības gadījumā, jo:
 - 42.1. trešās personas nav pietiekami informētas par zaudējumu atlīdzināšanas iespējām, kā arī nespēj vai nemāk pamatot zaudējumu faktu un apjomu;
 - 42.2. kļūdas zemes kadastrālajā uzmērīšanā parasti atklājas pēc apdrošināšanas perioda vai pagarinātā zaudējumu pieteikšanas perioda⁸² beigām, kas parasti ir līdz trīs gadiem. Piemēram, ja zemes kadastrālās uzmērīšanas rezultātā veidojas robežu neatbilstība, tad

visbiežāk to identificē, veicot atkārtotu uzmērīšanu vai uzmērot pierobežnieku zemes gabalus. Revīzijā ir konstatēts, ka vidēji neatbilstības tiek konstatētas pēc 14,5 gadiem, kas ievērojami pārsniedz pagarināto zaudējumu pieteikšanas periodu.

43. Latvijas Apdrošinātāju asociācijas apkopotā informācija⁸³ par atlīdzības pieteikumiem un izmaksu gadījumiem par trešajām personām nodarītiem zaudējumiem, kas radušies mērnieku kļūdainas profesionālās darbības dēļ, liecina, ka revidējamā periodā ir bijis tikai viens atlīdzības pieteikums zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā.
44. Kadastra likums⁸⁴ nosaka, ka sertifikātu zemes kadastrālajam uzmērītājam izsniedz vai atsaka izsniegt, sertifikāta darbību aptur vai atjauno, sertifikāta darbības termiņu pagarina vai atsaka to pagarināt un sertifikātu anulē Ministru kabineta pilnvarota sertificēšanas institūcija.
45. Pēc stāvokļa uz 2017.gada 1.oktobri Ministru kabinets sertifikātu izsniegšanai mērniecības jomā ir pilnvarojis⁸⁵ trīs akreditētas sertificēšanas institūcijas (skatīt 2.attēlu). Pilnvarojums privātpersonai, kas ietverts ārējā normatīvajā aktā, terminoloģiski netiek nošķirts no deleģējuma⁸⁶. Līdz ar to turpmāk šajā ziņojumā tiks lietots arī termins “deleģējums”.

2.attēls. Ministru kabineta pilnvarotās sertificēšanas institūcijas 2017.gada 1.oktobrī.

46. Sertificēšanas noteikumi paredz, ka sertificēšanas institūcijai ir jābūt akreditētai likumā “Par atbilstības novērtēšanu” minētajā nacionālajā akreditācijas institūcijā atbilstoši standartā LVS EN ISO/IEC 17024:2005 “Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības personu sertificēšanas institūcijām” noteiktajām prasībām. Savukārt likums “Par atbilstības novērtēšanu”⁸⁷ paredz, ka Ekonomikas ministrija īsteno valsts politiku akreditācijas jomā un nodrošina nacionālās akreditācijas sistēmas darbību. Nacionālās akreditācijas institūcijas viena no funkcijām⁸⁸ ir novērtēt un akreditēt atbilstības novērtēšanas institūcijas, kā arī uzraudzīt šo institūciju darbību, ievērojot Latvijas nacionālos standartus, normatīvos aktus, Eiropas vai starptautiskos standartus, kā arī savstarpējos atzīšanas līgumos ar starptautiskajām akreditācijas organizācijām noteiktās prasības.

47. Saskaņā ar Ekonomikas ministrijas sniegto informāciju akreditācija ir nacionālās akreditācijas institūcijas veikta atestācija par atbilstības novērtēšanas institūcijas kompetenci un spēju veikt specifiskas atbilstības novērtēšanas darbības. Akreditācija apliecina tikai konkrēti noteiktas darbības (piemēram, ka sertificēšanas institūcija ir kompetenta sertificēt noteiktus produktus pēc konkrētiem standartiem)⁸⁹.
48. Revīzijā konstatēts, ka Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs īsteno uzraudzības vizītes Sertificēšanas institūcijās vienu reizi 12 līdz 18 mēnešu periodā. Uzraudzības vizītes tiek īstenotas, lai pārliecinātos, ka institūcija darbojas saskaņā ar akreditācijas prasībām, kas noteiktas Standartā un kas aptver šādas jomas: vispārējas prasības, strukturālas prasības, prasības resursiem, protokoli un prasības informācijai, sertifikācijas shēmas, sertifikācijas procesa prasības un pārvaldības sistēmas prasības. LATAK Akreditēto institūciju uzraudzības un atkārtotas novērtēšanas dokuments⁹⁰ paredz, ka uzraudzības vizītē nav jāpārbauda akreditētās institūcijas kompetence praksē visās akreditētajās darbības sfērās. Līdz ar to parasti Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs pārbauda vienu sertificēto jomu katrā sertificēšanas institūcijā. Līdz ar to, ja sertificēšanas institūcija ir akreditēta vairākās jomās, tad katru gadu pārbaudei izvēlas citu jomu, kopumā nodrošinot, ka akreditācijas periodā katra joma tiek pārbaudīta vismaz vienu reizi.
49. Ekonomikas ministrija skaidro⁹¹, ka nozaru ministrijām normatīvajos aktos ir būtiski iestrādāt arī uzraudzības mehānismu par produkta, pakalpojuma vai personas darbības kvalitāti un atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām atrodoties tirgū, jo šādu uzraudzību neveic nacionālā akreditācijas institūcija. Neskatoties uz Ekonomikas ministrijas viedokli, pastāv situācijas, kad nozaru ministrijas šādu uzraudzības iestādi nenosaka, līdz ar to rodas pamatotas bažas par ieviestās atbilstības novērtēšanas sistēmas sekmīgu funkcionēšanu.
50. Tieslietu ministrija ir atbildīga par politikas izstrādi un koordinēšanu nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšanas jomā⁹². Lai nodrošinātu kadastra darbību, tiek uzturēta Kadastra informācijas sistēma, kas ir valsts informācijas sistēma un satur oficiālus, publiski ticamus datus, kuriem jābūt aktuāliem un atbilstošiem faktiskajai situācijai. Kadastra datu kvalitāti ietekmē arī informācija no zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem.
51. Līdz 2009.gada 31.decembrim ministrijas pārraudzībā esošās tiešās pārvaldes iestādes Valsts zemes dienesta uzdevums bija zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu uzraudzība⁹³. Šobrīd likums nosaka, ka zemes uzmērīšanu veic sertificētas personas un to darbību uzrauga sertificēšanas institūcijas⁹⁴. Savukārt Valsts zemes dienests veic kadastrālās uzmērīšanas metodisko vadību, kā arī izskata un pieņem lēmumus par apstrīdētajiem sertificēšanas institūciju izdotajiem administratīvajiem aktiem.
52. Valsts pārvaldes iekārtas likums paredz, ka publiska persona var deleģēt privātpersonai un citai publiskai personai (turpmāk – pilnvarotā persona) pārvaldes uzdevumu, kura izpilde ietilpst šīs publiskās personas vai tās iestādes kompetencē, ja pilnvarotā persona attiecīgo uzdevumu var veikt efektīvāk⁹⁵.
53. Likumā noteikts⁹⁶, ka, deleģējot pārvaldes uzdevumu, ārējā normatīvajā aktā nosaka iestādi, kuras padotībā atrodas pilnvarotā persona attiecībā uz konkrētā uzdevuma izpildi. Uzraudzībai pār pārvaldes uzdevuma izpildi jābūt pilnīgai un efektīvai.
54. Veicot iepriekš minēto normatīvo aktu izpēti, var secināt, ka valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšana mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā ir veikta, pamatojoties uz ārējiem

normatīvajiem aktiem⁹⁷. Normatīvajos aktos nav noteikta iestāde, kuras padotībā atrodas attiecīgajam pārvaldes uzdevumam pilnvarotās personas, kā arī nav paredzēta pietiekama uzraudzības kārtība pār pārvaldes uzdevuma izpildi.

55. Normatīvais akts⁹⁸ nosaka, ka katra mērnieka profesionālo uzraudzību īsteno sertificēšanas institūcijas. Katra sertificēšanas institūcija uzrauga tikai tās sertificētās personas, kurām tā izsniegusi sertifikātu.
56. Līdz ar to ir izveidojusies situācija, kurā, lai gan sertificēšanas institūciju darbības atbilstību Standartam uzrauga Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs, uzraudzība akreditācijas sistēmas ietvaros nevar atklāt trūkumus un riskus zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu jomā (kvalitāte un atbilstības normatīvo aktu prasībām), Kadastra uzturēšanas jomā un ar to saistītās tiesiskā regulējuma nepilnības. To apstiprina arī šādi fakti⁹⁹:
 - 56.1. laikā kopš 2011.gada 1.janvāra, kad ir notikusi pilnīga pāreja uz personu sertificēšanu mērniecībā, Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs nav rosinājis grozījumus Sertificēšanas noteikumos vai citos mērniecības nozari reglamentējošos normatīvajos aktos, kas būtu balstīti uz akreditācijas un uzraudzības procesā konstatēto;
 - 56.2. Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs līdz šim nav izmantojis likumā¹⁰⁰ paredzētās tiesības veidot nozaru tehnisko komiteju mērniecības jomā, lai saņemtu konsultācijas konkrētu tehnisku jautājumu risināšanai nozarē;
 - 56.3. izskatot Tieslietu ministrijas 2017.gadā Valsts sekretāru sanāksmei iesniegtos noteikumu projektus attiecībā uz Sertificēšanas noteikumu grozījumiem, Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs ir vērtējis tikai to, vai virzītajos noteikumu projektos nav konstatētas pretrunas ar piemērojamā Standarta prasībām.
57. Lai gan Tieslietu ministrija ir atbildīga par politikas veidošanu nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšanas jomā, kā arī ir izstrādājusi normatīvos aktus zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā, piemēram, zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumus¹⁰¹, savukārt Valsts zemes dienests nodrošina Kadastra darbību, kā arī kadastrālās uzmērīšanas metodisko vadību, abu minēto iestāžu rīcībā nav informācijas par zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēto personu uzraudzības rezultātiem un problēmām. Valsts kontroles ieskatā minētā informācija Tieslietu ministrijai ir svarīga, lai veidotu politiku un izstrādātu tiesisko regulējumu Kadastra uzturēšanas un zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā, iegūtu pārlicību par kadastra datu kvalitāti un savlaicīgi novērstu datu kvalitātes problēmas.
58. Zvērinātu advokātu biroja “Eversheds Bitāns” 2011.gadā pēc Valsts kancelejas pasūtījuma veiktajā pētījumā “Valsts pārvaldes uzdevumu nodošanas analīze un rekomendāciju izstrāde” ir norādīts¹⁰², ka ārējā normatīvajā aktā ietverta deleģējuma privātpersonai gadījumā pastāv kontroles trūkuma risks, jo nereti ārējā normatīvajā aktā ietverta konkrēta deleģējuma gadījumā ar deleģēšanas subjektu netiek papildus slēgts deleģējuma līgums. Savukārt ārējā normatīvajā aktā nav iespējams detalizēti aprakstīt uzdevuma izpildes kārtību, privātpersonas padotības īstenošanu, atbildības apjomu un citus būtiskus deleģējuma aspektus, kas līdz ar to paliek neregulēti.
59. Lai gan normatīvais akts¹⁰³ tieši nenosaka iestādi, kuras padotībā atrodas valsts pārvaldes uzdevumam pilnvarotās personas jeb sertificēšanas institūcijas, tomēr atbilstoši tiesību eksperta paustajām atziņām¹⁰⁴ netieši padotību iespējams izsecināt, piemēram, no privātpersonas pieņemto lēmumu apstrīdēšanas iestādes.

60. Normatīvie akti¹⁰⁵ paredz, ka sertifikācijas institūciju izdotos administratīvos aktus (piemēram, par sertifikāta anulēšanu, kā arī citām darbībām ar sertifikātu) var apstrīdēt Valsts zemes dienestā. Revīzijā konstatēts, ka 2013.un 2016.gadā Valsts zemes dienests ir izskatījis un pieņēmis lēmumus¹⁰⁶ saistībā ar sertifikācijas institūciju izdotajiem administratīvajiem aktiem.
61. Valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšanā mērnieku sertifikācijas un uzraudzības jomā ir konstatējams padotības regulējuma trūkums. Nosakot ārējā normatīvajā aktā konkrētu iestādi, kuras padotībā attiecībā uz deleģētā pārvaldes uzdevuma izpildi atrodas sertifikācijas institūcijas, tiktu būtiski uzlabota uzdevuma izpildes uzraudzība un attiecīgi arī efektivitāte.
62. Lai nodrošinātu pilnīgu un efektīvu uzraudzību pār deleģētā valsts pārvaldes uzdevuma izpildi, kas vienlaikus sekmētu politikas veidošanu un uzturēšanu konkrētā nozarē, Latvijas valsts pārvaldes uzdevumu deleģēšanas praksē ir piemēri, kur sertifikācijas institūcijām ir noteikta arī valsts pārvaldes atbildīgās iestādes uzraudzība, piemēram, būvniecības jomā:
 - 62.1. Ekonomikas ministrija izstrādā un īsteno politiku būvniecības jomā¹⁰⁷;
 - 62.2. Būvniecības likumā¹⁰⁸ attiecībā uz būvspeciālistu kompetences novērtēšanu un patstāvīgās prakses uzraudzību ir noteikta valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšana, kā arī ietverta detalizēta Ministru kabineta kompetence;
 - 62.3. Saskaņā ar Būvniecības likumu izdoti Ministru kabineta noteikumi¹⁰⁹ nosaka detalizētu valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšanas un uzraudzības kārtību, tai skaitā, ka:
 - 62.3.1. būvspeciālistu kompetences novērtēšanu un patstāvīgās prakses uzraudzību veic privāto tiesību juridiskā persona, kurai Ekonomikas ministrija Valsts pārvaldes iekārtas likumā un šajos noteikumos noteiktajā kārtībā, noslēdzot līgumu, ir deleģējusi šo uzdevumu¹¹⁰;
 - 62.3.2. iestāde, kas veic būvspeciālistu kompetences novērtēšanu un patstāvīgās prakses uzraudzību (turpmāk – kompetences pārbaudes iestāde), ir akreditēta nacionālajā akreditācijas institūcijā¹¹¹;
 - 62.3.3. kompetences pārbaudes iestāde ir atbildīga par informācijas sniegšanu pēc Ekonomikas ministrijas vai Būvniecības valsts kontroles biroja pieprasījuma jautājumos, kas attiecas uz būvspeciālista kompetences novērtēšanu un patstāvīgās prakses uzraudzību¹¹².
 - 62.4. Ekonomikas ministrijas mājas lapā ir pieejami noslēgtie deleģēšanas līgumi. Piemēram, ņemot vērā to, ka uz Ministru kabineta rīkojuma¹¹³ pamata Arhitektu savienībai ir deleģēts valsts pārvaldes uzdevums – būvspeciālistu kompetences novērtēšana un patstāvīgās prakses uzraudzība arhitektūras jomā arhitekta profesijā, Ekonomikas ministrijas mājas lapā¹¹⁴ ir pieejams 2015.gada 15.aprīļa deleģēšanas līgums ar Latvijas Arhitektu savienību. Deleģēšanas līgums paredz detalizētus pienākumus Latvijas Arhitektu savienībai, pildot valsts pārvaldes uzdevumu, tai skaitā detalizētu Ekonomikas ministrijas informēšanas kārtību.
63. Revīzijas laikā Tieslietu ministrija ir paudusi nepārprotamu nostāju, ka ministrijas un Valsts zemes dienesta kompetencē nav mērnieku un sertifikācijas institūciju uzraudzība¹¹⁵, norādot, ka sertifikācijas institūciju uzraudzību realizē Ekonomikas ministrija.
64. Valsts kontroles ieskatā revīzijas ziņojumā minētie fakti apstiprina, ka Tieslietu ministrijai un Valsts zemes dienestam ir piešķirta noteikta apjoma kompetence zemes kadastrālās uzmērīšanas

jomā, piemēram, saistībā ar normatīvo aktu izstrādi, kadastrālās uzmērīšanas metodisko vadību un sertificēšanas institūciju pieņemto lēmumu apstrīdēšanu. Valsts kontroles ieskatā šos pasākumus nevar īstenot pienācīgā kvalitātē, ja institūciju rīcībā nav pietiekamas informācijas par zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojuma kvalitāti un mērnieku profesionālās darbības uzraudzības rezultātiem.

Ieteikums

65. Tā kā tiesiskais regulējums nenodrošina pietiekamu uzraudzības mehānismu pār sertificēto personu profesionālo darbību un sniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu atbilstību un Tieslietu ministrija nesaskata savu kompetenci minētajā jautājumā, Valsts kontrole vērsīsies Ministru kabinetā, lai rosinātu zemes kadastrālā uzmērīšanas jomas sakārtošanu atbilstoši sabiedrības interesēm.

- 1.2. Vai ir analizēta situācija mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā, identificēti riski un izstrādāti priekšlikumi tiesiskā regulējuma pilnveidošanai?

Prasība personu sertificēšanai un uzraudzībai zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā un ar to saistītais tiesiskais regulējums Latvijā ir spēkā jau kopš 2007.gada. Aizvadīto desmit gadu laikā mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā institūcijas ir identificējušas dažādas problēmas, riskus un nepieciešamos pilnveidojumus, ar kuriem vērsušās Tieslietu ministrijā, piemēram:

- ✓ 2013. un 2015.gadā Valsts zemes dienests¹¹⁶ ir norādījis uz problēmām sertificēto mērnieku uzraudzībā Sertificēšanas institūciju kompetences un organizatorisko spēju dēļ, kā arī uz to, ka valsts institūcijām nav nodrošināta detalizētas informācijas saņemšana par sertificēto personu uzraudzības procesu;
- ✓ 2013.gadā Latvijas Mērnieku biedrība¹¹⁷ ir norādījusi, ka ārējā normatīvajā aktā nav noteikta iestāde, kura pārbauga mērniecības nozares sertificēšanas institūcijas, uzsverot, ka LATAK veic institūciju uzraudzību atbilstoši Standartam;
- ✓ 2014.gadā mērnieku profesionālo organizāciju izveidotā Sertifikācijas darba grupa¹¹⁸ apzināja problēmjautājumus, kuru risināšanai tika rosināts veikt virkni grozījumu Ministru kabineta noteikumos.

Taču Tieslietu ministrija ilgstoši realizē pasīvu nostāju mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomas problēmu risināšanā, atsaucoties uz to, ka ārējie normatīvie akti nenosaka ministrijai šādu funkciju vai kompetenci¹¹⁹, tomēr:

- ✓ 2013.gadā ministrija ir atzinusi¹²⁰, ka normatīvajos aktos pastāv problēma saistībā ar uzraugošās iestādes noteikšanu mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā un tā tiks vērtēta, ieviešot būvju kadastrālās uzmērīšanas koncepciju¹²¹;
- ✓ 2015.gadā ministrijas darba plānā¹²² tika iekļauts uzdevums par priekšlikumu izstrādi tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības

kārtībā, ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā. Rezultātā 2017.gadā Tieslietu ministrija sagatavoja Sertificēšanas noteikumu grozījumu projektu¹²³.

Sertificēšanas noteikumu grozījumos, kuri Valsts sekretāru sanāksmei tika pieteikti 2017.gada jūnijā, tika iestrādāta tikai neliela daļa no minēto institūciju iesniegtajiem priekšlikumiem.

Diemžēl, konstatējot problēmu saistībā ar uzraugošās iestādes noteikšanu mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā, Tieslietu ministrija līdz šim nav uzņēmusies iniciatīvu valsts un patērētāju interesēm atbilstoša uzraudzības mehānisma noteikšanā pār mērnieku sertificēšanu un uzraudzību, kaut arī Tieslietu ministrijai ir svarīgi nodrošināt Kadastra datu kvalitāti. Tāpēc Latvijā ilgstoši pastāv situācija, kurā nav skaidri noteikta par zemes kadastrālās uzmērīšanas jomu atbildīgā valsts pārvaldes iestāde, savukārt Tieslietu ministrija var atļauties būt izvairīga gadījumos, kad jārisina mērniecības nozares problēmas.

Valsts kontroles ieskatā Tieslietu ministrijai ir jāizvērtē esošā situācija un skaidri jādefinē ministrijas loma (pozīcija) zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā, vai jārosina, ka normatīvajos aktos tiek noteikta cita atbildīgā institūcija.

66. Valsts zemes dienests, lai nodrošinātu kvalitatīvu normatīvos aktos iestādei deleģēto funkciju un uzdevumu izpildi, tai skaitā saistībā ar Kadastra darbības nodrošināšanu un kadastrālās uzmērīšanas metodisko vadību, savos ikgadējos iestādes darba plānos periodā no 2011. līdz 2015.gadam ir apstiprinājis pasākumus saistībā ar sertificēšanas institūciju darbības izvērtēšanu un priekšlikumu sniegšanu tiesiskā regulējuma pilnveidošanai mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā.
67. 2013.gadā Valsts zemes dienestā tika sagatavots ģenerāldirektorei adresēts ziņojums "Par sertificēšanas institūciju darbību". Ziņojumā tika sniegts esošās situācijas izvērtējums mērnieku uzraudzības jomā, kurā atklātas būtiskas problēmas sertificēto mērnieku uzraudzībā sertificēšanas institūciju kompetences un organizatorisko spēju dēļ. Ziņojumā tika norādīts uz steidzamu nepieciešamību celt sertificēto personu izpildīto darbu kvalitāti. Ziņojumā identificēti šādi būtiskākie riski:
 - 67.1. sertificēšanas institūcijas darbojas atbilstoši Standarta prasībām, kas neparedz darba izpildes procesa novērtēšanu pēc būtības – profesionālā līmenī;
 - 67.2. sertificēšanas institūciju sertificēto mērnieku eksperti nav neatkarīgi;
 - 67.3. nepietiekama uzraudzība veicina nesodāmības sajūtu sertificētiem mērniekiem;
 - 67.4. sertificēšanas institūciju pieņemtie lēmumi neveicina privātpersonu (mērniecības pakalpojumu saņēmēju – zemes īpašnieku) tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.
68. Saskaņā ar Tieslietu ministrijas sniegto informāciju¹²⁴ ministrija nav tikusi iepazīstināta ar ziņojumu un nav vērtējusi tā saturu.
69. 2013.gadā uz problēmām un trūkumiem mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā Tieslietu, Aizsardzības un Ekonomikas ministriju uzmanību vērta arī Latvijas Mērnieku biedrība¹²⁵, vienlaikus aicinot ministrijas uzsākt diskusiju, lai rastu risinājumus. Biedrība norādīja, ka ārējā normatīvajā aktā nav noteikta iestāde, kura pārbauda mērniecības nozares sertificēšanas institūcijas, uzsverot, ka LATAK veic institūciju uzraudzību atbilstoši Standartam.

70. Tieslietu ministrija visu adresātu vārdā ir sniegusi biedrībai atbildi¹²⁶, kurā ir paskaidrots, ka sertificēšanas institūciju uzraudzību kopumā veic LATAK. Atbildē vienlaikus ir sniegta informācija par to, ka ir izstrādāti Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma grozījumi, kas paredz sertificēšanas nepieciešamību arī būvju kadastrālajiem uzmērītājiem. Ņemot vērā minēto, tiek izvērtēta iespēja pārskatīt sertificēšanas procesu kopumā. Ieviešot būvju kadastrālās uzmērīšanas koncepciju¹²⁷, tiks vērtēta arī problemātika saistībā ar sertificēšanas procesa efektivizāciju un uzraugošās iestādes noteikšanu.
71. No iepriekšminētā var secināt, ka jau 2013.gadā Tieslietu ministrija ir atzinusi, ka normatīvajos aktos pastāv problēma saistībā ar uzraugošās iestādes noteikšanu mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā.
72. Mērniecības nozares prestiža un mērnieku profesionālo kompetenču celšanā, kā arī nozares problēmu risināšanā ir ieinteresētas un aktīvi darbojas mērnieku profesionālās organizācijas:
 - 72.1. Latvijas Mērnieku biedrība (turpmāk – Biedrība),
 - 72.2. Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācija (turpmāk – Asociācija).
73. Minētās profesionālās organizācijas Eiropas sociālā fonda projekta¹²⁸ “Nevalstisko organizāciju aktīvas un kvalitatīvas līdzdalības nodrošināšana lēmumu pieņemšanai publiskajā sektorā un ES politikas īstenošanai mērniecības nozarē” ietvaros 2013.gadā izveidoja Sertifikācijas darba grupu ar mērķi sakārtot mērniecības nozares profesionālo vidi, izzināt problēmas sertifikācijas jomā un novērst nepilnības. Sertifikācijas darba grupā piedalījās līdz 11 nozares pārstāvji no mērnieku profesionālajām organizācijām un sertificēšanas institūcijām.
74. Sertifikācijas darba grupa 2014.gada ziņojumā “Profesionālās vides sakārtošanas nosacījumi”¹²⁹ apzināja problēmjautājumus, kuru risināšanai tika rosināts veikt virkni grozījumu Ministru kabineta noteikumos¹³⁰ “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” un citos saistītajos normatīvajos aktos.
75. Rezultātā mērnieku profesionālās organizācijas 2014.gadā vērsās pie Tieslietu ministrijas¹³¹ ar lūgumu iekļaut ministrijas 2015.gada aktivitāšu plānā Sertificēšanas noteikumu atvēršanu grozījumiem un paredzēt līdzekļus budžetā minētā normatīvā akta grozījumu izstrādei.
76. Sākotnēji Tieslietu ministrija mērnieku profesionālo organizāciju izteikto lūgumu pāradresēja¹³² Aizsardzības ministrijai ar lūgumu vēstulē pieteiktos problēmjautājumus iekļaut izskatīšanai Ģeotelpiskās informācijas koordinācijas padomes¹³³ sēdes darba kārtībā. Laikā, kad tika saņemta Tieslietu ministrijas vēstule, Ģeotelpiskās informācijas koordinācijas padome vēl nebija izveidota. Tā tika izveidota vēlāk, tas ir, 2014.gada 16.decembrī¹³⁴. Pirmā Ģeotelpiskās informācijas koordinācijas padomes sēde tika sasaukta 2015.gada 11.jūnijā, kurā Tieslietu ministrija jautājumu par personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtību ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā atkārtoti neaktualizēja¹³⁵.
77. Turpmāk Tieslietu ministrija, pamatojoties uz mērnieku profesionālo organizāciju lūgumu un Valsts zemes dienesta aktualizēto jautājumu, ministrijas 2015.gada darba plānā pie Nekustamā īpašuma tiesību politikas darbības virziena iekļāva plānoto pasākumu - izstrādāt priekšlikumus tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības

kārtībā, ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā. Par atbildīgo izpildītāju tika noteikts Valsts zemes dienests.

78. Uzdevuma izpildei ar Valsts zemes dienesta rīkojumu¹³⁶ tika izveidota darba grupa, kurā tika pieaicināti arī pārstāvji no Tieslietu ministrijas, Aizsardzības ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras, Latvijas Mērnieku biedrības, Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācijas (turpmāk – Darba grupa). 2015.gada 7.decembrī Valsts zemes dienests sagatavoja un Tieslietu ministrijai nosūtīja¹³⁷ ziņojumu “Priekšlikumi tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” (turpmāk – Ziņojums).
79. 2015.gada Ziņojumā, līdzīgi kā 2013.gadā Valsts zemes dienesta sagatavotajā ziņojumā, tika atklātas nozarē pastāvošās problēmas un izteikts secinājums par mērnieku sertificēšanas sistēmas reorganizācijas nepieciešamību. Ziņojumā ir minētas šādas problēmas:
 - 79.1. valsts institūcijām nav nodrošināta detalizētas informācijas saņemšana par sertificēto personu uzraudzības procesu;
 - 79.2. pieļautās konkurences dēļ starp sertificēšanas institūcijām, uzraudzība netiek veikta pilnvērtīgi (pārbaudes uzraudzības ietvaros nav kvalitatīvas un pilnvērtīgas, t.sk., tās neietver lauka darbu kontroli, kā arī pārkāpumu gadījumos netiek veiktas pietiekošas darbības, kas vērstas uz atbildības piemērošanu);
 - 79.3. pastāvot vairākām sertificēšanas institūcijām, radīta iespēja atšķirīgai pieejai sertificēšanas pamatjautājumos.
80. Lai gan Ziņojumā identificētas problēmas, kas norāda uz risku, ka mērnieku uzraudzības sistēma nenodrošina pietiekamu pārlicību par zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu un no tās izrietošu kadastra datu kvalitāti, kā arī pakalpojumu saņēmēju tiesisko interešu aizsardzību, Tieslietu ministrijas ieskatā¹³⁸ nav pietiekamu argumentu konceptuālām izmaiņām sertificēšanas uzdevuma deleģēšanā, tāpēc nepieciešams panākt sertificēšanas procesa uzlabošanu esošās sistēmas ietvaros.
81. 2016.gada aprīlī Tieslietu ministrija mērnieku profesionālajām organizācijām puda aņņemšanos¹³⁹ sagatavot un virzīt izskatīšanai grozījumus Sertificēšanas noteikumos¹⁴⁰. Mērniecības nozarei solītie Sertificēšanas noteikumu grozījumi (Projekts: VSS-646)¹⁴¹ tika sagatavoti un pieteikti Valsts sekretāru sanāksmei 2017.gada 15.jūnijā, tas ir, pusotru gadu pēc Darba grupas sagatavotā Ziņojuma iesniegšanas Tieslietu ministrijas valsts sekretāram.
82. Sertificēšanas noteikumu grozījumu projektā ir iestrādāti tikai atsevišķi Ziņojumā ietvertie priekšlikumi. Noteikumu grozījumu projektā nav ņemti vērā tādi nozīmīgi Darba grupas priekšlikumi kā, piemēram, par mērnieka asistentu, profesionāliem ekspertiem, mērnieku kvalifikācijas paaugstināšanu, pārkāpumu uzskaites sistēmas izveidošanu u.c.
83. Mērnieku profesionālās organizācijas¹⁴² un Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments¹⁴³ ir izteikuši iebildumus par minēto Sertificēšanas noteikumu grozījumu projektu. Izteiktajos iebildumos ir norādīts, ka Sertificēšanas noteikumu grozījumi ir nebūtiski un “kosmētiski”, jo nerisina nozīmīgāko problēmu – sertificēto personu nepietiekamo uzraudzību un atbildību par nekvalitatīvi veiktiem darbiem sertificētajā jomā. Tāpat tiek vērsta uzmanība uz to, ka nav pamatota citu Ziņojumā ietverto priekšlikumu noraidīšana. Mērnieku profesionālo organizāciju

ieskatā atsevišķu, atrautu priekšlikumu realizācija un ietveršana noteikumu projektā nerisina sertifikācijas pilnveidi. Tikai kompleksas normatīvu izmaiņas ļaus sasniegt izvirzīto mērķi – uzlabot mērniecības darbu un saņemto datu kvalitāti.

84. Tieslietu ministrija Valsts kontrolei ir sniegusi informāciju¹⁴⁴, ka pārējie Ziņojumā piedāvātie priekšlikumi sertifikācijas sistēmas pilnveidošanai tiks vērtēti jauna Valsts kadastra likumprojekta izstrādes ietvaros, kura spēkā stāšanās plānota tikai 2020.gadā.
85. Valsts zemes dienests, lai sekmētu dienesta uzdevumu izpildi mērniecības jomā, kā arī veicinātu valsts pārvaldes un privātā sektora sadarbību, 2012.gadā izveidoja¹⁴⁵ Valsts zemes dienesta Mērniecības konsultatīvo padomi (turpmāk – Padome), kas darbojas joprojām. Padomes sastāvā ir pārstāvji no Valsts zemes dienesta, Latvijas Mērnieku biedrības, Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācijas, Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Rīgas Tehniskās universitātes, Latvijas Lauksaimniecības universitātes un Latvijas Universitātes.
86. Valsts zemes dienesta Mērniecības konsultatīvās padomes mērķis atbilstoši nolikumam¹⁴⁶ ir sekmēt mērniecības jomas kvalitatīvu attīstību, sniegt viedokli par juridisko un tehnisko prasību izpildi un par normatīvo aktu pilnveidošanu, kā arī veicināt valsts pārvaldes un privātā sektora sadarbību.
87. Mērnieku profesionālās organizācijas, vērtējot sadarbību ar Tieslietu ministriju un Valsts zemes dienestu, pauž viedokli¹⁴⁷, ka Tieslietu ministrija un tās padotības iestāde - Valsts zemes dienests neīsteno pietiekami atvērtu un uz sadarbību vērstu politiku attiecībā ar mērnieku profesionālajām organizācijām. Rezultātā mērnieku profesionālajām organizācijām ir izveidojies priekšstats, ka Tieslietu ministrijai nav skaidras mērniecības nozares attīstības koncepcijas.
88. Mērnieku profesionālās organizācijas izsaka iebildumus par to, ka:
 - 88.1. par plānotajām izmaiņām normatīvajos aktos mērnieku profesionālās organizācijas nereti uzzina tikai pēc to izsludināšanas Valsts sekretāru sanāsmē;
 - 88.2. nozarei aktuāli jautājumi, ko Mērniecības konsultatīvās padomes sēdēm piesaka mērnieku profesionālās organizācijas, netiek iekļauti sēdes darba kārtībā (piemēram, 2016.gada februārī pieteiktais jautājums par Valsts mežu dienesta jauno Ģeogrāfiskās informācijas sistēmu un 2017.gada martā pieteiktais jautājums par jauno Kadastra likumu¹⁴⁸).
89. Savstarpēji nesaskaņotas rīcības un komunikācijas trūkums vērojams arī noteikumu projekta “Zemes kadastrālās uzmērīšanas un zemes ierīcības darbu veicēju sertifikācijas, sertifikāta darbības termiņa pagarināšanas un darbības uzraudzības cenrādis” (VSS-795)¹⁴⁹ izstrādē un virzībā. Pirms noteikumu projekta izstrādes Tieslietu ministrija lūdza Sertificēšanas institūcijām sniegt informāciju par institūciju cenrāžos iekļauto maksas pakalpojumu izcenojuma aprēķiniem un ar šo pakalpojumu sniegšanu saistītajiem izdevumiem. Taču sniedzot ministrijai prasīto informāciju un aprēķinus, sertifikācijas institūcijas netika informētas par plānoto Sertificēšanas noteikumu grozījumu (VSS-646)¹⁵⁰ saturu, kas sertifikācijas pārbaudījumu paplašinās ar praktisko pārbaudes daļu. Līdz ar to sertifikācijas institūcija iebilst¹⁵¹ pret noteikumu projekta pielikumu un tajā noteikto pakalpojumu cenu.

90. Minētās situācijas, kurās Tieslietu ministrija nesniedz nozarei pietiekamu un argumentētu skaidrojumu plānotajām normatīvo aktu izmaiņām, nelabvēlīgi ietekmē operatīvu plānoto normatīvo aktu izmaiņu saskaņošanu un apstiprināšanu. Rezultātā tas nelabvēlīgi ietekmē arī valsts politikas īstenošanu Kadastra uzturēšanas jomā.
91. Valsts kontroles ieskatā šāda neskaidra Tieslietu ministrijas pozīcija nav pieļaujama, ņemot vērā to, ka Tieslietu ministrijas misija ir tiesiskuma nodrošināšana Latvijā un nekustamā īpašuma politikas jomā plānotā darbības virziena mērķis – nekustamo īpašumu īpašnieku, valdītāju un lietotāju tiesību un interešu droša, efektīva un uzticama aizsardzība¹⁵².

Ieteikums

92. Lai novērstu esošo situāciju, kurā nevienai no valsts pārvaldes iestādēm Latvijā tieši nav noteikta atbildība par zemes kadastrālās uzmērīšanas jomu, aicinām Tieslietu ministriju sadarbībā ar iesaistītajām institūcijām izvērtēt ministrijas lomu zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā un rosināt Ministru kabinetam normatīvajos aktos noteikt institūciju, kas valstī atbild par minēto jomu.

Valsts kontroles viedoklis: Valstij ir jānosaka atbildīgā institūcija par zemes kadastrālās uzmērīšanas jomu, līdzīgi kā tas ir noteikts ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā¹⁵³.

2. Vai Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā pieejamās informācijas un datu kvalitāti ietekmē no zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem iegūtie dati?

- 2.1. Vai Valsts zemes dienestā izveidotā mērnieku iesniegto kadastrālās uzmērīšanas datu un dokumentu izvērtēšanas un kvalitātes kontroles sistēma nodrošina nepilnību identificēšanu?

Saistībā ar Kadastra informācijas sistēmā reģistrējamiem un aktualizējamiem datiem Ministru kabinets Valsts zemes dienestam ir piešķīris noteikta apjoma kompetenci kadastra datu kvalitātes sekmēšanai. Valsts zemes dienestā ir izveidota mērnieku iesniegto kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanas sistēma un tiek izvērtētas visas mērnieku sagatavotās un reģistrācijai Kadastra informācijas sistēmā iesniegtās zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas. Kadastra inženieri izvērtē, vai reģistrācijai ir iesniegti visi nepieciešamie dokumenti un tajos sniegtās ziņas ir pilnīgas un nav pretrunīgas, vai kadastrālās uzmērīšanas dati nav pretrunā ar aktuālajiem Kadastra informācijas sistēmas datiem un vai kadastrālajai uzmērīšanai izmantota Valsts zemes dienesta izsniegtā kadastra informācija.

Valsts zemes dienestam normatīvajos aktos nav noteikts pienākums vērtēt mērniecības tehnisko dokumentu saturu un mērījumu datu kvalitāti un precizitāti, kā arī veikt izpildīto darbu pārbaudes apvidū.

Konstatētu kļūdu gadījumā tiek sagatavots lēmums par kadastra objekta reģistrācijas vai datu aktualizācijas atteikumu. Valsts zemes dienesta iesniegumi sertificēšanas institūcijām par konstatētajām neatbilstībām sertificēto personu profesionālajā darbībā veido lielu kopējo iesniegumu (sūdzību) daļu, tādējādi stimulējot preventīvas darbības kļūdu novēršanā.

Reģistrācijas atteikumu skaita īpatsvars pēdējos gados pakāpeniski samazinās, un 2016.gadā lēmumi par reģistrācijas vai aktualizācijas atteikumu ir pieņemti 4,5% gadījumu no kopējā iesniegto lietu skaita jeb 431 gadījumā no 9558 lietām. Tomēr atteikumu īpatsvara samazinājums ir neliels (0,3 procentpunkti salīdzinājumā ar 2015.gadu) un neliecina par būtisku mērnieku kompetenču un prasmju uzlabošanos. Tas norāda, ka zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā joprojām saglabājas riski sniegtās informācijas un datu kvalitātei.

Minētie pasākumi liecina, ka Valsts zemes dienests savas kompetences ietvaros veicina kvalitatīvu datu reģistrēšanu Kadastra informācijas sistēmā. Tomēr Valsts kontroles ieskatā Valsts zemes dienests nav pilnībā izmantojis iespējas, ko tam piešķir normatīvajā aktā noteiktais uzdevums saistībā ar kadastrālās uzmērīšanas metodisko vadību. Kaut arī normatīvajos aktos nav noteikts metodikās vadības saturs un Tieslietu ministrija Valsts zemes dienestam nav izvirzījusi prasības un uzdevumus saistībā ar kadastrālās uzmērīšanas metodiskās vadības īstenošanu, revidentu ieskatā būtu jāizmanto visas iespējas, lai, sadarbojoties ar sertificēšanas institūcijām, veicinātu mērnieku sniegto pakalpojumu kvalitāti un novērstu konstatēto kļūdu atkārtošanos, nepieciešamības gadījumā rosinot grozījumus tiesiskajā regulējumā.

Revīzijas laikā veiktās kadastra inženieru aptaujas rezultāti un sniegtā informācija liecina, ka Valsts zemes dienesta vadībai būtu jāizvērtē un iespēju robežās jānovērš atsevišķi trūkumi, lai turpmāk nodrošinātu profesionālu un kvalitatīvu iestādes funkciju izpildi. Aptaujā minēti šādi trūkumi:

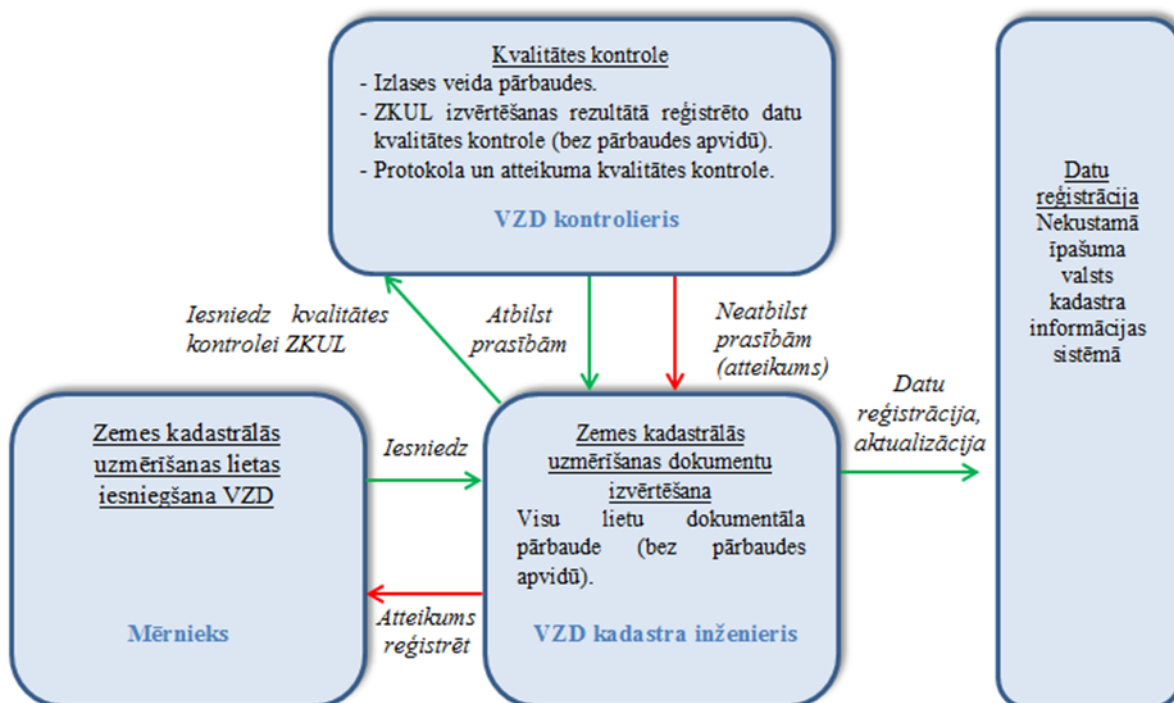
- ✓ Pasūtījumu apstrādes informācijas sistēmas funkcionalitāte nenodrošina vienmērīgu slodzes sadalījumu starp kadastra inženieriem, jo automātiskajā lietu sadalē netiek ņemta vērā izvērtējamās lietas sarežģītība un apjoms;
 - ✓ Kadastra inženieru darbam pieejamais metodiskais skaidrojums ne visos gadījumos ir ērti izsekojams un strukturēts;
 - ✓ Lēmumu par kadastra objekta reģistrācijas vai datu aktualizācijas atteikumu sagatavošana ir laikietilpīga un apjomīga, tai pašā laikā zemes īpašniekiem to saturs un būtība ne vienmēr ir saprotami.
93. Valsts zemes dienestam ar normatīvo aktu¹⁵⁴ ir noteikts uzdevums – nekustamā īpašuma kā īpašuma objektu kopuma, zemes vienības, būves, telpu grupas, zemes vienības daļas un to raksturojošā teksta un telpisko datu reģistrācija un aktualizācija Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā.
94. Kadastra objekta reģistrācijas un kadastra datu aktualizācijas noteikumi¹⁵⁵ Valsts zemes dienesta pienākumus nosaka vēl konkrētāk, uzdodot Valsts zemes dienesta teritoriālai struktūrvienībai pirms kadastra objekta reģistrācijas vai kadastra datu aktualizācijas izvērtēt, vai:
- 94.1. iesniegti dokumenti, kas satur reģistrācijai vai aktualizācijai nepieciešamās ziņas un vai tās nav pretrunīgas;

- 94.2. kadastrālās uzmērīšanas dati nav pretrunā ar aktuālajiem Kadastra informācijas sistēmas datiem;
- 94.3. kadastrālajai uzmērīšanai izmantota Valsts zemes dienesta iesniegtā kadastra informācija un Valsts zemes dienesta arhīva dokumentu ziņas.
95. Lai nodrošinātu sertificēto personu Valsts zemes dienestā iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanu saskaņā ar iepriekš minēto normatīvo aktu, kā arī atbilstoši Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumiem¹⁵⁶, Valsts zemes dienestā ir apstiprināta kārtība¹⁵⁷ zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanai.
96. Normatīvie akti¹⁵⁸ skaidri definē Valsts zemes dienesta kompetenci attiecībā uz reģistrācijai un aktualizācijai Kadastra informācijas sistēmā iesniegto uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanu, nosakot pienākumu pārbaudīt to, vai ziņas iesniegtajos dokumentos ir pilnīgas un nav pretrunīgas, kā arī vai uzmērīšanas dati nav pretrunā ar aktuālajiem Kadastra informācijas sistēmas datiem. Normatīvie akti neparedz, ka Valsts zemes dienesta uzdevums būtu pārbaudīt reģistrācijai un aktualizācijai iesniegto ziņu un datu pareizību un atbilstību situācijai apvidū.
97. Izlases veida mērniecības darbu pilna izvērtēšana, kuras rezultātā tiek gūta pārlicība par zemes kadastrālās uzmērīšanas datu kvalitāti atbilstoši spēkā esošajai kārtībai¹⁵⁹, ir sertificēšanas institūciju kompetencē, par ko detalizēta informācija ir sniegta ziņojuma 3.nodaļā.
98. Valsts zemes dienesta iekšējā normatīvajā aktā¹⁶⁰ ir noteikta zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanas kārtība un gadījumi, kad:
- 98.1. ir pieļaujama operatīva iesniegto dokumentu precizēšana;
- 98.2. nav pieļaujama iesniegto dokumentu precizēšana un kļūdu labošana un tiek sagatavots lēmums par kadastra objekta reģistrācijas vai datu aktualizācijas atteikumu.
- Atbilstoši kārtībai tiek izvērtētas visas reģistrācijai Kadastra informācijas sistēmā iesniegtās zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas (skatīt 3.attēlu).
99. Dokumentu izvērtēšanas ietvaros tiek izskatīti mērnieka iesniegtie dokumenti, elektroniskā zemes kadastrālās uzmērīšanas lieta un speciāli sakārtotā robežu datne, atvērti elektroniskie dokumenti, izvērtēts to saturs, izņemot tehnisko dokumentu saturu, pievienotie dokumenti – iesniegumi, pilnvaras u.tml.¹⁶¹ Valsts zemes dienestam nav noteikts pienākums vērtēt mērniecības tehnisko dokumentu saturu un mērījumu datu kvalitāti un precizitāti, kā arī mērnieka pieņemtos lēmumus par robežas atrašanās vietu. Valsts zemes dienestam nav arī pienākums veikt izpildīto darbu pārbaudes apvidū.
100. Gadījumos, kad Valsts zemes dienests dokumentu izvērtēšanas procesā konstatē, ka mērnieks zemes kadastrālās uzmērīšanas darbības nav veicis atbilstoši normatīvo aktu prasībām vai, piemēram, ir konstatēta mērījumu datu sagrozīšana, dienests par to rakstiski informē sertificēšanas institūciju. Valsts zemes dienests iesniegumā sertificēšanas institūcijai lūdz izvērtēt mērnieka profesionālo darbību vai lūdz veikt zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu pilnu pārbaudi. Revīzijā konstatēts, ka Valsts zemes dienesta iesniegumi sertificēšanas institūcijām veido lielu daļu sūdzību kopējā apjomā. Piemēram, no revīzijas laikā analizēto sūdzību kopējā skaita¹⁶² 24% sūdzību veido Valsts zemes dienesta iesniegumi. Dienesta iesniegumu izskatīšanas rezultātā uz laiku ir apturēta divu sertifikātu darbība.

101. Par zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanu Valsts zemes dienestā tiek aizpildīti un elektroniski saglabāti izvērtēšanas protokoli. Darba vajadzībām dienestā ir izdoti un atbilstoši nepieciešamībai tiek aktualizēti izvērtēšanas protokolu skaidrojumi. Pēdējo piecu gadu laikā Valsts zemes dienestā nav konstatētas būtiskas izmaiņas saistībā ar dokumentu izvērtēšanas saturu un apjomu.
102. Valsts zemes dienestā, lai nodrošinātu darbiniekus ar amata pienākumu veikšanai nepieciešamo informāciju un skaidrojumiem, ir izveidotas tematiskas elektroniskās rokasgrāmatas, tai skaitā Klientu apkalpošanas rokasgrāmata un Kadastra kārtosanas rokasgrāmata, kurās darbiniekiem ir pieejami sniegto pakalpojumu apraksti un procesu shēmas, metodiskie skaidrojumi, semināru materiāli u.tml.
103. Zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanu veic kadastra inženieri un vecākie kadastra inženieri zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā (turpmāk – kadastra inženieri).
104. Ar mērķi nodrošināt vienotu pieeju zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu izvērtēšanai visā valsts teritorijā, Valsts zemes dienestā 2013.gadā tika veikta kadastra speciālistu profesionālo zināšanu pārbaude¹⁶³ saistībā ar zemes kadastrālās uzmērīšanas procesu un dokumentu sagatavošanu. Pamatojoties uz pārbaudes rezultātiem, ar 2014.gadu dienestā tika izveidoti kadastra speciālistu amati zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā.
105. Valsts zemes dienesta vadības ieskatā kadastra speciālistu specializācija zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu izvērtēšanā ietekmē gan zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu kvalitāti, gan sekmē kvalitatīvu datu uzkrāšanu Kadastra informācijas sistēmā¹⁶⁴.
106. Līdz 2017.gadam kadastra inženierim zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā minimālās izglītības prasības bija¹⁶⁵ vispārējā vidējā izglītība, ja ir vairāk nekā 5 gadu pieredze nozarē, kas saistīta ar amata pienākumu izpildi. Savukārt vecākajam kadastra inženierim minimālās izglītības prasības¹⁶⁶ bija augstākā izglītība vai vidējā profesionālā izglītība mērniecībā, ja ir vairāk nekā 5 gadu pieredze nozarē, kas saistīta ar amata pienākumu izpildi.
107. No 2017.gada visiem kadastra inženieriem zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā noteiktas profesionālās kvalifikācijas prasības¹⁶⁷ - augstākā izglītība nozarē saistītā ar amata pienākumu pildīšanu (zemes ierīcība, ģeodēzija, kartogrāfija, būvniecība), kā arī vismaz viena gada pieredze darbā nozarē saistītā ar amata pienākumu pildīšanu.
108. Kadastra datu kvalitātes nodrošināšanai Valsts zemes dienestā ir izstrādāti iekšējie noteikumi par kadastra datu kvalitātes kontroles sistēmu¹⁶⁸ (turpmāk – Kvalitātes kontroles sistēmas noteikumi). Minētie noteikumi paredz vairākus kontroles veidus, tai skaitā automatisko kontroli, izlases kontroli, paškontroli un plānveida kontroli, kā arī nosaka darbinieku atbildības sadalījumu, korektīvās un preventīvās darbības un pasākumus neatbilstību novēršanai Kadastra informācijas sistēmā.
109. Atbilstoši Kvalitātes kontroles sistēmas noteikumiem¹⁶⁹ izlases veida kontroles nodrošināšanai katru gadu tiek izstrādāts “Kvalitātes kontroles plāns”, kurā nosaka kontrolējamo darbu apjomu. Izlases veida kadastra datu kvalitātes kontroli veic gan pasūtījuma izpildes laikā, gan pēc pasūtījuma izpildes pabeigšanas. Par kadastra datu kontroles kvalitāti un veiktās kontroles rezultātu dokumentēšanu ir atbildīgs kvalitātes inženieris – kontrolieris¹⁷⁰ (turpmāk – kontrolieris). Pasūtījuma izpildes laikā kontrolieris pārbauda zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas

izvērtēšanas rezultātā reģistrēto vai aktualizēto datu kvalitāti, sagatavotā protokola kvalitāti un izvērtēšanas rezultātā sagatavoto datu reģistrācijas vai aktualizācijas atteikumu kvalitāti (skatīt 3.attēlu). Saskaņā ar amata aprakstu¹⁷¹ kontrolieris pārbauda kadastra speciālistu darba kvalitāti atbilstoši noteiktajai kadastra kontroles kārtībai. Valsts zemes dienestā uz 2016.gada 31.decembri bija trīs kadastra kvalitātes inženieru – kontrolieru zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā amata vietas.

110. Katru gadu kvalitātes kontroles rezultāti tiek analizēti un tiek sagatavots kļūdu apkopojums, kā arī Valsts zemes dienesta darbiniekiem tiek rīkoti semināri.
111. Mērnieku iesniegtās zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas kadastra inženieriem dokumentu izvērtēšanai nonāk, izmantojot automātisko sadales funkciju Valsts zemes dienesta Pasūtījumu apstrādes informācijas sistēmā (turpmāk – PAIS).

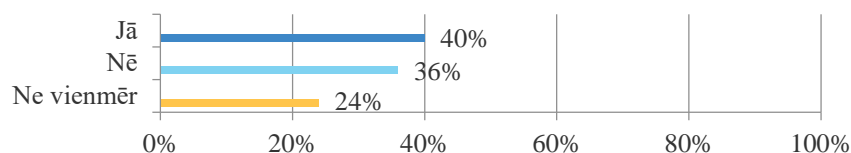
3.attēls. Valsts zemes dienestā (attēlā – VZD) reģistrācijai iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu (attēlā – ZKUL) pārbaudes procesa shēma.

112. Normatīvais akts nosaka¹⁷², ka Valsts zemes dienesta teritoriālā struktūrvienība reģistrē kadastra objektu vai aktualizē kadastra datus, vai pieņem lēmumu par kadastra objekta reģistrācijas vai kadastra datu aktualizācijas atlikšanu vai atteikumu 10 darbdienu laikā pēc iesnieguma un tam pievienoto dokumentu saņemšanas. Tas nozīmē, ka iesniegto dokumentu izvērtēšanai ir noteikts laiks, kurā kadastra inženierim jāspēj veikt profesionālu un kvalitatīvu dokumentu izvērtēšanu.
113. Revīzijas laikā tika veikta kadastra inženieru aptauja ar mērķi iegūt padziļinātu izpratni par zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu izvērtēšanas procesu kopumā un to, cik lielā mērā tas var ietekmēt kvalitatīvas informācijas un datu reģistrēšanu Kadastra informācijas sistēmā. Aptaujas rezultāti apkopoti un atspoguļoti 1.pielikumā. Uz aptaujas jautājumiem sniegtās atbildes atspoguļotas kā

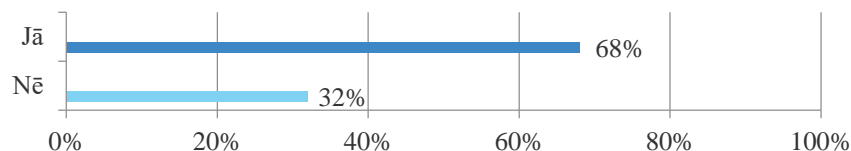
īpatsvars procentos no kopējā atbilžu skaita. Aptaujā piedalījās 25 kadastra inženieri un vecākie kadastra inženieri zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā, kas ir 40% no kopējā kadastra inženieru skaita, kas bija nodarbināti Valsts zemes dienestā 2017.gada 2.oktobrī.

114. Aptaujas rezultātā noskaidrots (skatīt 4.attēlu), ka PAIS funkcionalitāte nenodrošina vienmērīgu darba slodzes sadalījumu starp kadastra inženieriem, jo netiek ņemta vērā pasūtījumā iekļautās un izvērtējamās lietas sarežģītība un pasūtījuma apjoms (piemēram, zemes vienību skaits, platība, pierobežnieku skaits u.c.). 60% aptaujāto respondentu atzīmē, ka PAIS nenodrošina vai ne vienmēr nodrošina vienmērīgu darba slodzes sadalījumu. 32% no aptaujātajiem norāda, ka noteiktajos darbu izpildes termiņos pie esošās noslodzes nevar nodrošināt kvalitatīvu zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas izvērtējumu. Līdz ar to pastāv risks, ka esošajā darbu sadales kārtībā starp kadastra inženieriem ir trūkumi, kas var nelabvēlīgi ietekmēt zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanu.

Vai PAIS zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas izvērtēšanai nodrošina vienmērīgu darba slodzes sadalījumu?

Vai noteiktajos darbu izpildes termiņos pie esošās noslodzes ir iespējams nodrošināt kvalitatīvu zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas izvērtējumu?

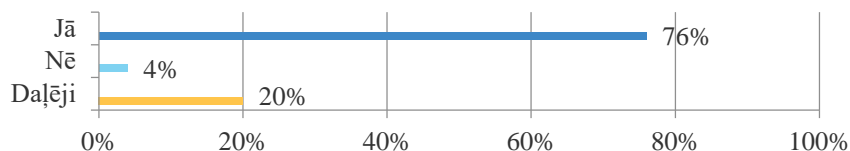

4.attēls. Valsts zemes dienesta kadastra inženieru aptaujas rezultāti – jautājumi par kadastra inženieru noslodzi un sniegtās atbildes, kas izteiktas procentos no kopējā atbilžu skaita.

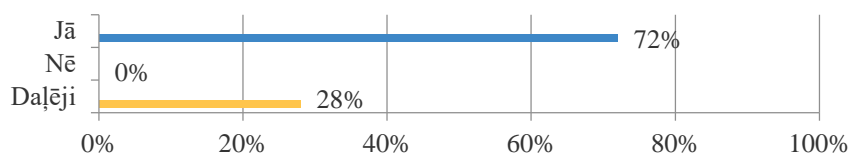
115. Vērtējot kadastra inženieriem darbam pieejamos metodiskos skaidrojumus un informāciju zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanai, kopumā respondentu atbildes liecina, ka Valsts zemes dienestā darbam nepieciešamā informācija ir pieejama, aktuāla un saprotama (skatīt 5.attēlu). Tomēr 24% no aptaujātajiem ir atzinuši, ka skaidrojumi ne visos gadījumos ir pietiekami, lai nodrošinātu kvalitatīvu un situācijai atbilstošu iesniegto dokumentu izvērtēšanu. Līdzīgs novērtējums ir arī saistībā ar metodiskajiem skaidrojumiem par reģistrācijas atteikumu sagatavošanu – 28% no aptaujātajiem atzinuši, ka skaidrojumi ir nepilnīgi. Komentāros ir paskaidrots, ka atteikumu sagatavošana ir ļoti laikietilpīga un apjomīga, kā arī zemes īpašniekiem to saturs un būtība nav saprotami. Kadastra inženieru vērtējumā Kadastra rokasgrāmatā darbam nepieciešamā informācija ir pieejama, taču laika gaitā tā ir tikusi daudzkārt papildināta un

mainīta. Līdz ar to ne visos gadījumos tā ir izsekojama un labi strukturēta. Piemēram, grūtības metodiskā materiāla pielietošanā ir, izvērtējot ceļu servitūtu attēlošanu apgrūtinājumu plānā.

Vai zemes kadastrālās uzmērīšanas izvērtēšanas protokola metodiskie skaidrojumi ir pietiekami, precīzi un saprotami un vai ir skaidri definēts izvērtējamās informācijas apjoms?

Vai metodiskie skaidrojumi par reģistrācijas atteikuma sagatavošanu, ņemot vērā būtisko un nebūtisko kļūdu skaidrojuma saturu, ir precīzi, saprotami un pietiekami?

5.attēls. Valsts zemes dienesta kadastra inženieru aptaujas rezultāti –jautājumi par metodiskajiem skaidrojumiem un sniegtās atbildes, kas izteiktas procentos no kopējā atbilžu skaita.

116. Aptaujas rezultāti liecina, ka Valsts zemes dienesta darbinieki ir informēti par to, kā rīkoties sarežģītos gadījumos vai nestandarta situācijās, izvērtējot zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas. Turklāt no atbildīgo darbinieku puses savlaicīgi tiek sniegta izskaidrojoša un kvalitatīva informācija. Vienlaikus aptaujā tika vērsta uzmanība uz to, ka jauno darbinieku apmācībai atvēlētais viens mēnesis ir nepietiekams laiks, lai uzsāktu darbu tādā intensitātē, kāda ir pieredzējušākajiem kolēģiem.
117. Aptaujas laikā kadastra inženieriem tika lūgts sniegt savu vērtējumu jautājumā: *vai mērnieku sagatavoto un reģistrācijai iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu kvalitāte laikā no 2010.gada uzlabojas?* Aptaujātie respondenti, kuru darba stāžs Valsts zemes dienestā pārsniedz piecus gadus, ir norādījuši uz mērnieku iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu kvalitātes uzlabošanu.
118. Mērnieku profesionālās organizācijas atbalsta un kopumā atzinīgi novērtē¹⁷³ Valsts zemes dienesta īstenotās darbības reģistrācijai iesniegto dokumentu izvērtēšanā, atzīstot, ka tās veicina nepilnību identificēšanu mērnieku sagatavotajos zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentos.

Taču vienlaikus tiek vērsta uzmanība uz to, ka praksē mēdz būt gadījumi, kad Valsts zemes dienests, izdodot reģistrācijas atteikumu, nerespektē mērnieka profesionālo viedokli¹⁷⁴. Šādos gadījumos mērnieks ir spiests uzmērīšanas lietas un dokumentu noformēšanu veikt atbilstoši Valsts zemes dienesta speciālistu kompetencei, kuri nav sertificētas personas zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā.

119. Valsts zemes dienesta sniegtā informācija saistībā ar pieņemto lēmumu skaitu par kadastra objekta reģistrācijas vai kadastra datu aktualizācijas atteikumiem (turpmāk – reģistrācijas atteikumi) liecina, ka atteikumu skaita īpatsvars 2015.gadā un 2016.gadā pakāpeniski samazinās, un 2016.gadā lēmumi par reģistrācijas vai aktualizācijas atteikumu ir pieņemti 4,5% gadījumu no kopējā iesniegto lietu skaita (skatīt 1.tabulu). Taču atteikumu īpatsvara samazinājums ir neliels un neliecina par būtisku mērnieku kompetenču un prasmju uzlabošanu. Tas liecina, ka zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā joprojām saglabājas sniegtās informācijas un datu kvalitātes riski.

1.tabula. Valsts zemes dienesta pieņemto lēmumu skaits par kadastra objekta reģistrācijas vai kadastra datu aktualizācijas atteikumu pa gadiem¹⁷⁵

Gads	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Valsts zemes dienestā iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu kopējais skaits	9 028	10 355	10 122	9 732	9 528	9 558
Atteikumu skaits	173	297	319	513	456	431
Atteikumu skaita īpatsvars, %	1,9	2,9	3,2	5,3	4,8	4,5
Atteikumu skaita izmaiņas pret iepriekšējo gadu, %	-	+71,7	+7,4	+60,8	-11,1	-5,5

120. Saskaņā ar nolikumu¹⁷⁶ Valsts zemes dienests veic kadastrālās uzmērīšanas metodisko vadību.
121. Ne ārējos normatīvajos aktos, ne Valsts zemes dienesta iekšējos normatīvajos aktos nav definēts un skaidrots, kādas darbības ietver metodiskā vadība. Savukārt Tieslietu ministrija Valsts zemes dienestam kā padotības iestādei nav izvirzījusi prasības un uzdevumus saistībā ar kadastrālās uzmērīšanas metodiskās vadības īstenošanu. Saskaņā ar Valsts zemes dienesta sniegto informāciju¹⁷⁷ dienests metodiskās vadības pasākumu ietvaros konsultē sertificētās personas, aktualizē informāciju Valsts zemes dienesta mājas lapas sadaļā “Informācija profesionāļiem”, kā arī organizē apmācību seminārus (vidēji vienu līdz divus seminārus gadā). Tāpat dienests piedalās citu iestāžu un organizāciju mērniekiem organizētajos pasākumos, lai skaidrotu normatīvo aktu un nozares aktualitātes¹⁷⁸.
122. Valsts kontroles ieskatā Valsts zemes dienests nav pilnībā izmantojis iespējas, ko tam piešķir normatīvajā aktā noteiktais uzdevums saistībā ar kadastrālās uzmērīšanas metodisko vadību. Kaut arī normatīvajos aktos nav noteikts metodiskās vadības saturs, revidentu ieskatā būtu jāizmanto visas iespējas, lai, sadarbojoties ar sertificēšanas institūcijām, sekmētu mērnieku sniegto pakalpojumu kvalitāti un novērstu konstatēto kļūdu atkārtošanos.

Ieteikumi

Lai pilnveidotu mērnieku iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanas kārtību un procesu, aicinām Valsts zemes dienestu:

123. veikt pasākumus, izvērtējot iespēju papildināt un uzlabot zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanas procesā pielietojamo metodisko materiālu saturu, struktūru un izsekojamību;
124. veikt pasākumus, kas nodrošinātu vienmērīgu noslodzi starp kadastra inženieriem un sekmētu kvalitatīvu dienestā iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanu.

Valsts kontroles viedoklis: Valsts zemes dienesta kadastra inženieru aptaujas rezultātā identificēto trūkumu novēršana sekmēs dienesta funkciju izpildes efektivitāti un kvalitāti, kā arī veicinās darbinieku apmierinātību.

125. Valsts zemes dienestam sadarbībā ar Tieslietu ministriju izvērtēt metodiskās vadības saturu un veikt pasākumus, lai sadarbībā ar sertificēšanas institūcijām veicinātu mērnieku sniegto pakalpojumu kvalitāti un novērstu konstatēto kļūdu atkārtošanos, nepieciešamības gadījumā rosināt grozījumus tiesiskajā regulējumā.

Valsts kontroles viedoklis: metodiskās vadības mērķis ir veicināt vienotu izpratni par normatīvo aktu piemērošanu un noteikt pasākumus, kas uzlabotu mērnieku sniegto pakalpojumu kvalitāti un novērstu konstatēto kļūdu atkārtošanos.

- 2.2. Vai sertificēšanas institūciju īstenoto uzraudzības pasākumu rezultātā un Valsts zemes dienesta veikto dokumentu izvērtēšanas darbību rezultātā samazinās Kadastra informācijas sistēmā reģistrēto robežu neatbilstību skaits un reģistrācijas atteikumu skaits?

Kadastra datu kvalitāte un atbilstība situācijai apvidū ir viena no pastāvīgajām valsts prioritātēm Kadastra darbības nodrošināšanas jomā. Precīzi un kvalitatīvi zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumenti un datnes ir viens no būtiskiem atbilstošas kvalitātes kadastra datu ieguves avotiem. Profesionālu un kvalitatīvu mērniecības pakalpojumu nodrošināšanai Latvijā pirms desmit gadiem tika ieviesta personu sertificēšanas sistēma, kuras mērķis bija nodrošināt kvalitatīvu un profesionālu mērniecības pakalpojumu sniegšanu patērētāju un valsts interesēs, nosakot to darbības stingrāku uzraudzību.

Pirms kadastra objekta reģistrācijas vai kadastra datu aktualizācijas Kadastra informācijas sistēmā, normatīvajā aktā¹⁷⁹ noteiktās kompetences ietvaros Valsts zemes dienests nodrošina mērnieku iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanu. Tādējādi formāli ir radīti priekšnosacījumi, lai tiktu veicināta kvalitatīvu datu reģistrācija Kadastra informācijas sistēmā. Tajā pašā laikā pēdējo gadu statistika uzrāda satraucošu tendenci, jo konstatēto robežu neatbilstību skaits ik gadu ievērojami pieaug. Ja 2013.gadā kopējais konstatēto neatbilstību skaits bija 1 349 neatbilstības, tad 2016.gadā jau 2 966. Minētais fakts raisa bažas par datu kvalitāti Kadastrā kopumā un prasa papildus vērtēt robežu neatbilstību cēloņus.

Atzīmes par neatbilstībām Kadastra informācijas sistēmā ir svarīgs datu kvalitātes rādītājs, jo to sekas var būt ne tikai saimnieciska rakstura ierobežojumi, bet arī neatbilstoši nodokļu ieņēmumi budžetā un neatbilstoši maksājumi no valsts un Eiropas Savienības līdzekļiem.

Revīzijā veicot situācijas apzināšanu kopumā un izlases veida robežu neatbilstību izvērtēšanu var secināt, ka datu kvalitāti Kadastra informācijas sistēmā un robežu neatbilstību apjomu Latvijā joprojām nozīmīgi ietekmē gan šī brīža mērniecības pakalpojumu kvalitāte, gan dažādi vēsturiski un no mērniekiem neatkarīgi apstākļi (tai skaitā fakts, ka apmēram pusei no zemes vienībām Latvijā robežas nav instrumentāli uzmērītas, kā arī vietējo ģeodēzisko tīklu kvalitātes problēmas).

Robežu neatbilstību izvērtējuma rezultāti liecina, ka gandrīz pusei no izvērtētajiem gadījumiem neatbilstības cēlonis ir mērnieku pieļautas kļūdas un pārkāpumi zemes kadastrālās uzmērīšanas procesā, tai skaitā, nepareizi izvēlēta uzmērīšanas metode, nepilnīgi vai kļūdaini robežpunktu mērījumi, apvidū esošās situācijas nepareizs attēlojums plānā u.c. Lai gan lielākajā daļā gadījumu neatbilstības attiecas uz salīdzinoši seniem mērniecības darbiem, mērnieku pieļauto kļūdu izraisītas neatbilstības tiek konstatētas arī darbos, kuri izpildīti pēdējo sešu gadu laikā. Izlases izvērtējuma rezultāti parāda, ka 12,5% gadījumu robežu neatbilstību ir izraisījusi kļūda vai pārkāpums sertificēta mērnieka darbā.

Valsts kontroles ieskatā papildus uzmanība vēršama uz zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojuma specifisko raksturu, kas lielā daļā gadījumu ierobežo zemes īpašnieka un pakalpojuma saņēmēja normatīvajā aktā¹⁸⁰ noteiktās tiesības – prasīt mērniekam, kurš pieļāvis neatbilstību, bez atlīdzības labot zemes robežu plānu, situācijas plānu vai apgrūtinājumu plānu un ar tiem saistītos zemes kadastrālās uzmērīšanas datus un dokumentus 10 gadu laikā no to reģistrācijas Kadastra informācijas sistēmā. Neatbilstību izvērtējuma rezultāti parāda, ka vidēji neatbilstības tiek konstatētas pēc 14,5 gadiem. Tas nozīmē, ka lielā daļā gadījumu robežu neatbilstības novēršanas izdevumus būs jāsedz pašam zemes īpašniekam, jo mērnieka atbildības termiņš būs beidzies.

Izvērtējuma rezultāti liecina, ka zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu pārbaudēm apvidū ir būtiska nozīme, jo 88% gadījumu robežu neatbilstības, tai skaitā zemes uzmērīšanā pieļautās kļūdas un pārkāpumus, var konstatēt, tikai veicot izpildīto zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu pārbaudes apvidū. Normatīvais regulējums paredz, ka mērnieku darbu pārbaudes apvidū uzraudzības funkciju ietvaros veic mērnieku sertificēšanas institūcijas. Iepriekš minētais apstiprina, ka mērnieku uzraudzībai ir nozīmīga loma, un efektīva šīs funkcijas izpilde veicinās datu kvalitātes uzlabošanu Kadastrā. Tāpēc valsts un sabiedrības interesēs ir prasīt no sertificēšanas institūcijām deleģētā uzdevuma izpildi tādā kvalitātē un apjomā, kas spēj sniegt pārliecību par profesionālu un kvalitatīvu mērniecības pakalpojumu sniegšanu.

126. Kadastra dati ir Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā ierakstītās ziņas. Kadastra likums¹⁸¹ nosaka, ka Kadastra informācijas sistēmā reģistrē un uztur kadastra teksta un telpiskos datus par kadastra objektiem, kas atrodas valsts teritorijā, vienlaikus saglabājot iepriekš reģistrētos (vēsturiskos) datus.
127. Kadastra likuma izpratnē ar kadastra objektu tiek saprasts Kadastra informācijas sistēmā reģistrēts nekustamais īpašums kā īpašuma objektu kopums, kā arī zemes vienība, būve, telpu grupa un zemes vienības daļa.

128. Kadastra datus iegūst no zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem, būvju kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem, īpašumtiesības pierādošiem dokumentiem, no pašvaldību un valsts institūciju lēmumiem un rīkojumiem u.c., kā arī no valsts informāciju sistēmām.
129. Kadastra objekta kadastrālās uzmērīšanas telpiskie dati ir dažādas datnes un dokumenti, kas satur detalizētu informāciju par konkrētajiem zemes kadastrālās uzmērīšanas darbiem un veido elektronisko zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu, ko mērnieks ir iesniedzis Valsts zemes dienestā pēc uzmērīšanas darbu pabeigšanas. No zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem iegūtie dati tieši ietekmē informācijas un datu kvalitāti Kadastra informācijas sistēmā.
130. Zemes kadastrālās uzmērīšanas procesā pieļautas kļūdas var radīt robežu neatbilstības.
131. Valsts zemes dienests skaidro¹⁸², ka robežu neatbilstība (mērniecības kļūda) ir situācija, kad konstatē, ka ierosinātāja un pierobežnieka zemes robežu plāni ir savstarpēji neatbilstoši (veido pārklājumus vai starpgabalus) vai apvidū esošās (uzturētās) robežas neatbilst zemes robežu plānam un ir nepārprotami konstatējams, izvērtējot kadastrālās uzmērīšanas dokumentus, ka zemes robežu plāns izgatavots pieļaujot robežas neatbilstības. Var būt divu veidu robežu neatbilstības – koordinātu neatbilstība un faktiskais pārklājums (robežu plāni veido pārklājumus vai starpgabalus).
132. Konstatējot neatbilstības, gadījumā, ja tās nav novēršamas uzreiz, attiecīgajai zemes vienībai Kadastra informācijas sistēmā tiek reģistrēta atbilstoša atzīme (koordinātu nesakritība vai robežu neatbilstība), kā arī tiek pievienoti attiecīgie dokumenti, uz kuru pamata šī atzīme izdarīta. Atzīme tiek noņemta tiklīdz Kadastra informācijas sistēmā tiek reģistrēti zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumenti, ar kuriem konkrētās neatbilstības ir novērstas.
133. Kadastra informācijas sistēmā reģistrēta atzīme “Robežu neatbilstība” rada nekustamā īpašuma īpašniekam šādus ierobežojumus:
 - 133.1. nevar veikt zemes robežu plāna kamerālo pārzīmēšanu un vienkāršoto uzmērīšanu tajā robežposmā, kurā konstatēta robežas neatbilstība¹⁸³;
 - 133.2. nevar veikt meža inventarizāciju, izņemot gadījumus, ja robežu neatbilstības rezultātā ir izveidojies starpgabals, vai arī, ja robežu neatbilstība skar robežposmu, kuram blakus nav meža zeme¹⁸⁴;
 - 133.3. neļauj sagatavot būvju situācijas plānu¹⁸⁵.
134. Savukārt attiecībā uz zemes vienībām, kurām reģistrēta atzīme “Koordinātu nesakritība”, pastāv risks, ka zemes vienības platība ir aprēķināta nepareizi. Zemes vienībai vai zemes vienības daļai platību aprēķina analītiski, izmantojot robežpunktu koordinātas¹⁸⁶. Ja zemes vienībai ir noteiktas nepareizas koordinātas un rezultātā ir nepareizi aprēķināta zemes vienības platība, nepareizi ir aprēķināti arī nodokļi un citi maksājumi, kuru pamatā ir platības rādītājs (piemēram, nekustamā īpašuma nodokļa aprēķins un platību maksājumi).
135. Robežu neatbilstības visbiežāk konstatē mērnieki, veicot zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus. Piemēram, no visām 2016.gadā konstatētajām neatbilstībām 98% veido mērnieku konstatētās neatbilstības¹⁸⁷. Atsevišķos gadījumos, reģistrējot datus Kadastra informācijas sistēmā, izvērtējot personu iesniegumus un arhīvā esošos dokumentus, neatbilstības var konstatēt arī Valsts zemes dienests.

136. Lai gan Valsts zemes dienestā iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu kopējais skaits pēdējos gados būtiski nemainās, konstatēto robežu neatbilstību gadījumu skaits ik gadu pieaug. Ja 2013.gadā kopējais konstatēto neatbilstību skaits bija 1349 neatbilstības, tad 2016.gadā jau 2966, kas ir par 2,2 reizēm vairāk (skatīt 2.tabulu).

2.tabula. Robežu neatbilstības konstatēšanas gadījumu skaits¹⁸⁸

Gads	Valsts zemes dienestā iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu kopējais skaits ¹⁸⁹	Mērnieku sagatavoto atzinumu skaits	Valsts zemes dienesta sagatavoto aktu skaits	Dokumentu skaits kopā par robežu neatbilstību konstatēšanu
2013	10 122	1 324	25	1 349
2014	9 732	1 831	50	1 881
2015	9 528	2 165	53	2 218
2016	9 558	2 914	52	2 966

137. Pieaug arī nenovērsto robežu neatbilstību skaits jeb to zemes vienību skaits, kurām Kadastra informācijas sistēmā ir reģistrēta atzīme par zemes vienību robežu neatbilstību (skatīt 3.tabulu). Ja uz 2012.gada 1.septembri šāda atzīme bija 249 zemes vienībām, tad uz 2017.gada 1.septembri – jau 1735 zemes vienībām.

3.tabula. Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrēto zemes vienību skaits ar atzīmi par zemes vienību robežu neatbilstību¹⁹⁰

Datums	Zemes vienību skaits ar atzīmi par zemes vienību robežu neatbilstību
01.09.2012.	249
01.09.2013.	414
01.09.2014.	640
01.09.2015.	1 059
01.09.2016.	1 499
01.09.2017.	1 735

138. Mērnieks, kurš veicot zemes kadastrālās uzmērīšanas darbības konstatē robežu neatbilstību, izvērtē zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentus, veic mērījumus apvidū, organizē robežu apsekošanu, kurā uzklausa ierosinātāja un uzaicināto robežojošo zemes vienību īpašnieku viedokļus par robežu novietojumu un sagatavo atzinumu par robežas neatbilstību (turpmāk – Atzinums)¹⁹¹.

139. Atzinumā mērnieks sniedz profesionālu viedokli par konstatēto neatbilstību, tās rašanās iemesliem, apraksta secinājumus un pieņem lēmumu par robežu neatbilstības novēršanas risinājumu. Atzinums ir pamats robežu neatbilstības novēršanai¹⁹².
140. Profesionāli un kvalitatīvi sagatavoti atzinumi par robežu neatbilstību dod iespēju analizēt robežu neatbilstību cēloņus, identificēt riskus un plānot pasākumus, kas veicinātu robežu neatbilstību skaita samazināšanos nākotnē.
141. Konstatēto robežu neatbilstību gadījumu skaita pieaugums, vienlaikus pastāvot nepilnībām valsts pārvaldes uzdevuma deleģējumā saistībā ar mērnieku sertificēšanu un uzraudzību, aktualizē jautājumu: Vai sertificēšanas institūciju un Valsts zemes dienesta īstenoto uzraudzības un dokumentu izvērtēšanas pasākumi ir pietiekami, lai tiktu nodrošināta kvalitatīvu datu reģistrēšana Kadastra informācijas sistēmā?
142. Lai iegūtu informāciju par raksturīgākajiem robežu neatbilstību cēloņiem, revīzijas laikā tika analizēti 32 (trīsdesmit divi) 2016.gadā sagatavoti atzinumi par robežu neatbilstībām. Atzinumu izvērtējuma rezultātā tika konstatēts¹⁹³, ka galvenie neatbilstību rašanās cēloņi ir:
 - 142.1. iepriekšējo mērnieku pieļautās kļūdas un pārkāpumi zemes kadastrālās uzmērīšanas procesā – 47% gadījumu (tai skaitā, nepareizi izvēlēta uzmērīšanas metode, nepilnīgi vai kļūdaini robežpunktu mērījumi, apvidū esošās situācijas nepareizs attēlojums plānā, u.c.). Četros no 32 gadījumiem jeb 12,5% gadījumu robežu neatbilstību ir izraisījuši kļūda vai pārkāpums sertificēta mērnieka darbā;
 - 142.2. vietējā ģeodēziskā tīkla¹⁹⁴ kvalitātes problēmas – 31% gadījumu.
143. Izlasē iekļauto Atzinumu izvērtēšanas un analīzes rezultātā tika noskaidrots, ka neatbilstības, tai skaitā mērnieku pieļautās kļūdas un pārkāpumus, lielākajā daļā gadījumu jeb 88% gadījumu var konstatēt, tikai veicot izpildīto zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu pārbaudes apvidū. No iepriekšminētā var secināt, ka zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu pārbaudēm apvidū ir būtiska nozīme, lai iegūtu pilnīgu un pietiekamu pārlicību par mērnieka darba kvalitāti un no tā izrietošu datu kvalitāti Kadastra informācijas sistēmā.
144. Normatīvais akts¹⁹⁵ paredz, ka sertificēto personu jeb mērnieku darbu pārbaudes apvidū uzraudzības funkciju ietvaros veic mērnieku sertificēšanas institūcijas. Iepriekš minētais liecina, ka mērnieku uzraudzībai ir nozīmīga loma un efektīva šīs funkcijas izpilde veicinās datu kvalitātes uzlabošanos Kadastrā.
145. Atzinumu par robežu neatbilstību izvērtējums parāda, ka vidēji neatbilstības tiek konstatētas pēc 14,5 gadiem (laika periods no neatbilstības rašanās brīža līdz atzinuma par robežu neatbilstību sastādīšanai). Visātrāk konstatētajai neatbilstībai ir 1,4 gadi, bet visvēlāk konstatētajai neatbilstībai – 24,2 gadi. Kā iepriekš tika noskaidrots, robežu neatbilstības visbiežāk konstatē mērnieks, veicot zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus. Taču ņemot vērā to, ka atkārtota zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojuma iegāde zemes īpašniekam vai tā pierobežniekiem ir nepieciešama salīdzinoši reti¹⁹⁶, tad samazinās iespēja savlaicīgi konstatēt neatbilstības.
146. Normatīvais akts nosaka¹⁹⁷, ka mērnieks, kurš pieļāvis neatbilstību, bez atlīdzības labo zemes robežu plānu, situācijas plānu vai apgrūtinājumu plānu un ar tiem saistītos zemes kadastrālās uzmērīšanas datus un dokumentus, pamatojoties uz ierosinātāja iesniegumu, 10 gadu laikā no to reģistrācijas Kadastra informācijas sistēmā, neņemot vērā kamerāli pārzīmēto plānu reģistrāciju.

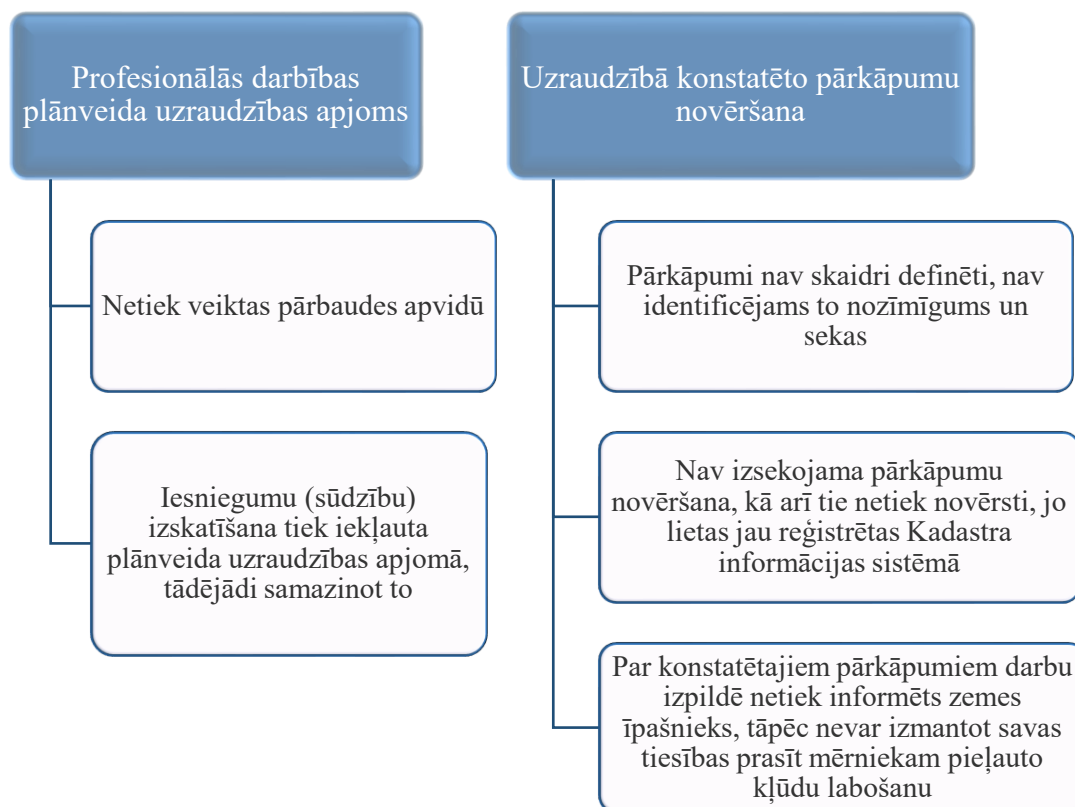
Vidējais robežu neatbilstību konstatēšanas ilgums izlasē iekļautajiem Atzinumiem norāda uz risku, ka lielā daļā gadījumu robežu neatbilstības novēršanas izdevumus būs jāsedz pašam zemes īpašniekam jeb pakalpojuma pasūtītājam, jo mērnieka atbildības termiņš būs beidzies.

147. Neskatoties uz to, ka strauji attīstās mērniecības tehnoloģijas un metodes, kā arī normatīvajā regulējumā ir noteiktas prasības attiecībā uz zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšanas kārtību, tai skaitā mērnieku sertificēšanu un uzraudzību, Kadastra informācijas sistēmas datu kvalitāti un robežu neatbilstību apjomu Latvijā joprojām ietekmē:
 - 147.1. šī brīža mērniecības pakalpojumu kvalitāte, kuru ietekmē gan mērnieku profesionalitāte un zināšanas, gan attieksme pret darbu izpildes kvalitāti un normatīvo aktu prasību ievērošanu. Mērnieku uzraudzība ir nozīmīgs instruments, ar kuru veicināt pakalpojumu kvalitāti zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā, lai nākotnē samazinātu neatbilstību apjomu Kadastrā un uzlabotu Kadastra datu kvalitāti.
 - 147.2. dažādi *vēsturiskie aspekti*, tai skaitā fakts, ka Latvijā no kopējā zemes vienību skaita instrumentāli uzmērītas uz 2017.gada 1.janvāri bija tikai 48,25% zemes vienības. Pārējās zemes vienības ir ierādītas un projektētas zemes vienības, tai skaitā projektētajām zemes vienībām robežas dabā nav noteiktas¹⁹⁸. Zemes robežu noteikšana ar ierādīšanas metodi zemes reformas sākumā bija vienīgais tehnoloģiski iespējamais mērniecības darbu izpildes veids, ņemot vērā izpildāmos zemes robežu ierādīšanas apjomus un apzinoties mērnieku kvalifikāciju un daudzumu valstī. Taču ar ierādīšanas metodi noteiktās zemes vienību robežas nav precīzas. Attīstoties instrumentālās uzmērīšanas metodei un mērniecības tehnoloģijām, ir augusi uzmērīšanas datu precizitāte.
 - 147.3. *no mērniekiem neatkarīgi apstākļi*, tai skaitā vietējo ģeodēzisko tīklu kvalitātes problēmas. Vietējiem ģeodēziskiem tīkliem ir nozīmīga ietekme uz tautsaimniecības procesiem. Ģeodēziskie atbalsta punkti nepieciešami gan kadastrālajai uzmērīšanai, gan nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas darbības nodrošināšanai. Vietējo ģeodēzisko tīklu punktu ierīkošanu, uzturēšanu un aizsardzību savā administratīvajā teritorijā nodrošina vietējā pašvaldība.
148. Lai mazinātu mērniecības kļūdu rezultātā radušos robežu neatbilstību apjomu nākotnē un uzlabotu kadastra datu un informācijas kvalitāti, ir svarīgi, lai zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanā un mērnieku sertificēšanā un uzraudzībā iesaistītās institūcijas ar normatīvajiem aktiem noteiktos un deleģētos uzdevumus pildītu pilnā apjomā un atbilstošā kvalitātē.

3. Vai spēkā esošā personu sertificēšanas un uzraudzības kārtība zemes kadastrālajā uzmērīšanā ir efektīva un nodrošina sniegto pakalpojumu kvalitāti?

149. 2007.gada oktobrī Latvijā tika radīts tiesiskais pamats¹⁹⁹ fizisku personu sertificēšanai zemes kadastrālajā uzmērīšanā, lai nodrošinātu kvalitatīvu un profesionālu mērniecības pakalpojumu sniegšanu patērētāju un valsts interesēs, kā arī paaugstinātu mērnieka profesijas prestižu, nosakot to darbības stingrāku uzraudzību. Personu sertificēšanai un uzraudzībai zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā, pamatojoties uz normatīvo aktu²⁰⁰, ir pilnvarotas privātpersonas jeb sertificēšanas institūcijas. Mērnieku sertificēšanas un uzraudzības kārtību nosaka Ministru kabineta noteikumi²⁰¹.

150. Ņemot vērā to, ka pāreja uz personu sertificēšanu tika virzīta, lai nodrošinātu efektīvāku uzraudzību un panāktu praktiskus rezultātus mērniecības darbu kvalitātes uzlabošanai, sertificēšanas institūcijām ir nozīmīga loma sertifikācijai izvirzīto mērķu sasniegšanā. Savukārt sabiedrība ir ieinteresēta, ka tiek nodrošināta pietiekama valsts uzraudzība pār mērnieku sertifikācijas un uzraudzības procesu, tādējādi veidojot pārlicību, ka esošā mērnieku sertificēšanas un uzraudzības kārtība ir efektīva un nodrošina mērnieku sniegto pakalpojumu kvalitāti.
151. Revīzijā konstatētais liecina, ka mērniecības nozares profesionālās organizācijas un Valsts zemes dienests jau kopš 2011.gada regulāri vērš Tieslietu ministrijas uzmanību uz to, ka pašreizējā mērnieku sertificēšanas sistēma nesasniedz uzstādītos mērķus un būtu pilnveidojama, kā arī šim nolūkam ir izstrādāti un sniegti atbilstoši priekšlikumi. Taču ne Tieslietu ministrija, ne arī kāda cita ministrija laika periodā kopš Sertificēšanas noteikumu spēkā stāšanās līdz 2017.gadam nav izstrādājušas un virzījušas izskatīšanai Ministru kabinetā priekšlikumus tiesiskā regulējuma pilnveidošanai mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā, tādējādi ilgstoši atsakoties atzīt problēmas un pieļaujot to seku nelabvēlīgu ietekmi uz mērniecības pakalpojuma saņēmēju tiesībām un datu kvalitāti valsts informāciju sistēmās.
152. Sertificēšanas institūcijas savu iespēju un kompetences, kā arī normatīvajos aktos piešķirto pilnvaru apjomā pilda tām deleģētos uzdevumus, taču mērnieku uzraudzības procesā ir konstatēti trūkumi (skatīt 6.attēlu).

6.attēls. Revīzijā konstatētie trūkumi mērnieku faktiskās uzraudzības procesā.

153. Konstatētos trūkumus mērnieku faktiskās uzraudzības procesā ir veicinājušas gan nepilnības tiesiskajā regulējumā, gan valsts uzraudzībā pār nodotā uzdevuma izpildi. Rezultātā uzraudzība kopumā nesasniedz tai pēc būtības definētos mērķus.
154. Sertificēšanas institūcijas ir izteikušas gatavību sadarbībai ar citām institūcijām problēmu identificēšanā un priekšlikumu izstrādē sertificēšanas un uzraudzības procesa pilnveidošanai. Sertificēšanas institūciju darba, attīstības un resursu plānošanu nākotnē kavē un nelabvēlīgi ietekmē ilgstošā neziņa par iespējamām plānotajām normatīvo aktu izmaiņām, kuras var būtiski ietekmēt sniegto pakalpojumu apjomu un izmaksas.
155. Revīzijā konstatētais ļauj secināt, ka nav nodrošināti nepieciešamie priekšnoteikumi, kā arī nav īstenota atbilstoša valsts uzraudzība, lai esošā personu sertificēšanas un uzraudzības kārtība zemes kadastrālajā uzmērīšanā būtu efektīva un sekmētu sniegto pakalpojumu kvalitāti.
156. Sertificēšanas institūcijas²⁰² revīzijas ietvaros ir piekritušas sadarboties ar Valsts kontroli un ir sniegušas revīzijai nepieciešamo informāciju, tādējādi apliecinot ieinteresētību un vēlmi uzlabot praksi un tiesisko regulējumu mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā, kā arī lai rezultātā veidotu vienotu pieeju personu sertificēšanas un uzraudzības jautājumiem.
157. Revīzijas veikšanas laikā ir notikušas tikšanās ar mērnieku profesionālo organizāciju un sertificēšanas institūciju pārstāvjiem, kā arī šajā ziņojumā ir iekļauti dažādu institūciju izstrādātie priekšlikumi mērnieku profesionālās vides sakārtošanai un tiesiskā regulējuma pilnveidošanai sertificēšanas un uzraudzības jomā, tai skaitā:
 - 157.1. Valsts zemes dienesta Mērniecības daļas vadītājas 2013.gada 17.maijā Valsts zemes dienesta ģenerāldirektorei adresēts Ziņojums “Par sertificēšanas institūciju darbību”²⁰³;
 - 157.2. Latvijas Mērnieku biedrības un Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācijas izveidotas Sertifikācijas darba grupas 2014.gadā sagatavots Ziņojums “Profesionālās vides sakārtošanas nosacījumi”²⁰⁴;
 - 157.3. 2015.gada Valsts zemes dienesta Darba grupas²⁰⁵ (turpmāk – Darba grupa) sagatavots ziņojums²⁰⁶ “Priekšlikumi tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”.
158. Revīzijas laikā Tieslietu ministrija ir izstrādājusi un 2017.gada 15.jūnijā Valsts sekretāru sanāsmē ir izsludināts grozījumu projekts (VSS-646) “Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumos Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”” (turpmāk – Sertificēšanas noteikumu grozījumu projekts). Revīzijā konstatēts, ka minētajā normatīvā akta projektā, lai pilnveidotu mērnieku sertificēšanas un uzraudzības sistēmu, ir ņemti vērā tikai daži Darba grupas priekšlikumi un tiek plānoti šādi būtiskākie grozījumi:
 - 158.1. ir paredzēts, ka sertificēšanas institūcijas pakalpojumus sniedz atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātam cenrādī;
 - 158.2. plānots papildināt sertificēšanas pārbaudi ar praktisko pārbaudījumu;
 - 158.3. noteikumi papildināti ar nodaļu par sertifikāta darbības apturēšanu uz laiku pēc sertificētas personas lūguma;

- 158.4. plānots samazināt civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas līguma minimālo atbildības limitu no 14 229 *euro* uz 5 000 *euro*; u.c.
159. Noteikumu grozījumu projektā nav ņemti vērā tādi Darba grupas priekšlikumi kā, piemēram, par mērnika asistentu, profesionāliem ekspertiem, mērniku kvalifikācijas paaugstināšanu, pārkāpumu uzskaites sistēmas izveidošanu u.c.
160. Revīzijā tika izveidota izlase no zemes kadastrālā uzmērīšanā sertificētām personām un tika veikta sertificēšanas un uzraudzības dokumentu izpēte, lai noskaidrotu, vai spēkā esošā personu sertificēšanas un uzraudzības kārtība zemes kadastrālajā uzmērīšanā ir efektīva un veicina sniegto pakalpojumu kvalitāti. Izlasē iekļautas 48 personas, kuras līdz 2017.gada 30.jūnijam ir bijušas sertificētas zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšanai.

3.1. Vai personu sertificēšanas prasības un pārbaudes mehānisms nodrošina, ka tiek sertificēti pretendenti, kas ir teorētiski un praktiski sagatavoti profesionālai darbībai mērniecības jomā?

Līdz šim spēkā esošā personu sertificēšanas kārtība mērniecībā neparedz pretendenta praktisko zināšanu pārbaudi sertifikāta saņemšanai. Sertificēšanas noteikumi paredz, ka pretendents sertifikāta saņemšanai iesniedz darba pieredzi apliecinošu dokumentu kopijas, taču tās nenodrošina pilnīgu pārliecību par pretendentu faktisko pieredzi, jo tās nav iespējams pārbaudīt pēc būtības. Tādējādi pastāv risks, ka tiek sertificētas personas, kuras nav gatavas patstāvīgi sniegt zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumus.

Revīzijā konstatētais liecina, ka arī faktiskā sertificēto personu uzraudzība neveicina minētā riska mazināšanu, jo pirmās sertificēto personu plānveida uzraudzības pārbaudes tiek veiktas tikai vidēji četrus gadus pēc sertifikāta izsniegšanas, kā arī faktiski netiek veiktas pārbaudes apvidū.

Lai novērstu risku, mērniecības nozares pārstāvji jau kopš 2011.gada ir rosinājuši noteikt mērnika palīga statusu, tādējādi padarot caurskatāmu mērniecības darba procesu un veidojot pamatu pieredzes uzkrāšanai un pierādīšanai, pretendējot uz sertifikāta saņemšanu. Tiek rosināts arī mainīt pieeju pretendentu atbilstības izvērtēšanā un sertificēšanas pārbaudes organizēšanā, liekot uzsvāru uz pretendenta praktisko iemaņu pārbaudi.

Taču tikai 2017.gadā Profesiju klasifikatorā²⁰⁷ ir iekļauta mērnika palīga profesija. Tomēr, paplašinot Profesiju klasifikatoru ar mērnika palīga profesiju, nav papildināti citi ar sertificēšanu un mērniecību saistītie normatīvie akti, kuros būtu nosakāmi mērnika palīga uzdevumi un atbildība mērniecības darbu procesā.

2017.gadā Tieslietu ministrija ir izstrādājusi Sertificēšanas noteikumu grozījumu projektu, kurā ir paredzēts sertificēšanas pārbaudi papildināt ar praktisku pārbaudījumu.

Ilgstoši nerisīnot nozares rosinātos priekšlikumus, ir pieļauta situācija un pastāv risks, ka tiek sertificētas un pakalpojumus sniedz personas, kurām nav pietiekamu praktisku prasmju kvalitatīvai zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšanai. Minētais var nelabvēlīgi ietekmēt sniegto mērniecības pakalpojumu kvalitāti.

161. Sertificēšanas noteikumos²⁰⁸ ir noteikts, ka fiziska persona var pretendēt uz sertifikāta saņemšanu zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšanai, ja tā ir ieguvusi vismaz akadēmiskā bakalaura grādu vai otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību zemes ierīcībā, ģeodēzijā, kartogrāfijā vai kādā no būvzinātnes ģeodēzijas apakšnozarēm un tai ir vismaz divu gadu pieredze zemes kadastrālajā uzmērīšanā pēdējo piecu gadu laikā. Savukārt attiecībā uz sertifikēšanas pārbaudi ir noteikts, ka tā ir eksāmens testa veidā, kurā ir ietverti 30 jautājumi par konkrēto jomu, kurā pretendents vēlas saņemt sertifikātu.
162. Revīzijā konstatēts, ka pretendentu pieredzes apliecināšanai sertifikēšanas institūcijās tiek iesniegti dažādi dokumenti, tai skaitā darba līgumu kopijas, profesionālās darbības apraksti (CV), darba devēju izsniegtas izziņas, citas sertifikētas personas apliecinājumi un rekomendācijas. Sertificēšanas institūcijas atzīst²⁰⁹, ka minētie dokumenti tiek izsniegti formāli un nenodrošina pilnīgu pārliecību par pretendentu faktisko pieredzi, jo tos nav iespējams pārbaudīt pēc būtības. Ņemot vērā to, ka arī sertifikēšanas pārbaude ir tikai teorētisko zināšanu pārbaude un eksāmens neietver praktisko pārbaudījumu, pastāv risks, ka tiek sertifikētas personas, kuras nav gatavas patstāvīgi izpildīt zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumus.
163. Revīzijā ir konstatēts, ka arī faktiskā sertifikēto personu uzraudzība neveicina minētā riska mazināšanu, jo pirmās sertifikēto personu plānveida uzraudzības pārbaudes tiek veiktas tikai vidēji četrus gadus pēc sertifikāta izsniegšanas, kā arī faktiski netiek veiktas pārbaudes apvidū.
164. Veicot sertifikēto personu izlases datu analīzi, ir konstatēti gadījumi, kad sertifikētai personai pēc sertifikāta saņemšanas ir novērojams lielāks Valsts zemes dienesta izdoto reģistrācijas atteikumu īpatsvars nekā nozarē vidēji (skatīt informāciju 3.pielikumā par sertifikētām personām Nr.2, Nr.9, Nr.17, Nr.45 un Nr.47). Tam par pamatu var būt pieredzes un praktisko iemaņu trūkums zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšanā.
165. Minētā problēma ir apzināta un tiek aktualizēta jau kopš 2011.gada, kad tiek rosināta ideja par mērnieka palīga statusa noteikšanu²¹⁰. Savukārt mērnieku profesionālo organizāciju 2014.gadā izstrādātajā ziņojumā “Profesionālās vides sakārtošanas nosacījumi”²¹¹ ir uzsvērts, ka mērnieku palīga statusa ieviešana atrisinātu jautājumus par pieredzes uzkrāšanu un pierādīšanu sertifikācijai. Palīga statusa ieviešana ir vērsta uz tā saucamo “svešu darbu” parakstīšanas izskaušanu jeb tādas prettiesiskas situācijas novēršanu, kurā sertifikētā persona pati nav veikusi zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus, bet ir parakstījusi citu personu sastādītos dokumentus par veiktajiem darbiem kā šo darbu izpildītājs. Vienlaikus minētajā ziņojumā tiek rosināts mainīt pieeju pretendentu atbilstības izvērtēšanā un sertifikēšanas pārbaudes organizēšanā, liekot uzsvāru uz pretendenta praktisko iemaņu pārbaudi.
166. Uz sertifikētu personu pieredzes trūkumu uzmanību vērš arī mērnieku klienti. Piemēram, akciju sabiedrība “Latvijas valsts meži”²¹², kura realizē valsts intereses meža apsaimniekošanā un kopumā apsaimnieko 1,6 miljonus hektāru meža zemes, veicot izpildīto mērniecības darbu pārbaudes, ir secinājusi²¹³, ka uzmērīšanas darbu un robežu ierīkošanas darbu kvalitāte viennozīmīgi ir atkarīga no izpildītāju pieredzes. 2015.gada rudenī veicot izpildīto mērniecības darbu pārbaudes, tiek izteikts novērojums, ka darbos iesaistās arvien vairāk jaunie sertifikētie mērnieki, līdz ar to kļūst sliktāka robežu ierīkošanas darbu kvalitāte.
167. Priekšlikumi ir iestrādāti arī 2015.gada Valsts zemes dienesta Darba grupas²¹⁴ sagatavotajā ziņojumā²¹⁵ “Priekšlikumi tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertifikēšanas un sertifikēto

personu uzraudzības kārtībā ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”, kur paskaidrots, ka mērniece praktiski nevar nodrošināt darbu veikšanu bez palīga. Tāpēc nepieciešams definēt šādu personu statusu un darba pienākumus, padarot caurskatāmu mērnieces darbu procesu. Darba grupa rosina noteikt mērniece asistenta statusu un vienlaikus:

- 167.1. pilnveidot profesiju klasifikatoru un profesiju standartus, vienlaicīgi veicot sertificēšanas procesu reglamentējošo normatīvu grozījumus;
 - 167.2. ieviest prasību par informācijas norādīšanu mērnieces tehniskajos dokumentos par mērniece asistentiem, kas piedalījušies darba izpildē. Vai ieviest prasību par mērniece asistenta parakstu uz mērnieces dokumentiem, kuram būtu informatīva nozīme. Tādējādi tiktu pakāpeniski uzkrāti pierādījumi par mērniece asistenta pieredzi;
 - 167.3. sertificēto personu reģistrā iekļaut informāciju par mērniece asistentiem.
168. Ir pagājuši jau seši gadi kopš mērnieces nozare rosīja jautājumu par mērniece palīga statusa noteikšanu. Taču tikai ar 2017.gada Ministru kabineta noteikumiem²¹⁶ profesiju klasifikatorā ir iekļauta mērniece palīga profesija (profesijas kods 3119 54), nosakot pamatuzdevumu – piedalīties zemes kadastrālajā uzmērīšanā mērniece vadībā. Normatīvā akta anotācijā ir sniegts pamatojums profesijas iekļaušanai, tai skaitā pieredzes uzkrāšana sertifikāta iegūšanai, mērījumu kvalitatīvai izdarīšanai nepieciešami vismaz divi cilvēki, kā arī profesionālās vides sakārtošana. Tomēr, paplašinot Profesiju klasifikatoru ar mērniece palīga profesiju, nav papildināti citi ar sertificēšanu un mērniece saistītie normatīvie akti, kuros būtu noteikti mērniece palīga uzdevumi un atbildība mērnieces darbu procesā un kas būtu nozīmīgi, lai padarītu caurskatāmu mērnieces darbu procesu un mērniece palīgi varētu apliecināt savu darba pieredzi.
169. Tieslietu ministrijas izstrādātajā un 2017.gadā virzītajā Sertificēšanas noteikumu grozījumu projektā, lai pilnveidotu mērniece sertificēšanas un uzraudzības sistēmu, ir ņemti vērā tikai daži Darba grupas priekšlikumi, tai skaitā, ir paredzēts sertificēšanas pārbaudi papildināt ar praktisku pārbaudījumu. Tieslietu ministrijas sagatavotajā normatīvā akta projekta anotācijā²¹⁷ ir paskaidrots, ka, lai nodrošinātu zināšanu pilnvērtīgu un vispusīgu pārbaudi, nepieciešams pārbaudīt arī praktiskās zināšanas. Tiek minēts, ka praktiskais pārbaudījums varētu ietvert divas daļas un tiktu pārbaudīta prasme strādāt ar mērnieces instrumentiem un prasme dokumentu sastādīšanā.
170. Iepriekš minētais apstiprina, ka saistībā ar mērnieces pakalpojumu kvalitāti ilgstoši pastāv risks, ka tiek sertificētas un pakalpojumus sniedz personas, kurām nav pietiekamu praktisku prasmju kvalitatīvai zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšanai. Lai gan mērnieces nozares pārstāvji uz šo problēmu norāda jau kopš 2011.gada, Tieslietu ministrija tikai 2017.gadā ir uzsākusi īstenot daļējus pasākumus minētā riska mazināšanai.

Ieteikums

171. Aicinām Tieslietu ministriju izvērtēt un pilnveidot tiesisko regulējumu, lai personu sertificēšanas procesā tiktu nodrošināta pārlicība, ka pakalpojumu sniegšanai zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā tiek sertificētas ne tikai teorētiski, bet arī praktiski patstāvīgam darbam gatavas personas.

Valsts kontroles viedoklis: Tieslietu ministrijai sadarbībā ar mērnieku profesionālajām organizācijām un sertificēšanas institūcijām, būtu jāizstrādā optimālākais modelis pārlicības iegūšanai par pretendenta praktisko sagatavotību profesionālajai darbībai zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā. Tai skaitā būtu jāizvērtē, vai pārlicību par praktisko sagatavotību darbam var iegūt:

- *no sertificēšanas pārbaudes papildināšanas ar praktisko pārbaudījumu;*
- *pilnveidojot mehānismu Sertificēšanas noteikumos noteiktās prasības izpildei par divu gadu pieredzi, tai skaitā, īstenojot priekšlikumus²¹⁸ mērnieka palīga statusa, uzdevumu un atbildības noteikšanai normatīvajos aktos.*

3.2. Vai spēkā esošā personu sertificēšanas kārtība zemes kadastrālajā uzmērīšanā veicina mērnieku profesionālo izaugsmi?

Reglamentēto profesiju nosacījumu izvērtējumā²¹⁹ ir secināts, ka tālākizglītība un kvalifikācijas paaugstināšana reglamentētajās profesijās visbiežāk ir obligāta. Taču šāda prasība nav attiecināma uz mērniekiem, jo Sertificēšanas nosacījumi to neparedz. Sertifikāta darbības termiņš mērniekiem ir pieci gadi un, pagarinot sertifikāta darbības termiņu, nav izvirzīta prasība sertificēšanas institūcijām pārbaudīt informāciju par sertificētās personas tālākizglītības turpināšanu un profesionālās kvalifikācijas pilnveidošanu.

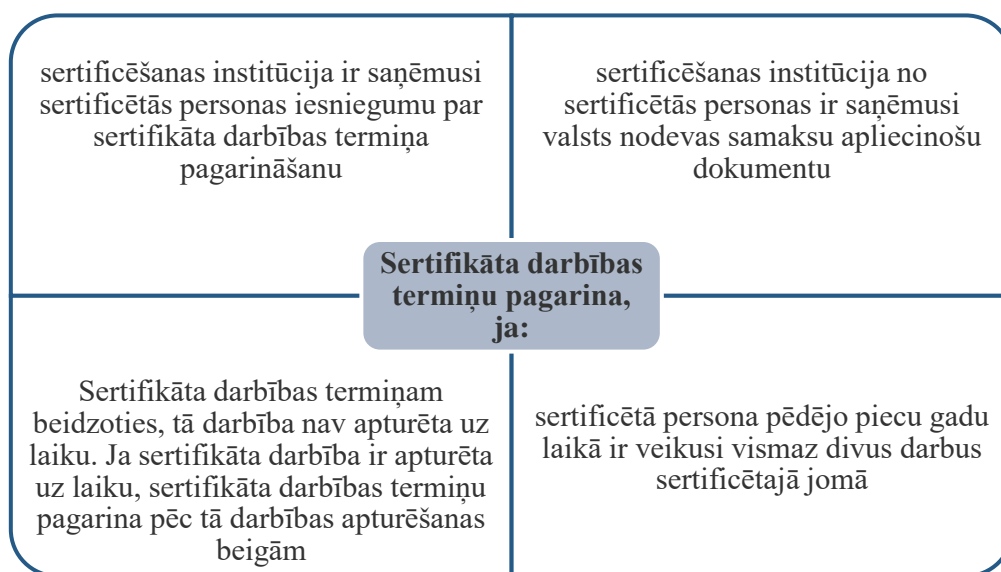
2015.gadā Valsts zemes dienesta izveidotā Darba grupa, izstrādājot priekšlikumus tiesiskā regulējuma pilnveidošanai, sniedza priekšlikumu noteikt prasības mērnieku kvalifikācijas paaugstināšanai. Tomēr Tieslietu ministrijas 2017.gadā izstrādātajā Sertificēšanas noteikumu grozījumu projektā²²⁰ minētais priekšlikums nav iekļauts.

Par nepieciešamību pilnveidot mērnieku profesionālās kompetences un turpināt tālākizglītību liecina gan mērnieku profesionālās darbības uzraudzības rezultāti, gan Valsts zemes dienesta ikgadējā statistika par robežu neatbilstībām un reģistrācijas atteikumiem. Piemēram, 2016.gadā reģistrācijas atteikumu skaits veido 4,5% no Valsts zemes dienestā iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu kopējā skaita. Revīzijas laikā veiktās kadastra inženieru aptaujas rezultāti liecina, ka vienas no visbiežāk pieļautajām mērnieku kļūdām ir juridiska rakstura kļūdas (piemēram, nepilnīgi veikta robežu priekšizpēte, izvairīšanās konstatēt vai risināt robežu neatbilstību, kļūdas ceļa servitūtu tiesiskā pamatojuma dokumentu izvērtēšanā un servitūtu attēlošanā u.c.), kuras var nelabvēlīgi ietekmēt datu kvalitāti Kadastra informācijas sistēmā.

Mērnieku profesionālās darbības uzraudzība un tās rezultāti ir viens no resursiem, kas ļauj identificēt konkrētu mērnieku profesionālās kompetences vai to trūkumu kādā jomā. Laikā no 2010.gada līdz 2016.gadam plānveida uzraudzības pārbažu ietvaros konstatētie pārkāpumi jeb pārbaudāmo darbu neatbilstība normatīvo aktu prasībām ir konstatēti 6% darbu no kopējā pārbaudīto zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu skaita.

Pastāvot prasībai par kvalifikācijas paaugstināšanu, būtu iespējams izveidot atgriezenisko saiti starp uzraudzības procesa rezultātiem un mērniekam individuāli identificētajiem pārkāpumiem vai trūkumiem un nepieciešamajām apmācībām. Apliecinājums par nepieciešamo kvalifikācijas kursu apmeklējumu sertificēšanas institūcijām dotu iespēju pieņemt argumentētāku lēmumu par sertifikāta darbības termiņa pagarināšanu.

172. Certificēšanas noteikumos ir noteikts, ka sertifikāta darbības termiņš ir pieci gadi. Sertifikāta darbības termiņa pagarināšanai ir noteikta kārtība²²¹ (skatīt 7.attēlu) un to pagarina uz pieciem gadiem.
173. Certificēšanas noteikumi sertifikāta darbības termiņa pagarināšanai neparedz prasību attiecībā uz sertificētās personas tālākizglītības turpināšanu un profesionālās kvalifikācijas pilnveidošanu, kā tas ir citās jomās, kurās darbības veikšanai nepieciešams profesionālās kvalifikācijas sertifikāts.

7.attēls. Spēkā esošie nosacījumi sertifikāta darbības termiņa pagarināšanai.

174. Salīdzināšanai var minēt piemēru no būvniecības nozares, kur Būvniecības likums nosaka²²², ka būvspeciālisti ir personas, kas ieguvušas patstāvīgas prakses tiesības arhitektūras, būvniecības vai elektroenerģētikas jomā reglamentētās profesijās. Turpat ir teikts, ka kompetences pārbaudes iestādes patstāvīgās prakses uzraudzības ietvaros Ministru kabineta noteiktajā kārtībā ne retāk kā reizi piecos gados pārbauda būvspeciālista iesniegto informāciju par izglītību un apgūtajām profesionālās pilnveides programmām vai citiem kompetenci paaugstinošiem pasākumiem sertifikātā norādītajā jomā.
175. Līdzīga prasība ir zvērinātiem revidentiem. Normatīvie akti²²³ nosaka Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijai (turpmāk – LZRA) lemt par sertifikāta izsniegšanu zvērinātiem revidentiem un organizēt un uzraudzīt zvērinātu revidentu izglītības turpināšanu un profesionālās kvalifikācijas pilnveidošanu LZRA atzītā tālākizglītības procesā, bet Finanšu ministrijas (LZRA uzraudzības institūcija) pilnvarotajam pārstāvim pārbaudīt to, vai zvērināts revidents ir turpinājis savu izglītību un pilnveidojis profesionālo kvalifikāciju LZRA atzītā tālākizglītības procesā.
176. Informatīvajā ziņojumā “Reglamentēto profesiju nosacījumi un turpmākā rīcība reglamentēto profesiju jomas pilnveidošanai Latvijā”²²⁴ ir atzīts, ka tālākizglītība reglamentētajās profesijās visbiežāk ir obligāta un tā jāapmaksā pašiem profesionāļiem.

177. Uz minēto nepilnību mērniecības jomā uzmanība tiek vērsta jau 2013.gadā, kad Mērniecības konsultatīvajā padomē tika izskatīts²²⁵ priekšlikums papildināt nosacījumus mērnieka sertifikāta darbības termiņa pagarināšanai ar prasību par semināru un konferenču apmeklējumu. Tika izskatīti un atbalstīti Latvijas Mērnieku biedrības sagatavotie kritēriji, taču turpmākais risinājums nav sekojis.
178. 2015.gadā arī Valsts zemes dienesta izveidotā Darba grupa, izstrādājot priekšlikumus tiesiskā regulējuma pilnveidošanai, sniedza priekšlikumu paaugstināt mērnieku kvalifikāciju, nosakot prasību sertificētai personai gada laikā apmeklēt kursus noteiktā apjomā: piecu gadu periodā apmeklēt kvalifikācijas paaugstināšanas kursus 40 stundu apjomā ar papildu nosacījumu, ka divu gadu periodā obligāti jāapmeklē kursi ne mazāk kā 16 stundu apjomā. Tomēr Tieslietu ministrijas 2017.gadā izstrādātajā Sertificēšanas noteikumu grozījumu projektā²²⁶ minētais priekšlikums nav iekļauts.
179. Par nepieciešamību pilnveidot mērnieku profesionālās kompetences un turpināt tālākizglītību liecina gan mērnieku profesionālās darbības uzraudzības rezultāti, gan revīzijas ziņojumā atspoguļotie rādītāji par robežu neatbilstībām (skatīt 2.tabulu) un Valsts zemes dienesta pieņemto lēmumu skaitu par kadastra objekta reģistrācijas vai kadastra datu aktualizācijas atteikumu (skatīt 1.tabulu). 2016.gadā reģistrācijas atteikumu skaits veido 4,5% no Valsts zemes dienestā iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu kopējā skaita. Revīzijas laikā veiktās kadastra inženieru aptaujas rezultātā ir noskaidrotas visbiežāk pieļautās mērnieku kļūdas, kas tiek identificētas zemes kadastrālās uzmērīšanas lietās izvērtēšanā, tai skaitā:
- 179.1. dokumentu un datņu noformēšanas kļūdas (piemēram, lietā nav pievienoti visi nepieciešamie dokumenti un dati, dokumenti noformēti kļūdaini u.c.);
 - 179.2. juridiska rakstura kļūdas (piemēram, nepilnīgi veikta robežu priekšizpēte, izvairīšanās konstatēt vai risināt robežu neatbilstību, kļūdas ceļa servitūtu tiesiskā pamatojuma dokumentu izvērtēšanā un servitūtu attēlošanā u.c.);
 - 179.3. nepilnības tehniskajos dokumentos un elektroniskajās datnēs.
180. Ņemot vērā to, ka joprojām saglabājas pietiekami augsts reģistrācijas atteikumu īpatsvars un zemes kadastrālās uzmērīšanas procesā pieļautās kļūdas, īpaši juridiska rakstura kļūdas un nepilnības, var nelabvēlīgi ietekmēt datu kvalitāti Kadastra informācijas sistēmā, normatīvajos aktos būtu jānosaka prasības mērnieku kompetenču pilnveidošanai.
181. Mērnieku profesionālās darbības uzraudzība un tās rezultāti ir vēl viens no resursiem, kas identificē individuālu mērnieku profesionālās kompetences vai to trūkumu kādā jomā. Plānveida profesionālās darbības uzraudzības rezultāti zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificētajām personām laika periodā no 2010.gada līdz 2016.gadam uzrāda, ka pārkāpumi jeb pārbaudāmo darbu neatbilstība normatīvo aktu prasībām tiek konstatēti 6% darbu no kopējā pārbaudītā darbu skaita (skatīt 4.tabulu). Savukārt vienā no sertificēšanas institūcijām plānveida uzraudzības ietvaros rekomendācijas sniegtas 75% no izlasē iekļautajām personām. Minētajā sertificēšanas institūcijā plānveida uzraudzības procedūra paredz, ka uzraudzības procesa beigās tiek formulēti secinājumi, konstatējumi un ekspertu rekomendācijas sertificētai personai. Turpat noteikts, ka minētie konstatējumi un rekomendācijas var kalpot nākamo uzraudzības procesu pamatojumam. Gan konstatētie pārkāpumi, gan sniegtās rekomendācijas var liecināt par pilnveidojamām jomām konkrēto mērnieku profesionālajā darbībā.

4.tabula. Zemes kadastrālā uzmērīšanā (tabulā – ZKU) sertificēto personu plānveida uzraudzības rezultāti²²⁷.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Kopā
Personu skaits, kurām ir spēkā esošs sertifikāts ZKU darbu veikšanai ²²⁸	160	219	234	259	293	294	298	-
Pārskata gadā pārbaudīto personu skaits	1	6	28	6	53	114	37	245
Pārbaudīto ZKU darbu skaits	3	18	111	18	154	317	85	706
ZKU darbu skaits, kuros identificēti pārkāpumi			12	3	0	21	6	42
Novērsto pārkāpumu skaits			4	0	0	10	1	15
Nenovērsto pārkāpumu skaits			8	3	0	11	5	27
Apturēto sertifikātu skaits			0	0	1	0	0	1
Anulēto sertifikātu skaits			0	0	0	0	0	0

182. Ja Sertificēšanas noteikumos pastāvētu prasība par kvalifikācijas paaugstināšanu, tad būtu iespējams izveidot atgriezenisko saiti starp uzraudzības procesa rezultātiem un mērniekam individuāli identificētiem pārkāpumiem vai trūkumiem un nepieciešamajām apmācību tēmām. Apliecinājums par nepieciešamo kvalifikācijas kursu apmeklējumu sertificēšanas institūcijām dotu iespēju pieņemt argumentētāku lēmumu par sertifikāta darbības termiņa pagarināšanu.
183. Revīzijas laikā kā vienīgie mērniekiem saistošie dokumenti, kurus apņemas ievērot mērnieki un kuri paredz, ka sertificētā persona pastāvīgi uzlabo savas prasmes, regulāri pilnveido savas zināšanas un iemaņas, lai celtu kvalifikāciju, ir Mērnieku ētikas kodekss²²⁹ un Sertificēto personu ētikas kodekss²³⁰.

Ieteikums

184. Aicinām Tieslietu ministriju izvērtēt un veikt nepieciešamos pasākumus, lai normatīvajos aktos noteiktu prasību par mērnieka profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanu (tālākizglītību) saistībā ar sertifikāta darbības termiņa pagarināšanu.

Valsts kontroles viedoklis: Normatīvajā aktā iestrādāta prasība mērniekiem profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanai (tālākizglītībai) sekmēs mērnieku sniegto pakalpojumu kvalitāti un patērētāju interešu aizsardzību.

- 3.3. Vai sertifikācijas institūciju veiktās uzraudzības pārbaudes nodrošina pilnīgu, pietiekamu un objektīvu pārliecību par zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēto personu profesionālo darbību un izpildīto darbu kvalitāti?

Mērnieku uzraudzībai jāsekmē kvalitatīvu pakalpojumu sniegšana un kvalitatīvu datu reģistrācija Kadastra informācijas sistēmā, tomēr revīzijā konstatētais liecina, ka sertifikācijas institūcijām ir atšķirīga pieeja mērnieku uzraudzības procesa nodrošināšanā.

Uzraudzība iesniegumu (sūdzību) izskatīšanas ietvaros lielākajā daļā gadījumu ir vērsta uz konstatēto neatbilstību un pārkāpumu novēršanu. Taču attiecībā uz plānveida uzraudzību, ir konstatēti trūkumi un atšķirīga pieeja uzraudzības procesa īstenošanā un normatīvā akta prasību piemērošanā, tai skaitā:

- veicot mērnieku izpildīto darbu plānveida pārbaudes, netiek veiktas pārbaudes apvidū, lai gan to nosaka Sertificēšanas noteikumi un Valsts zemes dienesta ieskatā tās ir nepieciešamas pietiekamas pārliecības iegūšanai par mērnieka darba kvalitāti;
- lielākajā daļā gadījumu plānveida uzraudzības pārbaudes tiek veiktas minimālajā ar normatīvo aktu noteiktajā apjomā neatkarīgi no personas profesionālajā darbībā identificētajiem riskiem;
- plānveida pārbaūžu apjomā tiek iekļauta sūdzību izskatīšanas ietvaros veiktā darba pārbaude, tādējādi samazinot plānveida pārbaūžu skaitu.

Rezultātā mērnieku uzraudzība nenodrošina pilnīgu, pietiekamu un objektīvu pārliecību par zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēto personu profesionālo darbību un izpildīto darbu kvalitāti. Turklāt uzraudzība nav balstīta risku izvērtējumā. Revīzijā konstatētie trūkumi uzraudzības procesā vienlaikus norāda uz nepieciešamību precizēt tiesisko regulējumu, lai mazinātu normatīvo aktu atšķirīgas interpretācijas iespējas.

185. Sertificēšanas noteikumi nosaka²³¹, ka sertificēto mērnieku profesionālās darbības uzraudzību veic sertifikācijas institūcija:
- 185.1. izskatot iesniegumus (sūdzības) par sertificētās personas profesionālo darbību;
- 185.2. plānveidīgi – vismaz vienu reizi piecos gados – pārbaudot vismaz trīs sertificētās personas veiktos zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus. Katram izvēlētajam darbam

pārbauda tehnisko dokumentāciju un veic pārbaudi apvidū (ja izpildītā darba specifika ļauj to izdarīt).

186. Katra sertificēšanas institūcija uzrauga tikai tās sertificētās personas, kurām tā ir izsniegusi sertifikātu. Pēc sertificētās personas izpildītā zemes kadastrālās uzmērīšanas darba pārbaudes sertificēšanas institūcija sagatavo atzinumu un izsniedz to sertificētajai personai.
187. Sertificēšanas institūcijas mērnīku darbu pārbaudīšanai piesaista ekspertus. Revīzijā konstatēts, ka eksperti visbiežāk ir zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificētas personas, kuri paši piedāvā sniegt zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumus. Valsts zemes dienesta 2013.gada ziņojumā²³² ir apšaubīta ekspertu neatkarība. Ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz to, ka eksperti, kas vienlaikus piedāvā mērnīcības pakalpojumus, var būt komerciāli ieinteresēti un veicināt negodīgu konkurenci. Savukārt 2015.gada Ziņojumā tiek rosināts normatīvajos aktos noregulēt jautājumu par ekspertu apstiprināšanu, prasībām ekspertiem un to kompetenci.
188. Mērnīcības dati un to kvalitāte ir nozīmīgi zemes pārvaldībai un Latvijas tautsaimniecībai kopumā. Mērnīku uzraudzībai jāsekmē kvalitatīvu pakalpojumu sniegšana un kvalitatīvu datu reģistrācija Kadastra informācijas sistēmā. Lai tiktu sasniegti mērnīku sertificēšanas mērķi, ir svarīgi, lai uzraudzībā iesaistītās institūcijas tām ar normatīvajiem aktiem noteiktos un deleģētos uzdevumus pildītu pilnā apjomā un atbilstošā kvalitātē.
189. Veicot izlasē iekļauto 48 sertificēto personu uzraudzības dokumentu analīzi, ir konstatēts, ka sūdzību izskatīšanas procesā uzraudzība lielākajā daļā gadījumu ir vērsta uz konstatēto neatbilstību un pārkāpumu novēršanu. Taču jāatzīmē, ka ir konstatēta atšķirīga sertificēšanas institūciju pieeja sūdzību izskatīšanas procesam. Ja vienā no sertificēšanas institūcijām tiek nodrošināta un dokumentēta sūdzību izskatīšanas gaita no tās saņemšanas brīža līdz pārkāpumu novēršanai, tad otrā – šāda izsekojamība nav nodrošināta.
190. Kopš 2010.gada sertificēšanas institūcijās saņemto sūdzību skaits par zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēto personu profesionālo darbību ir 118, tai skaitā pārkāpumi konstatēti 31% no visām saņemtajām sūdzībām (skatīt 5.tabulu).

5.tabula. Sūdzību skaits par zemes kadastrālā uzmērīšanā sertificēto personu profesionālo darbību un to izskatīšanas rezultāti laika periodā no 2010.gada līdz 2016.gadam²³³.

Gads	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Kopā
Saņemto sūdzību skaits	1	4	13	29	15	19	37	118
Sūdzību skaits, kurās konstatēts pārkāpums	-	2	2	10	5	3	15	37
Apturēto sertifikātu skaits	-	-	1	-	2	1	-	4
Anulēto sertifikātu skaits	-	-	-	1	-	-	2	3

191. Izlases ietvaros revidenti ir iepazinušies ar 29 pamatotām sūdzībām par 23 izlasē iekļauto sertificēto personu profesionālo darbību (skatīt 3.pielikumu). Lielākajā daļā gadījumu jeb 24 gadījumos ir konstatēts, ka, veicot zemes kadastrālās uzmērīšanas darbības, mērnieks nav ievērojis normatīvā akta²³⁴ prasības. Pārējos gadījumos ir konstatēts ētikas normu pārkāpums vai pārkāpums, kas saistīts ar personas darbību ārpus sertificētās jomas (piemēram, mērnieks ir sagatavojis dokumentus, kas izmantoti iesniegšanai tiesā). Pēc sūdzību izskatīšanas par rezultātiem tiek sagatavoti sertificēšanas institūciju atzinumi/lēmumi, kas balstīti uz mērnieka veikto darbību analīzi. Ņemot vērā to, ka sūdzības visbiežāk tiek saņemtas par izpildes un reģistrācijas procesā esošiem darbiem, konstatējot pārkāpumus, tiek uzdots tos novērst.
192. Sūdzību izskatīšanas process lielākajā daļā gadījumu ir vērsts uz konstatēto neatbilstību un pārkāpumu novēršanu, tādējādi veicinot sniegto pakalpojumu kvalitāti un kvalitatīvu datu reģistrēšanu Kadastra informācijas sistēmā. Turpretī plānveida uzraudzībā ir konstatēti trūkumi, kas revidentu ieskatā neveicina pārliecības iegūšanu par mērnieku uzraudzības sistēmas efektivitāti un tai izvirzīto mērķu sasniegšanu (skatīt 6.attēlu).

Pārbaudes apvidū

193. Revīzijā konstatēts, ka nevienai no 40 izlasē iekļautajām personām, kurām plānveida uzraudzības ietvaros ir veiktas izpildīto darbu pārbaudes, nav veiktas pārbaudes apvidū. Lai gan Sertificēšanas noteikumi paredz, ka katram izvēlētajam darbam pārbauda tehnisko dokumentāciju un veic pārbaudi apvidū, sertificēšanas institūcijas pārbaudes veic un atzinumus sniedz, pamatojoties vienīgi uz tehniskās dokumentācijas pārbaudi.
194. Savukārt sūdzību izskatīšanas procesā dažos gadījumos ir veiktas pārbaudes apvidū. Revīzijā konstatēts, ka par izlasē iekļautajām 48 personām sertificēšanas institūcijas uzraudzības procesa ietvaros izskatījušas 29 pamatotas sūdzības (iesniegumus) par mērnieku profesionālo darbību. Sūdzību izskatīšanas ietvaros veiktas trīs darbu pārbaudes apvidū, kas veido 10% no kopējā izskatīto sūdzību skaita.
195. Iepriekš minētais ļauj secināt, ka normatīvais regulējums saistībā ar sertificēto personu profesionālās darbības uzraudzību, konkrēti attiecībā uz prasību veikt darbu pārbaudi apvidū, tiek interpretēts atšķirīgi:
- 195.1. sertificēšanas institūcijas, izpildot normatīvo aktu prasības attiecībā uz plānveida uzraudzību, pamatā veic tikai izpildīto darbu tehniskās dokumentācijas pārbaudi. Atbilstoši sertificēto personu plānveida uzraudzības instrukcijas nosacījumiem, kas ir apstiprināta vienā no sertificēšanas institūcijām, eksperts pārbauda zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu Valsts zemes dienesta arhīvā. Pārbaudi dabā veic tikai nepieciešamības gadījumā, ja lietā pievienotie materiāli nesniedz viennozīmīgu apliecinājumu un atbilstību Ministru kabineta noteikumiem “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi”²³⁵ par laukā veiktajām zemes kadastrālās uzmērīšanas darbībām;
- 195.2. turpretī Valsts zemes dienests uzskata²³⁶, ka, neveicot pārbaudi apvidū, nav iespējams gūt pilnīgu un pietiekamu pārliecību par mērnieka darba kvalitāti. Tikai apvidū var atklāt, ka robežzīmēm ir piešķirtas nepareizas koordinātas, attiecīgi aprēķināta nepareiza platība, apvidū nav ierīkotas robežzīmes vai tās ierīkotas nepareizā vietā.
196. Riski uzraudzības procesā ir identificēti jau Valsts zemes dienesta 2013.gada ziņojumā²³⁷, kur ir izteikts pamatots pieņēmums, ka darbu pārbaudes laikā netiek veikti izbraukumi apvidū un netiek

veikts izvērtējums pēc būtības. Ziņojumā ir skaidrots, ka mērniecības darbu izvērtēšana ir apjomīgs process, kas paredz zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanu, mērījumi veikšanu apvidū, apvidus situācijas apsekošanu, sertificēta mērnieka uzklaušīšanu un ieinteresēto zemes lietotāju uzklaušīšanu (ja nepieciešams), iegūto rezultātu savstarpējo salīdzināšanu un lēmuma pieņemšanu, balstoties uz analīzes rezultātiem un normatīvo aktu prasībām mērniecības jomā.

197. Plānveida uzraudzības ietvaros laikā no 2010.gada līdz 2016.gadam (ieskaitot) sertificēšanas institūcijas zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā ir pārbaudījušas 706 darbus (skatīt 4.tabulu), kas veido 1,2% no visām Valsts zemes dienestā reģistrācijai iesniegtajām zemes kadastrālās uzmērīšanas lietām (skatīt 1.tabulu). Pamatojoties uz revīzijas izlases rezultātu analīzi, var secināt, ka plānveida uzraudzības ietvaros pārbaudītajiem darbiem nav veiktas pārbaudes apvidū jeb pārbaudes nav veiktas pilnā apjomā. Var secināt, ka Latvijā laikā kopš 2010.gada līdz šim brīdim faktiski nav veiktas izpildīto zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu pārbaudes apvidū.
198. Lai gan Valsts zemes dienests atzīst pārbaudīto apvidū nozīmīgumu, līdz pat šim brīdim nav veikti pasākumi minētā uzraudzības riska novēršanai. Revīzijā ir konstatēts, ka sertificēšanas institūcijas faktiski nenodrošina pārbaudīto apvidū, lai gan normatīvais akts to paredz²³⁸.

Plānveida uzraudzības ietvaros pārbaudīto darbu skaits

199. Revīzijā konstatēts, ka 95% jeb 38 personām no izlasē iekļautajām 40 personām, kurām uzraudzības ietvaros ir veiktas izpildīto darbu plānveida uzraudzības pārbaudes, pārbaudīto darbu skaits nepārsniedz Sertificēšanas noteikumos noteikto minimālo plānveida pārbaudīto darbu apjomu – vismaz trīs sertificētās personas veiktie zemes kadastrālās uzmērīšanas darbi. Savukārt 20% jeb astoņām sertificētām personām pārbaudīto darbu skaits nesasniedz minimālo sliekšni, skatīt 2.pielikumu.
200. Lai gan normatīvais akts neierobežo sertificēšanas institūciju tiesības veikt lielāku pārbaudīto darbu skaitu, sertificēšanas institūcijas lielākajā daļā gadījumu pieturas pie minimālā uzraudzības apjoma nodrošināšanas. Neatkarīgi no tā, vai mērnieks izpilda gadā dažus zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus vai vairākus simtus, uzraudzības apjoms jeb pārbaudīto darbu skaits ir vienāds visiem mērniekiem. Līdz ar to var secināt, ka plānveida uzraudzība var svārstīties robežās no 0,2% līdz 75% no konkrēta mērnieka veiktajiem zemes kadastrālās uzmērīšanas darbiem.
201. Revīzijā ir konstatēta arī atšķirīga pieeja starp divām sertificēšanas institūcijām plānveida uzraudzības apjoma noteikšanā. Vienā no sertificēšanas institūcijām plānveida uzraudzības procedūras apraksts paredz, ka katras sūdzības izskatīšana par sertificētas personas darbu tiek ietverta plānveida uzraudzības veikšanā kā attiecīgajā jomā pārbaudīts viens darbs.
202. Sertificēšanas noteikumi nosaka sūdzību izskatīšanu un plānveida pārbaudes kā atsevišķas uzraudzības darbības. Līdz ar to sūdzību izskatīšanas iekļaušana plānveida pārbaudīto darbu apjomā liecina par centieniem samazināt kopējo uzraudzības apjomu. Valsts kontroles ieskatā pamatotu sūdzību esamība par kādas sertificētas personas profesionālo darbību, tieši otrādi, ir svarīgs signāls plānveida uzraudzības apjoma palielināšanai.
203. Kā piemēru var minēt sertificēšanas institūcijas īstenoto uzraudzību pār sertificētas personas Nr.36 profesionālo darbību (skatīt informāciju 2. un 3. pielikumā). Sertifikāta darbības pirmajos piecos gados:

- 203.1. persona izstrādājusi 581 zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu. Minētais darbu apjoms apmēram divas reizes pārsniedz vidējo vienas sertificētas personas izpildīto darbu skaitu gadā zemes kadastrālā uzmērīšanā uz aktīvi strādājošām sertificētām personām²³⁹, kas ir vidēji 51 darbs gadā jeb 255 darbi piecu gadu periodā;
 - 203.2. par personas profesionālo darbību saņemtas divas sūdzības, tai skaitā viena ir bijusi pamatota un sūdzības iesniedzējs norādījis uz mērījumu datu falsifikāciju. Rezultātā sertifikāta darbība ir bijusi apturēta uz laiku līdz sešiem mēnešiem;
 - 203.3. Valsts zemes dienesta reģistrācijas atteikumu skaits personai ir virs nozares vidējā līmeņa;
 - 203.4. plānveida uzraudzības ietvaros pārbaudīti tikai divi darbi, kas ir 0,3% no kopējā personas izpildīto darbu skaita piecu gadu periodā. Darbu pārbaudes apvidū nav veiktas;
 - 203.5. 2014.gadā sertificēšanas institūcija pieņēmusi lēmumu par šīs personas sertifikāta darbības termiņa pagarināšanu.
204. Laikā no 2010.gada līdz 2016.gadam kopumā par profesionālās darbības pārkāpumiem zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā ir anulēti trīs sertifikāti (skatīt 5.tabulu). Visos minētajos gadījumos saņemtu sūdzību izskatīšanas rezultātā ir ticis identificēts, ka persona pati nav veikusi atsevišķas no ārējā normatīvajā aktā²⁴⁰ noteiktajām kadastrālās uzmērīšanas darbībām, kuras drīkst veikt tikai zemes kadastrālā uzmērīšanā sertificēta persona. Visas trīs minētās personas ir izpildījušas zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus apjomos, kas pārsniedz nozares vidējo rādītāju. Nesamērīgi liels vienas personas izpildīto darbu apjoms attiecībā pret nozares vidējiem rādītājiem var liecināt par būtiskiem pārkāpumiem personas profesionālajā darbībā, kā arī par potenciāliem darba kvalitātes riskiem.
205. Līdz ar to var secināt, ka Sertificētās personas Nr.36 profesionālajā darbībā ir saskatāmas vairākas pazīmes, kas liecina par potenciāliem riskiem pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanā. Ja uzraudzības process būtu balstīts risku izvērtējumā, tad plānveida uzraudzības apjoms konkrētajā piemērā būtu palielināms virs Sertificēšanas noteikumos noteiktā minimālā apjoma.
206. Sertificēto personu izlases uzraudzības materiālu analīze ļauj secināt, ka plānveida uzraudzība tiek īstenota Sertificēšanas noteikumos noteiktajā minimālajā apjomā, neatkarīgi no personas profesionālajā darbībā identificētajiem riskiem. Konkrētas sertificētās personas plānveida uzraudzības apjomu neietekmē:
- 206.1. sūdzību skaits un konstatēto pārkāpumu raksturs;
 - 206.2. izpildīto darbu skaits;
 - 206.3. Valsts zemes dienesta reģistrācijas atteikumu skaits.

Ieteikumi

Lai novērstu normatīvajā aktā noteikto pārbaucēju apjoma interpretācijas iespējas, aicinām Tieslietu ministriju izvērtēt un veikt pasākumus:

207. pārskatot un precizējot Sertificēšanas noteikumos minimālo plānveida uzraudzības apjomu un sastāvu, lai izvairītos no sertificēšanas institūciju atšķirīgas pieejas saistībā ar sūdzību pārbaucēju iekļaušanu plānveida pārbaucēju apjomā;
208. nodrošinot Sertificēšanas noteikumos nepārprotamu prasību par izpildīto darbu pārbaudēm apvidū.

Valsts kontroles viedoklis: Ņemot vērā uzraudzības būtisko nozīmi kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanā un kvalitatīvu datu reģistrācijā Kadastra informācijas sistēmā, ir jānodrošina, ka normatīvais akts nepārprotami un skaidri nosaka plānveida uzraudzības minimālo apjomu un sastāvu.

- 3.4. Vai sertificēto personu uzraudzības process ir efektīvs, balstīts risku izvērtējumā un nodrošina saikni starp uzraudzības pārbaucēju rezultātiem un korektīvām darbībām?

Lai uzraudzība būtu efektīva un nākotnē mazinātu pārkāpumus vai neatbilstības sertificēto personu profesionālajā darbībā, ir būtiski uzraudzības ietvaros nodrošināt risku izvērtējumā balstītu uzraudzības kārtību un pārkāpuma nozīmīgumam atbilstošu atbildības piemērošanas mehānismu. Tas ietver gan darboties spējīgu pārkāpumu novēršanas mehānismu un normatīvo aktu bāzi, gan atbilstošu korektīvu pasākumu noteikšanu pārkāpumu un neatbilstību novēršanai, tai skaitā pastiprinātu uzraudzību personām, kuru darbībā ir identificēti riski, kā arī pārkāpuma nozīmīgumam atbilstoša soda piemērošanu.

Revīzijā konstatētais ļauj secināt, ka mērnieku profesionālās darbības uzraudzības process Latvijā nav atzīstams par pietiekami efektīvu. Efektīva uzraudzības procesa izveidošana un uzturēšana ir sertificēšanas institūciju kompetencē, taču tā pilnvērtīgu īstenošanu kavē nepietiekams tiesiskais regulējums.

Rezultātā zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēto personu profesionālās darbības uzraudzība nesasniedz tai pēc būtības definētos mērķus, jo:

- uzraudzības sistēma nav vērsta uz atbildības piemērošanu, tai skaitā neparedz pārkāpuma būtiskumam atbilstošu sodu jeb atbildības pakāpi;
- pārkāpumu novēršanas mehānisms nav īstenojams un nedarbojas pilnā apjomā, tādējādi veicinot nesodāmības sajūtu;
- uzraudzības process nav balstīts risku izvērtējumā (personām, kurām uzraudzības ietvaros konstatēti pārkāpumi, netiek veikta intensīvāka uzraudzība);

- uzraudzības rezultāti netiek izmantoti, lai identificētu problēmas un trūkumus tiesiskajā regulējumā un novērstu tos;
- uzraudzības mehānisms nenodrošina kļūdu labošanu Kadastra informācijas sistēmā un zemes īpašnieka tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Tiesiskais regulējums mērnieku sertificēšanas, uzraudzības un zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā nav pietiekams un savstarpēji saskaņots, lai tiktu nodrošināta visu uzraudzībā identificēto pārkāpumu novēršana, zemes īpašnieku tiesību aizsardzība un datu labošana Kadastra informācijas sistēmā. Sertificēšanas institūciju pilnvaras nav atbilstošas, lai uzdotu tādu būtisku pārkāpumu novēršanu, kuri saistīti ar atkārtotu zemes kadastrālās uzmērīšanas darbību veikšanu. Vienaļikus atbilstoši spēkā esošajiem Sertificēšanas noteikumiem sertificēšanas institūcijai nav noteikts pienākums, bet ir tiesības, pārbaudīt vai atzinumā norādītie pārkāpumi ir novērsti. Rezultātā pārkāpumu novēršanas mehānisms darbojas tikai daļēji un būtiskāko pārkāpumu novēršana paliek pašu mērnieku atbildībā.

Pārkāpumi jeb pārbaudāmo darbu neatbilstība normatīvo aktu prasībām ir konstatēti 6% darbu no kopējā plānveida uzraudzībā pārbaudītā darbu skaita. Taču kopš 2010.gada tikai vienai personai par plānveida uzraudzībā konstatētiem pārkāpumiem ir apturēts sertifikāts uz laiku un nav identificēts neviens sertifikāta anulēšanas gadījums.

209. Sertificēšanas noteikumi²⁴¹ nosaka sertificēto personu darbības uzraudzības kārtību, tai skaitā minimālo plānveida uzraudzības apjomu, tomēr efektīva mērnieku uzraudzības procesa izveidošana un uzturēšana ir pašu sertificēšanas institūciju kompetencē, ņemot vērā normatīvajos aktos piešķirtās pilnvaras.
210. Sertificēšanas institūcijas procedūru²⁴² un instrukciju²⁴³ aprakstos ir definējušas plānveida uzraudzības mērķi, kas ir – pārbaudīt sertificēto personu profesionālās darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām, identificēt rupjas un tīšas kļūdas, dot rekomendācijas uzlabojumu veikšanai un nepilnību novēršanai, kā arī veikt pārrunas profesionālo darbību jomā. Sertificēšanas institūcija pēc sertificētās personas izpildītā darba pārbaudes sagatavo atzinumu un izsniedz to sertificētajai personai.
211. Lai uzraudzība būtu efektīva un nākotnē mazinātu un novērstu pārkāpumus sertificēto personu profesionālajā darbībā, ir būtiski, lai sertificēšanas institūcijas uzraudzības ietvaros nodrošinātu pietiekošas darbības saistībā ar atbildības piemērošanu sertificētai personai. Atbildības piemērošanai Sertificēšanas noteikumi paredz pienākumu sertificētai personai novērst atzinumā norādītos pārkāpumus, kā arī sertificēšanas institūcijām tiesības apturēt uz laiku sertifikātu personai gadījumos, kad sertificētā persona noteiktajā termiņā nav novērsusi pārkāpumus, vai anulēt sertifikātu, ja divu gadu laikā pēc atzinuma izdošanas ir konstatēta pārkāpumu atkārtošanās.
212. Pārkāpumi jeb pārbaudāmo darbu neatbilstība normatīvo aktu prasībām ir konstatēti 6% darbu no kopējā plānveida uzraudzībā pārbaudītā darbu skaita (skatīt 4.tabulu). Taču kopš 2010.gada tikai vienai personai par plānveida uzraudzībā konstatētiem pārkāpumiem ir apturēts sertifikāts uz laiku un nav identificēts neviens sertifikāta anulēšanas gadījums. Izlases dokumentu analīze liecina, ka pārkāpumi jeb neatbilstība normatīvā akta²⁴⁴ (turpmāk – Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi) prasībām tiek pieļauti, piemēram, šādos zemes kadastrālās uzmērīšanas darba etapos:

212.1. Ierosinātāja un pierobežnieka uzaicināšana;

- 212.2. Robežas izvērtēšana un atjaunošana;
- 212.3. Uzmērīšanas tīkla ierīkošana;
- 212.4. Robežas uzmērīšana apvidū;
- 212.5. Situācijas elementu uzmērīšana apvidū; u.c.
213. Ekspertu sagatavotie atzinumi par pārkāpumiem ir formulēti dažādi, tai skaitā daži satur atsauces uz tiesību normām, kas mērnieka profesionālajā darbībā nav ievērotas, savukārt citos atzinumos atsauces nav un ir sniegts vispārējs pārkāpuma formulējums. No eksperta atzinuma trešā persona visbiežāk nevar izdarīt secinājumu par pārkāpuma smagumu un to, cik lielā mērā tas ietekmē Kadastra informācijas sistēmā reģistrēto datu kvalitāti un cik lielā mērā ir skartas zemes īpašnieka tiesības.
214. Sertificēšanas noteikumi²⁴⁵ paredz sertificētai personai pienākumu novērst atzinumā norādītos pārkāpumus un pēc novēršanas paziņot sertificēšanas institūcijai par norādīto pārkāpumu novēršanu. Taču revīzijas laikā veiktā dokumentu analīze liecina, ka pārkāpumu novēršanas mehānisms nedarbojas Sertificēšanas noteikumos paredzētajā izpratnē. No 20 personām, kas bija iekļautas revīzijas izlasē un kurām tika konstatēti pārkāpumi, tikai septiņām personām ar sertificēšanas institūcijas lēmumu tika uzdots novērst minētos pārkāpumus un iesniegt apliecinājumu par novēršanu. Faktiski eksperts ar savu atzinumu ir apstiprinājis apliecinājuma iesniegšanu par pārkāpuma novēršanu tikai vienā gadījumā (Nr.24 persona 2.pielikumā). Pārējos gadījumos pārkāpumu novēršana ir minēta lēmumos par plānveida uzraudzību vai ir konstatējama no sertificētās personas iesniegtās papildu informācijas, kā arī ir izsecināma no lēmuma par sertifikāta darbības atjaunošanu.
215. Vairākos gadījumos pārkāpumu novēršanai būtu nepieciešama atkārtota uzmērīšana un Kadastra informācijas sistēmā reģistrēto kadastrālās uzmērīšanas datu un dokumentu labošana vai aktualizācija, kas nav iespējama bez nekustamā īpašuma īpašnieka jeb ierosinātāja piekrišanas. Taču sertificēšanas institūcija nav zemes kadastrālās uzmērīšanas procesa un kadastra objekta reģistrācijas vai datu aktualizācijas ierosinātais normatīvo aktu izpratnē²⁴⁶. Līdz ar to sertificēšanas institūcija, darbu pārbaudē konstatējot neatbilstību Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumiem, pieņem lēmumu, kurā netiek uzdots pārkāpumu novēršana, kas ietvertu pārbaudīto darbu atkārtotu uzmērīšanu un datu un/vai dokumentu aktualizāciju Kadastra informācijas sistēmā. Sertificēšanas institūcijas lēmums²⁴⁷, piemēram, tiek formulēts šādi: *“Ņemot vērā, ka zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumenti reģistrēti Valsts zemes dienestā un atzīti par pareiziem, konstatēto pārkāpumu novēršanai uzdotie darbi saistīti ar atkārtotu uzmērīšanu, kas veicama ar zemes īpašumu īpašnieku ierosināšanu un piekrišanu, uzdot sertificētajai personai iesniegt paskaidrojumu par atzinumos norādītajām pieļautajām neatbilstībām normatīvo aktu prasībām; turpmākajā profesionālajā darbībā ievērot normatīvo aktu prasības, nepieļaujot konstatēto neatbilstību atkārtošanos.”*
216. Citā gadījumā lēmums²⁴⁸ ir formulēts sekojoši: *“Sertificētās personas pārbaudītie darbi ir iesniegti un reģistrēti Kadastra informācijas sistēmā un atzīti par pareiziem. Pasūtītājs un pierobežnieks nav vērsušies ar pretenzijām par veikto darbu kvalitāti, līdz ar to nav pamata prasīt pārbaudīto darbu aktualizāciju. Uzdot sertificētajai personai iesniegt paskaidrojumus par neatbilstošiem mērījumu datiem lietā.”*

217. Iepriekš izklāstītais uzskatāmi parāda, ka, lai gan tiek konstatēti nozīmīgi pārkāpumi (jāveic atkārtota uzmērīšana, lietā ir neatbilstoši mērījumu dati) un tie norāda uz to, ka sniegts nekvalitatīvs zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojums, kā arī Kadastra informācijas sistēmā reģistrētie dati nav kvalitatīvi, tomēr sertificēšanas institūciju pilnvaras nav atbilstošas, lai uzdotu šādu pārkāpumu novēršanu.
218. Neatkarīgi no sertificēšanas institūciju pieņemtajiem lēmumiem, pienākums novērst pārkāpumus jeb neatbilstības un labot pieļautās kļūdas zemes kadastrālās uzmērīšanas datos un dokumentos mērniekiem izriet ne tikai no Sertificēšanas noteikumiem, bet arī no Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumiem. Mērnieks ir atbildīgs par nekustamā īpašuma īpašnieka jeb ierosinātāja informēšanu par konstatētajām neatbilstībām un pieļautajām kļūdām, lai tas varētu savlaicīgi izmantot savas likumdošanā paredzētās tiesības²⁴⁹ – prasīt mērniekam bez atlīdzības labot pieļautās neatbilstības. Revīzijā netika iegūts apstiprinājums tam, ka mērnieki izpilda minēto pienākumu, jo veiktās dokumentu un informācijas analīzes rezultātā ir konstatēts, ka :
- 218.1. nevienā no 39 darbiem, kuros plānveida uzraudzības ietvaros ir konstatēti pārkāpumi, pēc atzinuma sagatavošanas nav veikta kadastrālās uzmērīšanas datu un dokumentu labošana vai datu aktualizācija Kadastra informācijas sistēmā;
- 218.2. lielākajā daļā gadījumu sertificētā persona nav sniegusi paziņojumu sertificēšanas institūcijai par atzinumā norādīto pārkāpumu novēršanu.
219. Rezultātā nav iespējams iegūt pārliecību, ka mērnieki visos gadījumos godprātīgi izpilda normatīvajos aktos noteiktos pienākumus attiecībā uz pieļauto neatbilstību novēršanu un ka nekustamā īpašuma īpašnieks un zemes kadastrālās uzmērīšanas procesa ierosinātājs ir informēti par to. Svarīgi minēt, ka sertificēšanas noteikumos²⁵⁰, ar kuriem tika uzsākta pāreja no komersantu licencēšanas uz personu sertificēšanu mērniecībā, īpašnieka un zemes kadastrālās uzmērīšanas procesa ierosinātāja tiesības bija vairāk aizsargātas, jo minēto noteikumu redakcijā, kas bija spēkā līdz 2009.gada 31.decembrim, bija noteikts:
- 219.1. Valsts zemes dienests, pamatojoties uz sertificēšanas institūcijas lūgumu par veikto mērījumu tehnisko izvērtēšanu, personas iesniegumu (sūdzības) vai pēc savas iniciatīvas, veic pārbaudi par sertificētās personas veiktā darba atbilstību zemes kadastrālās uzmērīšanas prasībām un sniedz atzinumu;
- 219.2. pēc zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu pārbaudes noformē atzinumu un nosūta to sertificēšanas institūcijai, sertificētajai personai un *personai, kuras tiesības ir skartas*.
220. Šobrīd spēka esošie Sertificēšanas noteikumi nenosaka sertificēšanas institūcijām pienākumu par izpildīto darbu pārbaudēs konstatētajiem pārkāpumiem jeb neatbilstībām normatīvajiem aktiem informēt nekustamā īpašuma īpašnieku jeb ierosinātāju. Sertificēšanas institūcijai arī nav noteikts pienākums, bet ir tiesības, pārbaudīt vai atzinumā norādītie pārkāpumi ir novērsti.
221. Mērnieku profesionālās organizācijas jau iepriekš ir sniegušas²⁵¹ Tieslietu ministrijai priekšlikumus, norādot uz nepieciešamību izveidot pārkāpumu gradācijas un uzskaites sistēmu, nodalot “būtiskus” pārkāpumus no “nebūtiskiem”, kā arī izstrādājot atbilstošu sodu sistēmu, kas ļautu uzlabot uzraudzības procesa kvalitāti un efektivitāti. Tāpat tika rosināts ļaut plānveida uzraudzības pārbaudes veikt izpildes procesā esošiem darbiem, tādējādi savlaicīgi novēršot kļūdainu dokumentu sagatavošanu un reģistrāciju Kadastra informācijas sistēmā. Līdzīgi

priekšlikumi iestrādāti arī Valsts zemes dienesta 2015.gada Ziņojumā²⁵². Minētie priekšlikumi nav iestrādāti 2017.gada Sertificēšanas noteikumu grozījumu projektā²⁵³.

222. Situācija, kad konstatēto pārkāpumu novēršanas mehānisms nav īstenojams un nedarbojas pilnā apjomā, neveicina uzraudzības procesa efektivitāti, veicina nesodāmības sajūtu un nav motivējošs negodprātīgām sertificētajām personām.
223. Esošais pārkāpumu novēršanas mehānisms neveicina arī zemes īpašnieku jeb kadastrālās uzmērīšanas procesa ierosinātāju interešu aizsardzību. Pamatojoties uz ierosinātāja iesniegumu, mērniekam, kurš pieļāvis neatbilstību, 10 gadu laikā no dokumentu reģistrācijas Kadastra informācijas sistēmā saglabājas pienākums bez atlīdzības labot zemes robežu plānu, situācijas plānu vai apgrūtinājumu plānu un ar tiem saistītos zemes kadastrālās uzmērīšanas datus un dokumentus. Beidzoties normatīvajā aktā²⁵⁴ noteiktajam desmit gadu termiņam, zemes īpašniekam atkārtotas uzmērīšanas izmaksas būs jāsedz no saviem līdzekļiem.
224. Tiesiskais regulējums mērnieku sertificēšanas, uzraudzības un zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā nav pietiekams un savstarpēji saskaņots, lai tiktu nodrošināta rupju uzraudzībā identificēto pārkāpumu novēršana (tādu, kas tieši ietekmē datu kvalitāti un atbilstību Kadastra informācijas sistēmā, piemēram, ja darbu izpildē nav ievērotas noteiktās precizitātes prasības robežu, situācijas elementu un apgrūtinājumu uzmērīšanā; ir neprofesionāli veikts robežas izvērtēšanas un atjaunošanas process; robežu noteikšana nav veikta atbilstoši tiesiskā pamatojuma dokumentiem; sertificētā persona pati nav piedalījusies zemes robežu apsekošanā, bet ir parakstījusi dokumentus u.c.) un zemes īpašnieku tiesību aizsardzība.
225. Analizējot izlasē iekļautās sertificēto personu lietas, kurās plānveida uzraudzības pārbaudēs ir konstatēti pārkāpumi jeb izpildīto darbu neatbilstība normatīvo aktu prasībām, ir konstatēts, ka pēc pārkāpumu konstatēšanas neseko intensīvāka minēto personu plānveida uzraudzība. Piemēram, nevienai no piecām izlasē iekļautajām personām, kurām 2012.gadā ar eksperta atzinumu ir konstatēti pārkāpumi profesionālajā darbībā, līdz 2016.gada beigām nav sekojusi atkārtota plānveida uzraudzības pārbaude. Tas liecina, ka neatkarīgi no iepriekšējo darbu pārbaudžu rezultātiem, nākamās plānveida uzraudzības pārbaudes tiek veiktas, tikai tuvojoties sertifikāta darbības termiņa beigām. Šis fakts norāda uz to, ka mērnieku uzraudzības procesam ir formāls raksturs un tas nav balstīts uz risku izvērtējumu.
226. Par nepietiekamu atbildības piemērošanas mehānismu un uzraudzības procesa efektivitāti kopumā liecina atsevišķi gadījumi, kad, piemēram:
- 226.1. sertifikāta darbības termiņš ar lēmumu²⁵⁵ ir pagarināts sūdzības izskatīšanas laikā personai, kura sūdzības izskatīšanas lietā nav savlaicīgi iesniegusi pieprasītos dokumentus un informāciju (sertificēta persona Nr.34 revīzijas izlasē, 3.pielikums). Personai ir konstatēti pārkāpumi plānveida uzraudzībā un Valsts zemes dienesta reģistrācijas atteikumu skaits personai ir virs nozares vidējā līmeņa;
- 226.2. ar sertificēšanas institūcijas lēmumu²⁵⁶, kas pieņemts trīs mēnešus pēc sertifikāta derīguma termiņa beigām, sertifikāta derīguma termiņš personai ir pagarināts ar atpakaļejošu spēku (sertificēta persona Nr.36 revīzijas izlasē, 3.pielikums). Nedaudz vairāk kā divus mēnešus pirms sertifikāta darbības termiņa beigām par personu saņemta sūdzība. Ņemot vērā sūdzības izvērtēšanā konstatētos pārkāpumus, nepilnus divus mēnešus pirms sertifikāta darbības termiņa beigām personai sertifikāta darbība ir apturēta uz laiku līdz sešiem mēnešiem.

227. Revīzijā konstatētais ļauj secināt, ka mērnieku sertifikācijas un uzraudzības procesa efektivitātes uzlabošanā ir daudz darāmā, taču tā sekmēšanai ir:
- 227.1. jāpilnveido personu sertifikācijas un sertificēto personu uzraudzības kārtības tiesiskais regulējums;
 - 227.2. jānosaka vadošā valsts pārvaldes iestāde politikas veidošanai un īstenošanai zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā;
 - 227.3. jānodrošina pietiekama valsts uzraudzība pār valsts pārvaldes uzdevuma izpildi mērnieku sertifikācijas un uzraudzības jomā, kas sekmētu patērētāju tiesību aizsardzību un atbildīgas politikas īstenošanu nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšanas jomā.

Ieteikumi

228. Aicinām Tieslietu ministriju izvērtēt un veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek novērstas uzraudzības pārbaudēs konstatētās mērnieku pieļautās kļūdas un normatīvo aktu pārkāpumi mērniecības darbos, kuri reģistrēti Kadastra informācija sistēmā.

Valsts kontroles viedoklis: Nepieciešams izveidot atbilstošu tiesisko pamatu uzraudzības pārbaudēs konstatēto pārkāpumu novēršanai, kas paredzētu klasificēt pārkāpumus pēc to nozīmīguma un sekām, kā arī nodrošinātu tiesisko pamatu pārbaudēs konstatēto pārkāpumu novēršanai, tai skaitā kļūdu labošanai Kadastra informācijas sistēmā, un pārkāpumu novēršanas uzraudzībai.

229. Aicinām Tieslietu ministriju izvērtēt un veikt pasākumus, lai noteiktu tiesisku pamatu efektīvam un risku izvērtējumā balstītam sertificēto personu uzraudzības procesam, nodrošinot, ka intensīvāka uzraudzība tiek īstenota personām, kuru profesionālajā darbībā ir identificēti riski.

Valsts kontroles viedoklis: Sertificēšanas noteikumos vai citos normatīvos aktos jāiestrādā mehānisms, kas nodrošinātu efektīvu un uz risku izvērtējumu balstītu sertificēto personu uzraudzības procesu.

Tieslietu ministrijas viedoklis

Par veikto revīziju

Zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojuma nodošana brīvajam tirgum notika 2007. gadā, pieņemot Ministru kabineta noteikumus²⁵⁷, kuros tika noteikts, ka sertifikātu zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšanai fiziskai personai izsniedz Sertificēšanas institūcija, kas akreditēta valsts aģentūrā "Latvijas Nacionālās akreditācijas birojs" atbilstoši valsts standartā²⁵⁸ noteiktajām prasībām.

Gan sākotnējie Ministru kabineta noteikumi, gan pārstrādātie noteikumi paredzēja mērnieku un sertificēšanas institūciju uzraudzības mehānismus. Ņemot vērā, ka ministrijai tieši nav noteikta kompetence zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā, kā arī sertificēšanas institūcijas nav tai pakļautas, jautājumi par uzraudzības mehānismu efektivitāti netika vērtēti. Turklāt, ņemot vērā, ka zemes kadastrālās uzmērīšanas joma ir komercdarbība, ir piesardzīgi vērtējami jautājumi par valsts iejaukšanos privātajā sfērā, lai nepieļautu konkurences ierobežošanu.

Ņemot vērā, ka ir bijušas sūdzības gan par mērnieku veiktajiem darbiem, gan par sertificēšanas institūciju uzraudzības efektivitāti, kā arī to, ka 10 gadu laikā vajadzēja nonākt līdz stabilitātei nozarē, revīzija bija lietderīga un tās veikšanas brīdis bija optimāls.

Par revīzijas secinājumiem

Ministrija vēlas norādīt, ka konkrētajā gadījumā izvēlētais modelis bija vērsts uz komercdarbības attīstību mērniecības jomā, kā arī mērnieku profesionalitātes paaugstināšanu, vērtējot katra mērnieka profesionālās zināšanas individuāli. Bet, ņemot vērā, revīzijas ziņojumā secināto, ka visi uzraudzībai paredzētie mehānismi netika īstenoti (t.sk. no aģentūras "Latvijas Nacionālās akreditācijas birojs" puses) nebija pietiekami noteikti kompetences un pienākumi jomas uzraudzībā. Attiecībā uz mērnieku veikto darbu kvalitāti, ministrijas ieskatā, uzraudzība nebūtu vērtējama, ka vienīgais mehānisms darbu kvalitātes uzlabošanai, atrauti no izglītības standartiem, profesijas attīstības un prestiža celšanas, kā arī ekonomiskajiem faktoriem.

Par revīzijas ieteikumiem un to ieviešanu

Valsts kontroles ieteikumi ir saprotami.

Attiecībā par to vai ieteikumi palīdzēs uzlabot iestāžu darbu ministrija vēlas norādīt, ka:

- ieteikumu ieviešanai ir nepieciešamas konceptuālās izmaiņas normatīvajos aktos;
- jautājums ir vērtējams Ministru kabineta līmenī kopā ar citām iesaistītajām iestādēm;
- jāvērtē arī finanšu resursu nepieciešamība,

un tāpēc dotajā brīdī nevar paredzēt, kāds risinājums attiecībā uz atbildību par zemes kadastrālās uzmērīšanas jomu tiks izvēlēts.

Ministrija savas veicamās darbības ir norādījusi ieteikumu ieviešanas grafikā:

- 1. ieteikums par uzraudzības mehānismu pilnveidošanu – ir plānots sagatavot informatīvo ziņojumu (vai konceptuālu ziņojumu) Ministru kabinetam, lai varētu pieņemt lēmumu, kāds risinājums attiecībā uz atbildību par zemes kadastrālās uzmērīšanas jomu būtu atbalstāms.
- 2., 3. un 4. ieteikuma ieviešanai ir plānots izstrādāt grozījumus Ministru kabineta noteikumos²⁵⁹.

- 5., 6., un 7.ieteikuma ieviešana ir atkarīga no 1.ieteikuma ieviešanas, jo būs nepieciešami grozījumi likumos, nosakot attiecīgus deleģējumus uzraudzības mehānismiem un paredzot kompetences zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā.

Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes

Revīzijas mērķi

230. Revīzijas mērķis ir gūt pārliecību par to, vai:
- 230.1. nododot valsts pārvaldes uzdevumu mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā, ir saglabāta pietiekama kontrole pār nodotā uzdevuma izpildi un tā izpildes kvalitāti;
 - 230.2. īstenotā uzraudzība zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā spēj nodrošināt sniegto pakalpojumu un no zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem iegūtās informācijas kvalitāti.

Revīzijas juridiskais pamatojums

231. Pamatojoties uz Valsts kontroles 2017.gada darba plānu un Otrā revīzijas departamenta 2017.gada 6.aprīļa revīzijas uzdevumu Nr.2.4.1-7/2017, ir veikta lietderības revīzija “Vai valstī tiek īstenota efektīva uzraudzība pār zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanu?”.
232. Revīziju veica revīzijas grupas vadītāja, valsts revidente Larisa Reine un vecākās valsts revidentes Diāna Žunna un Ilze Lejniece, valsts revidenti Ervīns Melders, Inga Kaltņiece un Beata Pļaviņa.

Valsts kontroles revidentu atbildība

233. Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.

Tieslietu ministrijas un Valsts zemes dienesta atbildība

234. Tieslietu ministrija un Valsts zemes dienests ir atbildīgi par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzijas apjoms un ierobežojumi

235. Revīzija veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Revīzija ir plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību, ka valstī tiek īstenota efektīva uzraudzība pār zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanu, kā arī ir saglabāta pietiekama kontrole pār nodotā valsts pārvaldes uzdevuma mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā izpildi un tā izpildes kvalitāti.

236. Revīzija veikta par laika posmu no 2010.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 30.jūnijam. Dažos gadījumos, lai gūtu pilnīgu priekšstatu par mērnieku sertificēšanas un uzraudzības sistēmas izveidošanu, analizēta informācija ārpus norādītā laika posma.
237. Revīzijai nepieciešamo informāciju ir sniegušas divas sertificēšanas institūcijas, kuras līdz 2017.gada 30.jūnijam ir izsniegušas sertifikātus personām zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšanai – Latvijas Mērnieku biedrības Sertifikācijas centrs un sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Mācību un konsultāciju centrs ABC” Sertificēšanas birojs.
238. Revīzijas izlasē informācijas analīzei par personu sertificēšanas kārtību un uzraudzības rezultātiem zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā ietvertas sertificētās personas, kurām sertifikātu izsniegusi viena no divām sertificēšanas institūcijām – Latvijas Mērnieku biedrības Sertifikācijas centrs vai sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Mācību un konsultāciju centrs ABC” Sertificēšanas birojs. Sertificētās personas izlasē iekļautas no abām sertificēšanas institūcijām proporcionāli tajās sertificēto personu skaitam. Kopumā izlasē tika iekļautas 48 personas, kurām laika periodā no 2010.gada līdz 2016.gadam ir izsniegts sertifikāts zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšanai, atpverot pēc iespējas dažādus kritērijus, tai skaitā:
- 238.1. personas, kuru profesionālajā darbībā konstatēti pārkāpumi, izskatot iesniegumus (sūdzības);
 - 238.2. personas, kuru profesionālajā darbībā konstatēti pārkāpumi, veicot plānveida uzraudzības pārbaudes;
 - 238.3. personas, kuras ir minētas Valsts zemes dienesta izveidotajā aktīvāko mērnieku sarakstā²⁶⁰;
 - 238.4. personas, kuru profesionālajā darbībā nav konstatēti pārkāpumi.
239. Revīzijas izlasē par robežu neatbilstību atzinumu un aktu izvērtējumu iekļauti 32 nejauši izvēlēti atzinumi no kopā 2966 atzinumiem un aktiem, kas sagatavoti 2016.gadā. Atzinumi par robežu neatbilstībām analizēti sadarbībā ar Valsts zemes dienesta speciālistiem, lai iegūtu informāciju par raksturīgākajiem robežu neatbilstību cēloņiem, neatbilstību konstatēšanas ilgumu un neatbilstību konstatēšanas iespējām.
240. Revīzijā netika vērtēta:
- 240.1. attīstības plānošanas dokumentu īstenošana nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšanas jomā un zemes politikas jomā;
 - 240.2. kadastra datu kvalitāte, aktualitāte un datu savstarpēja atbilstība dažādās valsts informāciju sistēmās (izņemot datus, kas iegūti no zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem);
 - 240.3. no zemes kadastrālās uzmērīšanas datiem reģistrēto datu kvalitāte un aktualitāte;
 - 240.4. kadastra objektu kadastrālās vērtības un to noteikšana;
 - 240.5. nekustamā īpašuma lietošanas mērķi un to noteikšana;
 - 240.6. būvju (ēku, inženierbūvju un telpu grupu) kadastrālā uzmērīšana;
 - 240.7. sertificēšanas institūciju darbība (izņemot deleģētā uzdevuma izpildi mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā);

- 240.8. zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu cenas tirgū.
241. Lai sasniegtu revīzijas mērķi, tika vērtēti šādi jautājumi:
- 241.1. spēkā esošais valsts pārvaldes uzdevuma pilnvarojums mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā, tai skaitā uzraudzība un kontrole pār valsts pārvaldes uzdevuma izpildi;
 - 241.2. Tieslietu ministrijas īstenotās aktivitātes tiesiskā regulējuma pilnveidošanai mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā, tai skaitā nozares profesionālo organizāciju un citu institūciju sniegto priekšlikumu izvērtēšana;
 - 241.3. robežu neatbilstību rašanās cēloņi un to identificēšanas iespējas;
 - 241.4. sertificēto personu iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanas kārtība Valsts zemes dienestā pirms datu reģistrācijas Kadastra informācijas sistēmā;
 - 241.5. sertificēto personu profesionālās darbības un uzraudzības rādītāji un rezultāti, tai skaitā Valsts zemes dienesta pieņemto lēmumu skaits par kadastra objekta reģistrācijas vai kadastra datu aktualizācijas atteikumiem un sūdzības;
 - 241.6. faktiskā personu sertificēšanas un uzraudzības kārtība zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā, lai noskaidrotu, vai ir radīti priekšnoteikumi efektīvai personu sertificēšanas un uzraudzības kārtībai zemes kadastrālajā uzmērīšanā;
 - 241.7. zemes kadastrālās uzmērīšanas procesā iesaistīto personu un institūciju sadarbība.
242. Lai izvērtētu, vai valstī tiek īstenota efektīva uzraudzība pār zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanu, revīzijā tika iegūta informācija no šādām institūcijām:
- 242.1. no Tieslietu ministrijas un Valsts zemes dienesta;
 - 242.2. no sertificēšanas institūcijām – Latvijas Mērnieku biedrības Sertifikācijas centra un sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Mācību un konsultāciju centrs ABC” Sertificēšanas biroja;
 - 242.3. no Ekonomikas ministrijas un tās kapitālsabiedrības SIA “Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs”, kas pilda nacionālās akreditācijas institūciju funkcijas un uzdevumus;
 - 242.4. no Aizsardzības ministrijas un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas;
 - 242.5. no akciju sabiedrības “Latvijas valsts meži”;
 - 242.6. no profesionālajām organizācijām – Latvijas Mērnieku biedrības un Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācijas.

Vērtēšanas kritēriji

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts
1. Vai valsts pārvaldes uzdevuma deleģējums mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā ir veikts efektīvākajā veidā, saglabājot pietiekamu valsts uzraudzību pār deleģētā uzdevuma izpildi un tā izpildes kvalitāti?		
Vai valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšana mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā nodrošina pilnīgu un efektīvu uzraudzību un kontroli pār deleģētā pārvaldes uzdevuma izpildi?	Ārējā normatīvā aktā ir noteikta iestāde, kura nodrošina deleģētā pārvaldes uzdevuma izpildes uzraudzību un kontroli	⊗ Nē – kritērijs nav sasniegts, jo ārējā normatīvā aktā ²⁶¹ , ar kuru veikta valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšana mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā, nav noteikta iestāde, kuras padotībā atrodas attiecīgajam pārvaldes uzdevumam pilnvarotās personas, kā arī nav paredzēta uzraudzības kārtība pār pārvaldes uzdevuma izpildi. Lai gan sertificēšanas institūciju darbības atbilstību Standartam ²⁶² uzrauga Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs, uzraudzība akreditācijas sistēmas ietvaros nevar atklāt trūkumus un riskus zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu jomā, Kadastra uzturēšanas jomā un ar to saistītās tiesiskā regulējuma nepilnības.
	Tieslietu ministrijas rīcībā ir rīcībpolitikas plānošanai Kadastra uzturēšanas jomā nepieciešamā informācija par mērnieku darbības uzraudzības rezultātiem	⊗ Nē – kritērijs nav sasniegts. Tā kā ārējā normatīvajā aktā, ar kuru veikta valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšana mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā, attiecīgajam pārvaldes uzdevumam pilnvarotajām personām nav noteikta padotība Tieslietu ministrijai vai Valsts zemes dienestam, tad ministrijas rīcībā nav informācijas par mērnieku darbības uzraudzības rezultātiem.
Vai ir analizēta situācija mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā, identificēti riski un izstrādāti priekšlikumi tiesiskā regulējuma pilnveidošanai?	Attīstības plānošanas dokumentos, tai skaitā Tieslietu ministrijas darba plānos, ir vērtēta situācija Kadastra uzturēšanas un datu kvalitātes jomā, kā arī mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā, identificētas problēmas, definēti mērķi un uzdevumi	⊙ Kritērijs ir sasniegts daļēji . Lai arī personu sertificēšana zemes kadastrālajā uzmērīšanā Latvijā tika aizsākta 2007.gada 30.oktobrī, kad tika izdoti pirmie Ministru kabineta noteikumi ²⁶³ par personu sertificēšanu un uzraudzības kārtību, Tieslietu ministrija līdz 2015.gadam nav vērtējusi situāciju mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā, identificējusi riskus un izstrādājusi priekšlikumus tiesiskā regulējuma pilnveidošanai. Arī citas ministrijas (Ekonomikas, Aizsardzības un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija) nav saskatījušas savu kompetenci situācijas vērtēšanā. Neskatoties uz to, ka kopš 2011.gada mērnieku sertificēšanas un uzraudzības jomā pēc Valsts

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts
		zemes dienesta un mērnīku profesionālo organizāciju iniciatīvas tiek identificētas dažādas problēmas, riski un nepieciešamie pilnveidojumi, tikai 2017.gadā nelielu daļu no priekšlikumiem Tieslietu ministrija iestrādāja Sertificēšanas noteikumu grozījumos ²⁶⁴ , kuri Valsts sekretāru sanāksmei tika pieteikti 2017.gada 15.jūnijā.
	Tieslietu ministrija regulāri skaidro nozares politikas jautājumus un plānotās normatīvo aktu izmaiņas, kā arī izvērtē mērnīku profesionālo organizāciju sniegtos priekšlikumus un sniedz atbildes par tiem	<p>⊙ Kritērijs ir sasniegts daļēji, jo Tieslietu ministrijas komunikācijā ar mērnīku profesionālajām organizācijām ir novērojamas nepietiekamas sadarbības pazīmes. Lai gan Tieslietu ministrija veic mērnīku profesionālo organizāciju sniegto priekšlikumu izvērtēšanu un sniedz atbildes uz tiem, kā arī nodrošina sabiedrības pārstāvju iekļaušanu darba grupās un Mērnīcības konsultatīvajā padomē, nozari pārstāvošajām organizācijām netiek pietiekami skaidroti nozares politikas jautājumi un plānotās normatīvo aktu izmaiņas.</p>
<p>2.Vai Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā, kas ir valsts vienotās informācijas sistēmas sastāvdaļa, pieejamās informācijas un datu kvalitāti ietekmē no zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem iegūtie dati?</p>		
Vai ārējie normatīvie akti Valsts zemes dienestam ir piešķīruši pilnvarojumu un uzdevumus kadastra datu kvalitātes nodrošināšanai Kadastra informācijas sistēmā?	Valsts zemes dienestam ārējos normatīvajos aktos ir piešķirts pilnvarojums kadastra datu kvalitātes nodrošināšanai Kadastra informācijas sistēmā	<p>⊙ Jā – kritērijs ir sasniegts. Attiecībā uz Kadastra informācijas sistēmā reģistrējamiem un aktualizējamiem datiem, Ministru kabinets Valsts zemes dienestam ir piešķīris noteikta apjoma kompetenci kadastra datu kvalitātes sekmēšanai.</p>
Vai Valsts zemes dienestā ir izveidota mērnīku iesniegto kadastrālās uzmērīšanas datu un dokumentu izvērtēšanas un kvalitātes kontroles sistēma un vai tā nodrošina nepilnību identificēšanu un kvalitatīvu datu reģistrēšanu Kadastra informācijas sistēmā?	Normatīvajos aktos ir skaidri noteikts Valsts zemes dienesta veicamo darbību apjoms mērnīku iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanā pirms to reģistrācijas Kadastra informācijas sistēmā	<p>⊙ Jā – kritērijs ir sasniegts. Normatīvais akts skaidri definē Valsts zemes dienesta kompetenci attiecībā uz reģistrācijai un aktualizācijai Kadastra informācijas sistēmā iesniegto uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanu, deleģējot pārbaudīt to, vai ziņas iesniegtajos dokumentos ir pilnīgas un nav pretrunīgas, kā arī vai uzmērīšanas dati nav pretrunā ar aktuālajiem Kadastra informācijas sistēmas datiem.</p>
	Valsts zemes dienestā ir izstrādāti un regulāri tiek aktualizēti iekšējie normatīvie dokumenti zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu	<p>⊙ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Lai nodrošinātu darbiniekus ar amata pienākumu veikšanai nepieciešamo informāciju un skaidrojumiem, ir izveidotas tematiskas elektroniskās rokasgrāmatas, tai skaitā Klientu apkalpošanas rokasgrāmata un Kadastra kārtošanas</p>

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts
	izvērtēšanai	rokasgrāmata, kurās darbiniekiem ir pieejami sniegto pakalpojumu apraksti un procesu shēmas, metodiskie skaidrojumi, semināru materiāli u.tml. Tomēr kadastra inženieru aptauja parāda, ka 24% līdz 28% no aptaujātajiem ir norādījuši uz to, ka skaidrojumi ne visos gadījumos ir pietiekami un izsekojami, lai nodrošinātu kvalitatīvu un situācijai atbilstošu iesniegto dokumentu izvērtēšanu un reģistrācijas atteikumu sagatavošanu.
	Valsts zemes dienesta darbiniekiem ir pieejami iekšējo normatīvo aktu skaidrojumi un labās prakses piemēri zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanā, un darbinieki piemēro iekšējos normatīvajos aktos noteiktās prasības zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanai	☉ Kritērijs ir sasniegts daļēji . Kadastra inženieru aptauja parāda, ka Valsts zemes dienestā darbam nepieciešamā informācija ir pieejama un saprotama, tomēr 24% līdz 28% no aptaujātajiem ir atzinuši, ka skaidrojumi ne visos gadījumos ir pietiekami un izsekojami, lai nodrošinātu kvalitatīvu un situācijai atbilstošu iesniegto dokumentu izvērtēšanu.
	Valsts zemes dienestā ir izveidota zemes kadastrālās uzmērīšanas datu un dokumentu kvalitātes kontroles sistēma, kā arī periodiski, izlases veidā, tiek veiktas kvalitātes pārbaudes saistībā ar kadastra inženieru veiktā darba kvalitāti zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā un par mērniecības darbu kvalitāti	☉ Jā – kritērijs ir sasniegts. Valsts zemes dienestā atbilstoši Kvalitātes kontroles sistēmas noteikumiem ²⁶⁵ katru gadu tiek izstrādāts Kvalitātes kontroles plāns. Par Kadastra datu kontroles kvalitāti un kontroles rezultātu dokumentēšanu ir atbildīgs kvalitātes inženieris – kontrolieris, kura amata pienākumos ir pārbaudīt kadastra speciālistu darba kvalitāti atbilstoši kadastra kontroles kartībai, apkopot kadastra speciālistu raksturīgākās kļūdas par zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu izvērtēšanu, kā arī apkopot zemes kadastrālās uzmērīšanas veicēju raksturīgākās kļūdas par zemes kadastrālās uzmērīšanas procesu un dokumentu sagatavošanu.
	Pirms datu reģistrācijas Kadastra informācijas sistēmā tiek veikta visu mērnieku iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu pārbaude, tai skaitā tiek izvērtēts dokumentu saturs	☉ Jā – kritērijs ir sasniegts. Atbilstoši apstiprinātai kārtībai Valsts zemes dienestā tiek izvērtētas visas reģistrācijai Kadastra informācijas sistēmā iesniegtās zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas. Dokumentu izvērtēšanas ietvaros tiek izskatīti mērnieka iesniegtie dokumenti, elektroniskā zemes kadastrālās uzmērīšanas lieta un speciāli sakārtotā robežu datne, atvērti elektroniskie dokumenti, izvērtēts to saturs, izņemot tehnisko dokumentu saturu, pievienotie dokumenti –

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts
		iesniegumi, pilnvaras u.tml. Dienests nevērtē mērniecības tehnisko dokumentu saturu un mērījumu datu kvalitāti un precizitāti.
	Pārbažu rezultātā atklātās kļūdas un nepilnības tiek apkopotas, tiek sniegti skaidrojumi un informatīvi semināri gan mērmiekiem, gan kadastra inženieriem zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā kļūdu un nepilnību novēršanai	☑ Jā – kritērijs ir sasniegts. Katru gadu Valsts zemes dienestā tiek apkopoti kvalitātes kontroles rezultāti un tiek veikts kļūdu apkopojums, kā arī tiek rīkoti semināri darbiniekiem. Dienests periodiski organizē apmācības arī zemes kadastrālā uzmērīšanā sertificētām personām ar mērķi – uzlabot zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu kvalitāti, kā arī panākt vienotu prasību ievērošanu mērniecības darbu izpildē visā valsts teritorijā.
	Kadastra inženieriem zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā ir noteiktas kvalifikācijas un pieredzes prasības ģeodēzijā un/vai zemes ierīcībā	☑ Jā – kritērijs ir sasniegts. 2013.gadā Valsts zemes dienestā ir veikta kadastra speciālistu profesionālo zināšanu pārbaude un 2014.gadā izveidoti kadastra speciālistu amati zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā. No 2017.gada kadastra inženieriem noteiktas profesionālās kvalifikācijas prasības – augstākā izglītība nozarē saistītā ar amata pienākumu pildīšanu (zemes ierīcība, ģeodēzija, kartogrāfija, būvniecība), kā arī vismaz viena gada pieredze darbā nozarē saistītā ar amata pienākumu pildīšanu.
Vai sertificēšanas institūciju īstenoto uzraudzības pasākumu rezultātā un Valsts zemes dienesta veikto dokumentu izvērtēšanas darbību rezultātā samazinās Kadastra informācijas sistēmā reģistrēto robežu neatbilstību skaits un reģistrācijas atteikumu skaits?	Sertificēto mērnieku pieļauto pārkāpumu izraisīto robežu neatbilstību skaits nepārsniedz 5% no kopējā robežu neatbilstību skaita	☒ Nē – kritērijs nav sasniegts. Lai gan lielākajā daļā gadījumu neatbilstības attiecas uz salīdzinoši seniem mērniecības darbiem, mērnieku pieļauto kļūdu izraisītas neatbilstības tiek konstatētas arī darbos, kuri izpildīti pēdējo sešu gadu laikā. Izlases izvērtējuma rezultāti parāda, ka 12,5% gadījumu robežu neatbilstību ir izraisījusi kļūda vai pārkāpums sertificēta mērnieka darbā.
	Valsts zemes dienesta reģistrācijas atteikumu skaits samazinās katru gadu par 5%	☑ Kritērijs ir sasniegts daļēji . Valsts zemes dienesta reģistrācijas atteikumu skaits laika periodā no 2011.gada līdz 2014.gadam strauji pieauga (skatīt 1.tabulu). 2014.gadā reģistrācijas atteikumu skaits, salīdzinot ar 2013.gadu, pieauga par 60,8% un tas veidoja 5,3% no kopējā iesniegto lietu skaita 2014.gadā. Savukārt, kopš 2015.gada atteikumu skaits pakāpeniski samazinās. 2016.gadā reģistrācijas atteikumu skaits, salīdzinot ar 2015.gadu, ir samazinājies par 5,5% un lēmumi par reģistrācijas vai aktualizācijas atteikumu ir

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts
		pieņemti 4,5% gadījumu no kopējā iesniegto lietu skaita 2016.gadā. Tomēr atteikumu īpatsvara samazinājums ir neliels (0,3 procentpunkti salīdzinājumā ar 2015.gadu).
	Valsts zemes dienests robežu neatbilstības konstatē, veicot zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentācijas pārbaudi	<p>☉ Jā – kritērijs ir sasniegts. Robežu neatbilstības visbiežāk konstatē mērnieki, veicot zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus. Atsevišķos gadījumos, reģistrējot datus Kadastra informācijas sistēmā, izvērtējot personu iesniegumus un arhīvā esošos dokumentus, neatbilstības var konstatēt arī Valsts zemes dienests.</p> <p>Izlasē iekļauto atzinumu par robežu neatbilstību izvērtēšanas un analīzes rezultātā tika noskaidrots, ka neatbilstības, tai skaitā mērnieku pieļautās kļūdas un pārkāpumus, lielākajā daļā gadījumu jeb 88% gadījumu var konstatēt, tikai veicot izpildīto zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu pārbaudes apvidū.</p>
	Mērnieku sertificēšanas institūcijas veic mērnieku plānveida uzraudzību, pārbaudot zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu tehnisko dokumentāciju un veicot pārbaudes apvidū	<p>☉ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Revīzijā ir konstatēts, ka, lai samazinātos robežu neatbilstību apjoms un uzlabotos datu kvalitāte Kadastra informācijas sistēmā, ir svarīgi, lai visas iesaistītās institūcijas – gan Valsts zemes dienests, gan sertificēšanas institūcijas – tām ar normatīviem aktiem noteiktās funkcijas izpilda pilnā apjomā un atbilstošā kvalitātē. Taču revīzijā ir konstatēts, ka mērnieku uzraudzības ietvaros izpildīto darbu pārbaudes apvidū faktiski netiek veiktas.</p>

3.Vai spēkā esošā personu sertificēšanas un uzraudzības kārtība zemes kadastrālajā uzmērīšanā ir efektīva un nodrošina sniegto pakalpojumu kvalitāti?

Vai personu sertificēšanas prasības un pārbaudes mehānisms nodrošina, ka tiek sertificēti pretendenti, kas ir teorētiski un praktiski sagatavoti profesionālai darbībai mērniecības jomā?	Valstī izveidotā sertificēšanas sistēma nodrošina, ka sertifikātu saņem personas, kas ir teorētiski un praktiski sagatavotas zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšanai	<p>☉ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Sertificēšanas pārbaude ir eksāmens testa veidā, un tas nesatur praktisko zināšanu pārbaudi. Sertificēšanas institūcijas atzīst²⁶⁶, ka minētie dokumenti tiek izsniegti formāli un nenodrošina pilnīgu pārliecību par pretendentu faktisko pieredzi, jo tos nav iespējams pārbaudīt pēc būtības. Tieslietu ministrijas sagatavotajā anotācijā²⁶⁷ Sertificēšanas noteikumu grozījumiem ir atzīts, ka, lai nodrošinātu zināšanu pilnvērtīgu un vispusīgu pārbaudi, nepieciešams pārbaudīt arī praktiskās zināšanas.</p>
---	--	--

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts
	<p>Valsts zemes dienesta izdoto reģistrācijas atteikumu īpatsvars pēc sertifikāta saņemšanas mērniekam nepārsniedz vidējo rādītāju nozarē</p>	<p>⊙ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Revīzijas izlases datu apkopojums parāda, piemēram, ka sešām no deviņām izlasē iekļautajām personām, kas 2012.gadā saņēmušas sertifikātu, Valsts zemes dienesta izdoto reģistrācijas atteikumu īpatsvars 2013.–2015.gadā pārsniedz nozares vidējo rādītāju. Minētais konstatējums norāda uz risku, ka personu sertificēšanas prasības un pārbaudes mehānisms nenodrošina, ka tiek sertificēti pretendenti, kas ir teorētiski un praktiski sagatavoti profesionālai darbībai mērniecības jomā.</p>
	<p>Papildinot Profesiju klasifikatoru ar mērnieka palīga profesiju, ir vienlaicīgi papildināti arī citi normatīvie akti, kas nosaka mērnieka palīga funkcijas un atbildību robežu uzņēmēšanas procesā, kā arī veido uzkrātās pieredzes pierādījumu bāzi</p>	<p>⊗ Nē – kritērijs nav sasniegts. 2017.gadā Profesiju klasifikatorā²⁶⁸ ir iekļauta mērnieka palīga profesija. Tomēr, paplašinot Profesiju klasifikatoru ar mērnieka palīga profesiju, nav papildināti citi ar sertificēšanu un mērniecību saistītie normatīvie akti, kuros būtu nosakāmi mērnieka palīga uzdevumi un atbildība mērniecības darbu procesā. Līdz ar to līdz galam nav sasniegts plānotais mērķis – padarīt caurskatāmu mērniecības darbu procesu un nodrošināt pierādāmas pieredzes uzkrāšanu sertifikācijai.</p>
<p>Vai spēkā esošā personu sertificēšanas kārtība zemes kadastrālajā uzņēmēšanā veicina mērnieku profesionālo izaugsmi?</p>	<p>Sertificēšanas sistēma valstī ir izveidota tā, lai personas, kas saņēmušas sertifikātu zemes kadastrālās uzņēmēšanas darbu veikšanai, ir motivētas mācīties un profesionāli pilnveidoties, apmeklējot mācības un seminārus par normatīvo aktu izmaiņām, nozares un tehnoloģiju aktualitātēm.</p>	<p>⊗ Nē – kritērijs nav sasniegts. Vienīgi mērniekiem saistošie dokumenti, kuri nosaka, ka sertificētā persona pastāvīgi uzlabo savas prasmes, regulāri pilnveido savas zināšanas un iemaņas, lai celtu kvalifikāciju, ir Mērnieku ētikas kodekss²⁶⁹ un Sertificēto personu ētikas kodekss²⁷⁰. Sertificētās personas tālākizglītības turpināšana un profesionālās kvalifikācijas pilnveidošana Sertificēšanas noteikumos nav definēti kā nosacījumi sertifikāta darbības termiņa pagarināšanai. Līdz ar to sertificēšanas sistēma nav motivējoša mācīties un profesionāli pilnveidoties.</p>
	<p>Mērniecības jomā, tāpat kā citu reglamentēto profesiju pārstāvju (būvzinieki, zvērināti revidenti, iekšējie auditori), resertifikācijai normatīvajos aktos ir izvirzītas prasības profesionālās kompetences uzturēšanā.</p>	<p>⊗ Nē – kritērijs nav sasniegts. Sertifikāta darbības termiņš mērniekiem ir pieci gadi un sertifikāta darbības termiņa pagarināšanai Sertificēšanas noteikumos nav izvirzīta prasība sertificēšanas institūcijām pārbaudīt informāciju par sertificētās personas tālākizglītības turpināšanu un profesionālās kvalifikācijas pilnveidošanu. Vienlaikus Reglamentēto profesiju nosacījumu izvērtējumā²⁷¹ ir secināts, ka tālākizglītība un kvalifikācijas paaugstināšana reglamentētajās profesijās visbiežāk ir obligāta. Revīzijas</p>

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts
		ziņojumā ir atspoguļota informācija par normatīvajos aktos noteiktajām prasībām kvalifikācijas paaugstināšanai būvspeciālistiem un zvērinātiem revidentiem.
	Kadastra datu kvalitāte uzlabojas (Valsts zemes dienesta atteikumu skaits konkrētas personas izpildītiem darbiem samazinās)	⊙ Kritērijs ir sasniegts daļēji . Par nepieciešamību pilnveidot mērnieku profesionālās kompetences un turpināt tālākizglītību, liecina gan mērnieku profesionālās darbības uzraudzības rezultāti, gan Valsts zemes dienesta ikgadējā statistika par robežu neatbilstībām un reģistrācijas atteikumiem. 2016.gadā reģistrācijas atteikumu skaits veido 4,5% no Valsts zemes dienestā iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu kopējā skaita. Revīzijā konstatēts, ka vairākām sertificētām personām reģistrācijas atteikumu skaits regulāri pārsniedz nozares vidējo rādītāju. Tas norāda uz risku saistībā ar minēto personu sniegto pakalpojumu kvalitāti, kas attiecīgi var nelabvēlīgi ietekmēt datu kvalitāti Kadastra informācijas sistēmā.
Vai sertificēšanas institūciju veiktās uzraudzības pārbaudes nodrošina pilnīgu, pietiekamu un objektīvu pārlicību par zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēto personu profesionālo darbību un izpildīto darbu kvalitāti?	Uzraudzības pārbaudes skaita un pārbaudes satura ziņā (tiek veiktas izpildīto darbu tehniskās dokumentācijas pārbaudes un pārbaudes apvidū) ir veiktas vismaz 01.11.2010. Ministru kabineta noteikumu Nr.1011 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā" paredzētajā apjomā	⊗ Nē – kritērijs nav sasniegts. Revīzijā ir konstatēts, ka, veicot mērnieku izpildīto darbu plānveida pārbaudes, netiek veiktas pārbaudes apvidū, lai gan to nosaka Sertificēšanas noteikumi un Valsts zemes dienesta ieskatā tās ir nepieciešamas pietiekamas pārlicības iegūšanai par mērnieka darba kvalitāti. Tāpat ir konstatēts, ka vienā no sertificēšanas institūcijām plānveida pārbaudu apjomā tiek iekļauta sūdzību izskatīšanas ietvaros veiktā darba pārbaude, tādējādi samazinot Sertificēšanas noteikumos noteikto minimālo plānveida pārbaudu skaitu. Rezultātā var secināt, ka faktiskā uzraudzība nenodrošina uzraudzības pārbaudu veikšanu Sertificēšanas noteikumos paredzētajā apjomā skaita un satura ziņā.
Vai sertificēto personu uzraudzības process ir efektīvs, balstīts risku izvērtējumā (sertificētās personas, kas ir pieļāvušas pārkāpumus, tiek uzraudzītas intensīvāk un uzraudzības process nodrošina turpmāku pārkāpumu novēršanu) un nodrošina saikni starp uzraudzības pārbaudu rezultātiem un korektīvām	Personām, kuru profesionālajā darbībā konstatēti pārkāpumi, tiek īstenota intensīvāka uzraudzība (tie tiek pakļauti pārbaudēm biežāk, atkārtoti noteiktā laika posmā utml.)	⊗ Nē – kritērijs nav sasniegts. Analizējot izlasē iekļautās sertificēto personu lietas, kurās plānveida uzraudzības pārbaudēs ir konstatēti pārkāpumi jeb izpildīto darbu neatbilstība normatīvo aktu prasībām, ir konstatēts, ka pēc pārkāpumu konstatēšanas neseko intensīvāka minēto personu plānveida uzraudzība. Neatkarīgi no iepriekšējo darbu pārbaudu rezultātiem, nākamās plānveida uzraudzības pārbaudes tiek veiktas tikai tuvojoties sertifikāta darbības termiņa beigām.

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts
darbībām?	Uzraudzības pārbaudēs konstatētie pārkāpumi tiek novērsti un kļūdas tiek izlabotas, tai skaitā tiek precizēti dokumenti un dati Kadastra informācijas sistēmā	Revīzijā konstatēts, ka konkrētas sertificētās personas plānveida uzraudzības apjomu neietekmē sūdzību skaits un konstatēto pārkāpumu raksturs, izpildīto darbu skaits, kā arī Valsts zemes dienesta reģistrācijas atteikumu skaits. Neatkarīgi no personas profesionālajā darbībā identificētajiem riskiem, plānveida uzraudzība tiek īstenota Sertificēšanas noteikumos noteiktajā minimālajā apjomā.
	Par uzraudzības pārbaudēs konstatētajiem pārkāpumiem tiek informēts nekustamā īpašuma īpašnieks un zemes kadastrālās uzmērīšanas procesa ierosinātājs	<p>⊗ Nē – kritērijs nav sasniegts. Dokumentu analīze liecina, ka pārkāpumu novēršanas mehānisms nedarbojas Sertificēšanas noteikumos paredzētajā izpratnē. Sertificēšanas institūciju pilnvaras nav atbilstošas, lai uzdotu tādu pārkāpumu novēršanu, kuriem būtu nepieciešama atkārtota uzmērīšana un Kadastra informācijas sistēmā reģistrēto kadastrālās uzmērīšanas datu un dokumentu labošana vai aktualizācija. Tiesiskais regulējums mērnieku sertificēšanas, uzraudzības un zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā nav pietiekams un savstarpēji saskaņots, lai tiktu nodrošināta visu uzraudzībā identificēto pārkāpumu novēršana, zemes īpašnieku tiesību aizsardzība un datu labošana Kadastra informācijas sistēmā.</p> <p>Revīzijā konstatēts, ka nevienā no 39 izlases darbiem, kuros plānveida uzraudzības ietvaros ir konstatēti pārkāpumi, pēc atzinuma sagatavošanas nav veikta kadastrālās uzmērīšanas datu un dokumentu labošana vai datu aktualizācija Kadastra informācijas sistēmā.</p>
		<p>⊗ Nē – kritērijs nav sasniegts. Spēkā esošie Sertificēšanas noteikumi nenosaka sertificēšanas institūcijām pienākumu par izpildīto darbu pārbaudēs konstatētajiem pārkāpumiem jeb neatbilstībām normatīvajiem aktiem informēt nekustamā īpašuma īpašnieku jeb ierosinātāju. Salīdzināšanai var minēt, ka sertificēšanas noteikumos²⁷², ar kuriem tika uzsākta pāreja no komersantu licencēšanas uz personu sertificēšanu mērniecībā, īpašnieka un zemes kadastrālās uzmērīšanas procesa ierosinātāja tiesības bija vairāk aizsargātas, jo tie paredzēja, ka pēc zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu pārbaudes noformē atzinumu un nosūta to sertificēšanas institūcijai, sertificētajai personai un <i>personai, kuras tiesības ir skartas</i>.</p>

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts
		<p>Pašreiz tikai mērnieks pats ir atbildīgs par nekustamā īpašuma īpašnieka jeb ierosinātāja informēšanu par konstatētajām neatbilstībām un pieļautajām kļūdām, lai tas varētu savlaicīgi izmantot savas likumdošanā paredzētās tiesības²⁷³. Taču ņemot vērā to, ka revīzijā netika identificēts neviens gadījums, kad pēc atzinuma sagatavošanas būtu veikta kadastrālās uzmērīšanas datu un dokumentu labošana vai datu aktualizācija Kadastra informācijas sistēmā, ir pamats uzskatīt, ka nekustamā īpašuma īpašnieks un zemes kadastrālās uzmērīšanas procesa ierosinātājs netiek informēti par uzraudzības pārbaudēs konstatētajiem pārkāpumiem.</p>
	<p>Sertificēto personu uzraudzības pārbauzu rezultāti un novērojumi ir apkopoti, tiek analizēti un tiek īstenotas nepieciešamās korektīvās darbības – tiem ir nozīme turpmāku lēmumu pieņemšanā par personas atbilstību sertificētas personas statusam, kā arī analizēto pārbauzu rezultātā tiek ierosināti nepieciešamie grozījumi normatīvajos aktos</p>	<p>⊙ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Kopš 2010.gada tikai vienai personai par plānveida uzraudzībā konstatētiem pārkāpumiem ir apturēts sertifikāts uz laiku un nav identificēts neviens sertifikāta anulēšanas gadījums. Pārkāpumu novēršanas mehānisms plānveida uzraudzībā nedarbojas. Sertificēšanas noteikumos paredzētajā izpratnē. Revīzijā netika gūts apstiprinājums tam, ka pārbauzu rezultātiem un citai informācijai par personas profesionālo darbību (piemēram, pārkāpumu raksturs, izpildīto darbu skaits, kā arī Valsts zemes dienesta reģistrācijas atteikumu skaits) būtu nozīme turpmāku lēmumu pieņemšanā par personas atbilstību sertificētas personas statusam. Līdz ar to plānveida uzraudzībai šobrīd ir vairāk formāls raksturs. Savukārt uzraudzība iesniegumu (sūdzību) izskatīšanas ietvaros lielākajā daļā gadījumu ir vērsta uz konstatēto neatbilstību un pārkāpumu novēršanu un sekmē sniegto pakalpojumu kvalitāti.</p> <p>Revīzijā ir secināts, ka konstatētos trūkumus mērnieku faktiskās uzraudzības procesā ir veicinājušas arī nepilnības tiesiskajā regulējumā un valsts uzraudzībā pār nodotā uzdevuma izpildi. Mērnieku profesionālās organizācijas un sertificēšanas institūcijas jau iepriekš ir apzinājušas daļu trūkumu mērnieku sertificēšanas un uzraudzības procesā un tā tiesiskajā regulējumā un izstrādājušas priekšlikumus profesionālās vides sakārtošanai.</p>

Revīzijas metodes

Analizēti dažādi dokumenti, tai skaitā personu sertificēšanas un uzraudzības dokumenti, robežu neatbilstību dokumenti.

Analizēti iekšējie un ārējie tiesību akti.

Veiktas intervijas ar Tieslietu ministrijas un Valsts zemes dienesta atbildīgajiem darbiniekiem, ar Latvijas Mēriņu biedrības Sertifikācijas centra un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Mācību un konsultāciju centrs ABC" Sertificēšanas biroja atbildīgajiem darbiniekiem, ar Latvijas Mēriņu biedrības un Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācijas pārstāvjiem, ar SIA "Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs" un AS "Latvijas valsts meži" pārstāvjiem.

Veikta Valsts zemes dienesta kadastra inženieru aptauja ar mērķi iegūt padziļinātu izpratni par zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu izvērtēšanas procesu kopumā un to, cik lielā mērā tas var ietekmēt kvalitatīvas informācijas un datu reģistrēšanu Kadastra informācijas sistēmā. Aptaujā piedalījās 25 kadastra inženieri un vecākie kadastra inženieri zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā, kas ir 40% no kopējā kadastra inženieru skaita, kas bija nodarbināti Valsts zemes dienestā 2017.gada 2.oktobrī.

Analizēta Valsts zemes dienesta sniegtā informācija un publiski pieejamā statistika.

Revīzijas grupa:

revīzijas grupas vadītāja
valsts revidente

L.Reine

vecākās valsts revidentes

I.Lejniece

valsts revidente

D.Žunna

I.Kaltniece

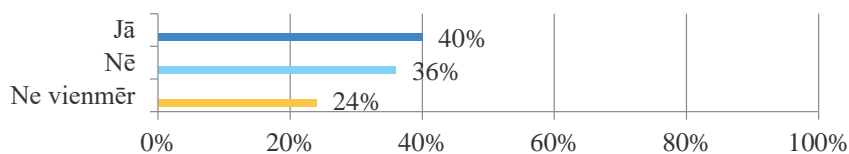
Termini un skaidrojumi

Saīsinājums	Skaidrojums
Kadastrs	Nekustamā īpašuma valsts kadastrs
Kadastra informācijas sistēma	Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēma
LATAK	Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas nacionālais akreditācijas birojs", kura veic normatīvajos aktos noteiktās nacionālās akreditācijas institūcijas funkcijas un uzdevumus.
mērniki	Zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veicēji
Kadastra likums	Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums
Sertificēšanas noteikumi	Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumi Nr.1011 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā"
Sertificēšanas noteikumu grozījumu projekts	2017.gada 15.jūnijā Valsts sekretāru sanāsmē izsludināts grozījumu projekts (VSS-646) "Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumos Nr.1011 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā"
Biedrība	Latvijas Mērnieku biedrība
Asociācija	Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācija
Ziņojums	2015.gada Valsts zemes dienesta ziņojums "Priekšlikumi tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā"

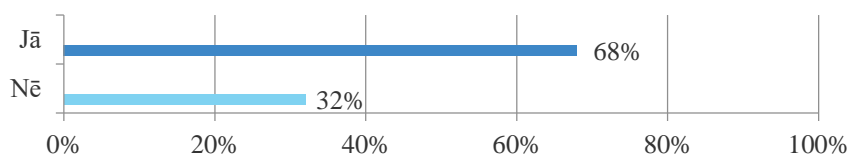
Padome	Valsts zemes dienesta Mērniecības konsultatīvā padome
PAIS	Valsts zemes dienesta Pasūtījumu apstrādes informācijas sistēma
Kadastra inženieri	kadastra inženieri un vecākie kadastra inženieri zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā
Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi	Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumi Nr.1019 “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi”

1.pielikums. Valsts zemes dienesta kadastra inženieru aptaujas rezultāti – jautājumi un atbildes, kas izteiktas procentos no kopējā atbilžu skaita

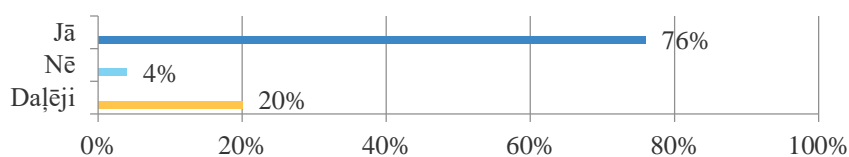
Vai PAIS zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas izvērtēšanai nodrošina vienmērīgu darba slodzes sadalījumu?

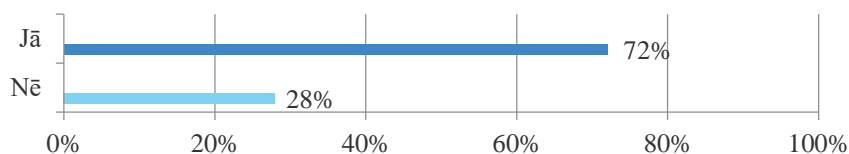
Vai noteiktajos darbu izpildes termiņos pie esošās noslodzes ir iespējams nodrošināt kvalitatīvu zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas izvērtējumu?

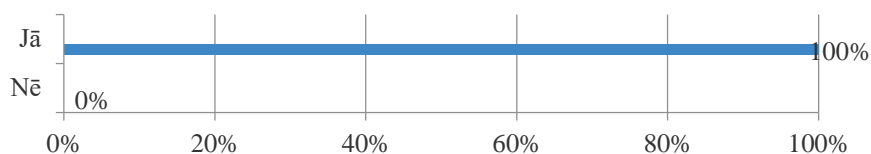
Vai zemes kadastrālās uzmērīšanas izvērtēšanas protokola metodiskie skaidrojumi ir pietiekami, precīzi un saprotami un vai ir skaidri definēts izvērtējamās informācijas apjoms?

Vai Valsts zemes dienestā ir noteikta kārtība, kā rīkoties sarežģītu problēmu gadījumos vai nestandarta situācijās izvērtējot zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas?

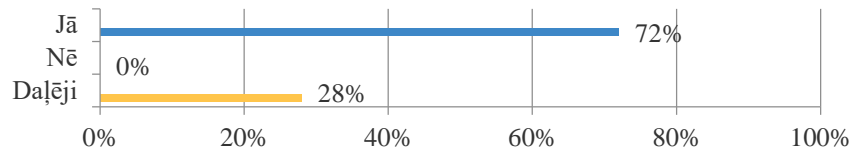

Vai sarežģītu problēmu gadījumos vai nestandarta situācijās, lūdzot skaidrojumu, (piemēram, Kadastra departamenta darbiniekiem, kvalitātes

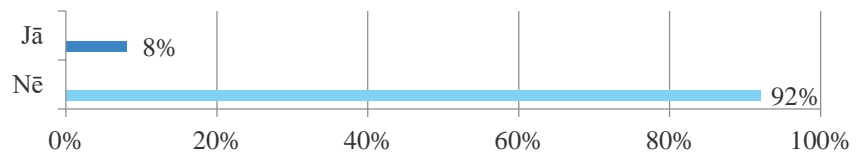

kontrolierim), tas tiek saņemts savlaicīgi, lai iekļautos noteiktajos darbu izpildes termiņos?

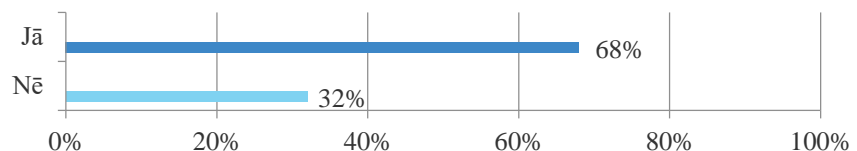
Vai metodiskais skaidrojums par ceļa servitūtu attēlošanu aprūtinājumu plānā zemes kadastrālās uzņēmēšanas lietas izvērtēšanai kadastra inženierim ir pietiekams un saprotams?

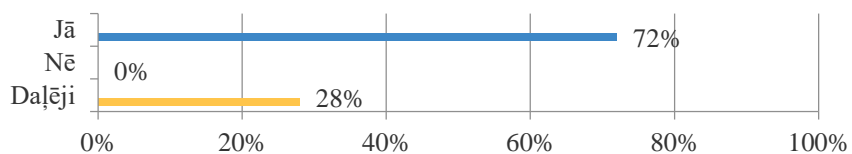
Vai Jūs esat nonākuši situācijā, kad atbilstoši savām zināšanām uzskatāt, ka izvērtēšanai iesniegtajā zemes kadastrālās uzņēmēšanas lietā iekļautajā informācijā ir būtiskas nepilnības un tā satur nekvalitatīvus datus, bet atbilstoši Valsts zemes dienesta metodiskajiem norādījumiem/skaidrojumiem par zemes kadastrālās uzņēmēšanas lietu izvērtēšanu reģistrācijas atteikumam Kadastra informācijas sistēmā nav pamatojuma?

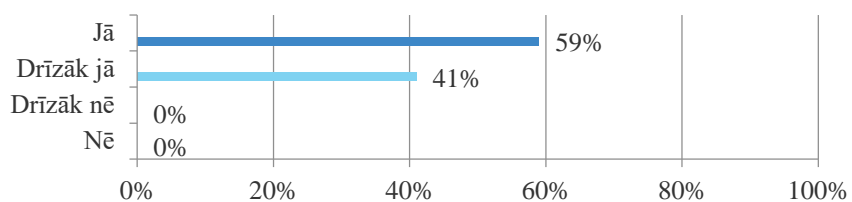
Vai, veicot zemes kadastrālās uzņēmēšanas lietu izvērtēšanu bez tehnisko dokumentu pārbaudes (piemēram, mērījumu datu un mērījumu abrisa datnes pārbaudes), tiek nodrošināta atbilstošas un kvalitatīvas informācijas iekļaušana Kadastra informācijas sistēmā?

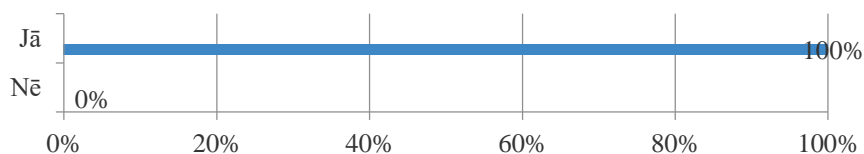
Vai metodiskie skaidrojumi par reģistrācijas atteikuma sagatavošanu, ņemot vērā būtisko un nebūtisko kļūdu skaidrojuma saturu, ir precīzi, saprotami un pietiekami?

Vai uzskatāt, ka mērnieku sagatavoto/iesniegto zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu kvalitāte laikā no 2010.gada uzlabojas (atbildi sniedz, ja darba stāžs Valsts zemes dienestā ir vairāk par pieciem gadiem)?

Vai, informējot par aktualitātēm zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu izvērtēšanā un zināšanu pilnveidošanai, darbiniekiem tiek organizēti apmācību semināri?

2.pielikums. Informācija par izlasē iekļauto zemes kadastrālajā uzņēmēšanā sertificēto personu profesionālās darbības plānveida uzraudzības rezultātiem.

Sertificēta persona (SP) Nr.	Sertifikāta izsniegšanas gads	Izpildīto darbu skaits sertifikāta darbības periodā (no pirmreizējās sertifikācijas līdz resertifikācijai)	Plānveida uzraudzība										
			Plānveida uzraudzībā pārbaudīto darbu skaits	Tai skaitā darbu skaits, kuros konstatēti pārkāpumi	Vai Sertificēšanas institūcija ir uzdevusi novērst pārkāpumus?	Darbu skaits, kuros pārkāpumi novērsti saskaņā ar uzraudzības materiāliem	Vai ir veikta pārbaude apvidū?	Pēc pārkāpuma konstatēšanas ir identificēta datu aktualizācija Kadastra IS (VZD sniegtā informācija)	Plānveida uzraudzības veikšanas gads (SI lēmuma pieņemšanas gads)	Laiks gados no sertifikāta izsniegšanas līdz pirmajai plānveida uzraudzības pārbaudei	Vai ir apturēta sertifikāta darbība uz laiku, jo nav novērti konstatētie pārkāpumi?	Pārbaudīto darbu īpatsvars kopējā personas veikto darbu apjomā, %	Vai ir sniegtas rekomendācijas profesionālās darbības pilnveidošanai plānveida uzraudzības procesā?
1	2010	254	3	1	ir	0	nē	nav	2015	5	nav	1,2	x
2	2012	resertifikācija nav veikta	nav veikta	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	x
3	2010	413	3	3	ir	3	nē	nav	2013	3	nav	0,7	x
4	2011	86	2	2	nav	0	nē	nav	2016	5	nav	2,3	x
5	2014	resertifikācija nav veikta	nav veikta	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	x
6	2010	473	3	0	n/a	n/a	nē	n/a	2015	5	n/a	0,6	x
7	2013	resertifikācija nav veikta	nav veikta	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	x
8	2011	59	3	0	n/a	n/a	nē	n/a	2016	5	n/a	5,1	x
9	2012	386	3	1	nav	0	nē	nav	2017	5	nav	0,8	x
10	2010	149	3	1	nav	0	nē	nav	2015	5	nav	2,0	x

VAI VALSTĪ TIEK ĪSTENOTA EFEKTĪVA UZRAUDZĪBA PĀR ZEMES KADASTRĀLĀS UZMĒRĪŠANAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANU?

Sertificēta persona (SP) Nr.	Sertifikāta izsniegšanas gads	Izpildīto darbu skaits sertifikāta darbības periodā (no pirmreizējās sertifikācijas līdz resertifikācijai)	Plānveida uzraudzība										
			Plānveida uzraudzībā pārbaudīto darbu skaits	Tai skaitā darbu skaits, kuros konstatēti pārkāpumi	Vai Sertificēšanas institūcija ir uzdevusi novērst pārkāpumus?	Darbu skaits, kuros pārkāpumi novērsti saskaņā ar uzraudzības materiāliem	Vai ir veikta pārbaude apvidū ?	Pēc pārkāpuma konstatēšanas ir identificēta datu aktualizācija Kadastra IS (VZD sniegtā informācija)	Plānveida uzraudzības veikšanas gads (SI lēmuma pieņemšanas gads)	Laiks gados no sertifikāta izsniegšanas līdz pirmajai plānveida uzraudzības pārbaudei	Vai ir apturēta sertifikāta darbība uz laiku, jo nav novērsti konstatētie pārkāpumi?	Pārbaudīto darbu īpatsvars kopējā personas veikto darbu apjomā, %	Vai ir sniegtas rekomendācijas profesionālās darbības pilnveidošanai plānveida uzraudzības procesā?
11	2012	157	3	1	nav	0	nē	nav	2017	5	nav	1,9	x
12	2010	237	3	2	nav	0	nē	nav	2015	5	nav	1,3	x
13	2010	646	3	0	n/a	n/a	nē	n/a	2014/2015	4	n/a	0,5	x
14	2010	197	3	0	n/a	n/a	nē	n/a	2015	5	n/a	1,5	x
15	2010	185	3	0	n/a	n/a	nē	n/a	2014	4	n/a	1,6	x
16	2014	resertifikācija nav veikta	nav veikta	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	x
17	2012	412	3	2	nav	0	nē	nav	2017	5	nav	0,7	x
18	2011	1497	3	2	ir	2	nē	nav	2015	4	nav	0,2	x
19	2010	456	3	1	nav	0	nē	nav	2013	3	nav	0,7	x
20	2010	340	3	1	nav	0	nē	nav	2015/2014	5	nav	0,9	x
21	2012	8	3	2	nav	0	nē	nav	2017	5	nav	37,5	x
22	2010	185	3	0	n/a	n/a	nē	n/a	2014	4	n/a	1,6	x
23	2014	resertifikācija nav veikta	nav veikta	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	x
24	2010	4	3	1	ir	1	nē	nav	2013	3	nav	75,0	x
25	2010	202	2	1	ir	1	nē	nav	2013	3	ir	1,5	x
26	2011	84	3	3	ir	0	nē	nav	2015	4	nav	3,6	x
27	2011	7	2	2	ir	0	nē	nav	2015	4	nav	28,6	x

VAI VALSTĪ TIEK ĪSTENOTA EFEKTĪVA UZRAUDZĪBA PĀR ZEMES KADASTRĀLĀS UZMĒRĪŠANAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANU?

Sertificēta persona (SP) Nr.	Sertifikāta izsniegšanas gads	Izpildīto darbu skaits sertifikāta darbības periodā (no pirmreizējās sertifikācijas līdz resertifikācijai)	Plānveida uzraudzība										
			Plānveida uzraudzībā pārbaudīto darbu skaits	Tai skaitā darbu skaits, kuros konstatēti pārkāpumi	Vai Sertificēšanas institūcija ir uzdevusi novērst pārkāpumus?	Darbu skaits, kuros pārkāpumi novērsti saskaņā ar uzraudzības materiāliem	Vai ir veikta pārbaude apvidū ?	Pēc pārkāpuma konstatēšanas ir identificēta datu aktualizācija Kadastra IS (VZD sniegtā informācija)	Plānveida uzraudzības veikšanas gads (SI lēmuma pieņemšanas gads)	Laiks gados no sertifikāta izsniegšanas līdz pirmajai plānveida uzraudzības pārbaudei	Vai ir apturēta sertifikāta darbība uz laiku, jo nav novērsti konstatētie pārkāpumi?	Pārbaudīto darbu īpatsvars kopējā personas veikto darbu apjomā, %	Vai ir sniegtas rekomendācijas profesionālās darbības pilnveidošanai plānveida uzraudzības procesā?
28	2010	38	3	3	nav	0	nē	nav	2015	5	nav	7,9	x
29	2010	914	3	0	n/a	n/a	nē	n/a	2015	5	n/a	0,3	x
30	2016	resertifikācija nav veikta	nav veikta	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	x
31	2012	218	3	0	n/a	n/a	nē	n/a	2016	4	n/a	1,4	x
32	2013	resertifikācija nav veikta	nav veikta	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	x
33	2008	334	5	5	nav	0	nē	nav	2012	4	nav	1,5	ir
34	2008	122	3	3	nav	0	nē	nav	2013	5	nav	2,5	ir
35	2008	52	3	0	n/a	n/a	nē	n/a	2013	5	n/a	5,8	ir
36	2009	581	2	0	n/a	n/a	nē	n/a	2013	4	n/a	0,3	ir
37	2010	573	4	0	n/a	n/a	nē	n/a	2015	5	n/a	0,7	ir
38	2010	120	3	0	n/a	n/a	nē	n/a	2015	5	n/a	2,5	nav
39	2010	301	3	0	n/a	n/a	nē	n/a	2015	5	n/a	1	nav
40	2010	364	2	0	n/a	n/a	nē	n/a	2015	5	n/a	0,5	ir
41	2010	478	3	0	n/a	n/a	nē	n/a	2011	1	n/a	0,6	nav
42	2010	670	2	0	n/a	n/a	nē	n/a	2013	3	n/a	0,3	ir
43	2011	310	3	0	n/a	n/a	nē	n/a	2015	4	n/a	1	ir
44	2012	592	1	0	n/a	n/a	nē	n/a	2015	3	n/a	0,2	ir

VAI VALSTĪ TIEK ĪSTENOTA EFEKTĪVA UZRAUDZĪBA PĀR ZEMES KADASTRĀLĀS UZMĒRĪŠANAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANU?

Sertificēta persona (SP) Nr.	Sertifikāta izsniegšanas gads	Izpildīto darbu skaits sertifikāta darbības periodā (no pirmreizējās sertifikācijas līdz resertifikācijai)	Plānveida uzraudzība										
			Plānveida uzraudzībā pārbaudīto darbu skaits	Tai skaitā darbu skaits, kuros konstatēti pārkāpumi	Vai Sertificēšanas institūcija ir uzdevusi novērst pārkāpumus?	Darbu skaits, kuros pārkāpumi novērsti saskaņā ar uzraudzības materiāliem	Vai ir veikta pārbaude apvidū ?	Pēc pārkāpuma konstatēšanas ir identificēta datu aktualizācija Kadastra IS (VZD sniegtā informācija)	Plānveida uzraudzības veikšanas gads (SI lēmuma pieņemšanas gads)	Laiks gados no sertifikāta izsniegšanas līdz pirmajai plānveida uzraudzības pārbaudei	Vai ir apturēta sertifikāta darbība uz laiku, jo nav novērsti konstatētie pārkāpumi?	Pārbaudīto darbu īpatsvars kopējā personas veikto darbu apjomā, %	Vai ir sniegtas rekomendācijas profesionālās darbības pilnveidošanai plānveida uzraudzības procesā?
45	2013	resertifikācija nav veikta	3	0	n/a	n/a	nē	n/a	2015	2	n/a	n/a	ir
46	2009	1191	2	0	n/a	n/a	nē	n/a	2014	5	n/a	0,2	ir
47	2012	resertifikācija nav veikta	nav veikta	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
48	2012	resertifikācija nav veikta	2	2	nav	0	nē	nav	2015	3	nav	n/a	ir
Kopā			113	39		7					1		
Vidēji										4,2			

3.pielikums. Informācija par izlasē iekļauto zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēto personu profesionālo darbību un uzraudzības rezultātiem.

Sertificēta persona (SP) Nr.	Valsts zemes dienesta reģistrācijas atteikumu skaita īpatsvars (%) veikto darbu apjomā sertificētai personai salīdzinot ar nozares vidējo* gadā			Iesniegumu (sūdzību) izskatīšana						Sertifikāta darbības termiņa pagarināšanas gads
	2013 SP (vidējais nozarē - 3,2%)	2014 SP (vidējais nozarē - 5,3%)	2015 SP (vidējais nozarē - 4,8%)	Izskatīto sūdzību skaits par personu, kuras atzītas par pamatotām	Sūdzības izskatīšanas gads	Vai ir veikta pārbaude apvidū?	Vai ir apturēta sertifikāta darbība uz laiku, jo nav novērsti sūdzības izskatīšanas rezultātā konstatētie pārkāpumi	Vai ir anulēts sertifikāts	Sertifikāta anulēšanas gads	
1	19,5	5,6	11,6	1	2015	nē	ir	nav	n/a	2016
2	19,5	15,0	3,4	1	2015	nē	nav	ir	2016	nav veikta
3	3,0	2,5	0,9	2	2013/2017	nē	nav	nav	n/a	2015
4	20,0	5,9	42,9	2	2016/2017	nē	nav	nav	n/a	2016
5	n/a	0,0	0,9	1	2016	nē	nav	nav	n/a	nav veikta
6	4,8	2,1	8,5	1	2016	nē	nav	nav	n/a	2015
7	0,0	0,0	50,0	1	2016	nē	nav	nav	n/a	nav veikta
8	7,7	11,1	5,6	1	2015	nē	nav	nav	n/a	2016
9	5,4	14,5	5,8	1	2014	nē	nav	nav	n/a	2017
10	0,0	8,9	14,3	1	2014	nē	nav	nav	n/a	2015
11	0,0	6,4	16,7	1	2014	nē	nav	nav	n/a	2017
12	4,5	0,0	0,0	1	2013	nē	nav	nav	n/a	2015
13	0,0	0,0	6,3	1	2013	nē	nav	nav	n/a	2015
14	20,0	10,3	3,7	1	2013	jā	nav	nav	n/a	2015
15	10,2	6,0	6,0	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2015

VAI VALSTĪ TIEK ĪSTENOTA EFEKTĪVA UZRAUDZĪBA PĀR ZEMES KADASTRĀLĀS
UZMĒRĪŠANAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANU?

Sertificēta persona (SP) Nr.	Valsts zemes dienesta reģistrācijas atteikumu skaita īpatsvars (%) veikto darbu apjomā sertificētai personai salīdzinot ar nozares vidējo* gadā			Iesniegumu (sūdzību) izskatīšana						Sertifikāta darbības termiņa pagarināšanas gads
	2013 SP (vidējais nozarē - 3,2%)	2014 SP (vidējais nozarē - 5,3%)	2015 SP (vidējais nozarē - 4,8%)	Izskatīto sūdzību skaits par personu, kuras atzītas par pamatotām	Sūdzības izskatīšanas gads	Vai ir veikta pārbaude apvidū?	Vai ir apturēta sertifikāta darbība uz laiku, jo nav novērsti sūdzības izskatīšanas rezultātā konstatētie pārkāpumi	Vai ir anulēts sertifikāts	Sertifikāta anulēšanas gads	
16	n/a	0,0	0,0	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	nav veikta
17	5,0	26,4	18,5	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2017
18	0,8	3,8	3,9	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2016
19	1,9	2,2	2,2	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2015
20	1,1	3,8	4,1	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2015
21	0,0	100,0	0,0	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2017
22	2,9	10,5	7,7	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2015
23	n/a	0,0	1,2	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	nav veikta
24	0,0	0,0	0,0	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2015
25	0,0	3,1	1,2	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2015
26	0,0	10,5	0,0	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2016
27	0,0	0,0	0,0	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2016
28	0,0	0,0	0,0	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2015
29	1,4	1,0	4,1	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2015
30	n/a	n/a	n/a	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	nav veikta
31	1,8	2,2	22,0	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2017
32	1,7	1,3	0,9	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	nav veikta
33	0,0	5,2	5,1	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2013

VAI VALSTĪ TIEK ĪSTENOTA EFEKTĪVA UZRAUDZĪBA PĀR ZEMES KADASTRĀLĀS
UZMĒRĪŠANAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANU?

Sertificēta persona (SP) Nr.	Valsts zemes dienesta reģistrācijas atteikumu skaita īpatsvars (%) veikto darbu apjomā sertificētai personai salīdzinot ar nozares vidējo* gadā			Iesniegumu (sūdzību) izskatīšana						Sertifikāta darbības termiņa pagarināšanas gads
	2013 SP (vidējais nozarē - 3,2%)	2014 SP (vidējais nozarē - 5,3%)	2015 SP (vidējais nozarē - 4,8%)	Izskatīto sūdzību skaits par personu, kuras atzītas par pamatotām	Sūdzības izskatīšanas gads	Vai ir veikta pārbaude apvidū?	Vai ir apturēta sertifikāta darbība uz laiku, jo nav novērsti sūdzības izskatīšanas rezultātā konstatētie pārkāpumi	Vai ir anulēts sertifikāts	Sertifikāta anulēšanas gads	
34	14,3	16,7	33,0	2	2013/2016	nē	ir	nav	n/a	2013
35	33,3	0	38,1	1	2011	nē	nav	nav	n/a	2013
36	8,1	21,9	12,0	3	2014/2016	nē	ir	nav	n/a	2014
37	3,8	10	2,6	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2015
38	0	0	0	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2015
39	0	7	5,1	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2015
40	4,3	6,6	6,1	1	2013	nē	nav	n/a	n/a	2015
41	0	0	1,1	1	2013	nē	nav	n/a	n/a	2015
42	3,1	4,7	2,4	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2015
43	0	6,1	3,4	2	2016	jā, jā	nav	nav	n/a	2016
44	1,3	4,2	1	1	2014	nē	nav	nav	n/a	2017
45	n/a	30	29,2	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	nav veikta
46	0,8	3,3	4,5	1	2016	nē	nav	ir	2016	2014
47	5,3	n/a	n/a	1	2013	nē	nav	ir	2013	nav veikta
48	1,9	2,9	0	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	nav veikta
Kopā				29			3	3		

* Nozares vidējie rādītāji aprēķināti, dalot kopējo reģistrācijas atteikumu skaitu gadā ar kopējo reģistrācijai Valsts zemes dienestā iesniegto lietu skaitu gadā (Informāciju 2017.gada 6.jūnijā elektroniski sniegusi Valsts zemes dienesta Kvalitātes vadītāja).

Saraksts ar atsaucēm

¹ Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr.243 "Tieslietu ministrijas nolikums" 4.1.7.apakšpunkts (spēkā līdz 2017.gada 19.augustam). 2017.gada 16.augusta noteikumu Nr.474 "Tieslietu ministrijas nolikums" 4.1.11.apakšpunkts.

² Tieslietu ministrijas darbības stratēģija 2015.–2016.gadam. Pieejama: [file:///C:/Users/LarisaReine/Downloads/TMstrat_2015_2016_final_%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/LarisaReine/Downloads/TMstrat_2015_2016_final_%20(1).pdf) (skatīta 2017.gada 14.decembrī).

³ Latvijas Mērnieku biedrības Sertifikācijas centrs, reģ. Nr. 40008004744, SIA "Mācību un konsultāciju centrs ABC" Sertificēšanas birojs, reģ. Nr.45403009746 un SIA "Sertifikācijas centrs" Speciālistu sertificēšanas centrs, reģ. Nr. 40103527277.

⁴ 2017.gada 24.decembrī Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācijas izpilddirektore sniegtā informācija

⁵ Valsts zemes dienesta 2015.gada 7.decembra Ziņojums "Priekšlikumi tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā". Ministru kabineta noteikumu projekta "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija). (<http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40163603>, skatīta 2018.gada 5.janvārī).

⁶ Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 29.panta pirmā daļa.

⁷ Ministru kabineta 2010.gada 10.augusta noteikumi Nr.764 "Noteikumi par sertificēšanas institūcijām, kuras izsniedz sertifikātu zemes kadastrālajam uzmērītājam un zemes ierīcības darbu veicējam".

⁸ Ekonomijas ministrijas 2017.gada 8.decembra vēstule Nr.24-6-9012 "Par informācijas sniegšanu uz Valsts kontroles pieprasījumu".

⁹ 2013.gada Valsts zemes dienesta ziņojums "Par sertificēšanas institūciju darbību" un 2015.gada 7.decembra Valsts zemes dienests ziņojums "Priekšlikumi tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā".

¹⁰ Tieslietu ministrijas 2013.gada 6.jūnija vēstule Nr.1-18/2223 "Par sertifikācijas sistēmu".

¹¹ Būvju kadastrālās uzmērīšanas procesa attīstības koncepcija (atbalstīta 2011.gada 20.aprīlī ar Ministru kabineta rīkojumu Nr.170).

¹² Tieslietu ministrijas 2015.gada darba plāna punkts Nr.6.15.24.-1.

¹³ Tieslietu ministrijas 2017.gada 15.jūnija noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumos Nr.1011 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā"" (Projekts: VSS-646).

¹⁴ Tieslietu ministrijas 2017.gada 10.novembra vēstule Nr.1-17/3396 "Par revīzijā Vai valstī tiek īstenota efektīva uzraudzība pār zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanu?" izvirzītajiem jautājumiem, kritērijiem un metodēm".

¹⁵ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumu Nr.1011 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā" 48.2.apakšpunkts.

¹⁶ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumi Nr.1011 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā".

¹⁷ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumi Nr.1011 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā".

¹⁸ Ministru kabineta 2012.gada 10.aprīļa noteikumu Nr.263 "Kadastra objekta reģistrācijas un kadastra datu aktualizācijas noteikumi" 2.punkts.

¹⁹ Informatīvais ziņojums "Reglamentēto profesiju nosacījumi un turpmākā rīcība reglamentēto profesiju jomas pilnveidošanai Latvijā", izskatīts Ministru kabinetā 2016.gada 4.oktobrī. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40391447> (skatīts 2017.gada 9.jūnijā).

²⁰ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumi Nr.1011 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā".

²¹ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumu Nr.1011 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā".

- ²² Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr.243 “Tieslietu ministrijas nolikums” (spēkā līdz 2017.gada 19.augustam) 4.1.7.apakšpunkts. 2017.gada 16.augusta noteikumu Nr.474 “Tieslietu ministrijas nolikums” 4.1.11.apakšpunkts.
- ²³ Tieslietu ministrijas darbības stratēģija 2015.–2016.gadam. Pieejama: [file:///C:/Users/LarisaReine/Downloads/TMstrat_2015_2016_final_%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/LarisaReine/Downloads/TMstrat_2015_2016_final_%20(1).pdf) (skatīta 2017.gada 14.decembrī).
- ²⁴ Tieslietu ministrijas darbības stratēģija 2015.–2016.gadam, 1.2.7.1.apakšsadaļa.
- ²⁵ Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 2.pants (spēkā no 2006.gada 1.janvāra).
- ²⁶ Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr.243 “Tieslietu ministrijas nolikums” 4.1.7.apakšpunkts (spēkā līdz 2017.gada 19.augustam). 2017.gada 16.augusta noteikumu Nr.474 “Tieslietu ministrijas nolikums” 4.1.11.apakšpunkts.
- ²⁷ Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 3.pants.
- ²⁸ Valsts zemes dienesta Kvalitātes vadītājas 2017.gada 16.augustā elektroniski sniegtā informācija.
- ²⁹ Valsts zemes dienesta 2015.gada 7.decembra Ziņojums “Priekšlikumi tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”.
- ³⁰ Likuma “Par Valsts zemes dienestu” 2.pants. Likums pieņemts 1992.gada 15.decembrī (spēkā līdz 2007.gada 31.decembrim).
- ³¹ Ministru kabineta 2005.gada 18.oktobra rīkojums Nr.674 “Par Valsts zemes dienesta reorganizāciju”.
- ³² Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumu Nr.734 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” (spēkā līdz 2010.gada 3.novembrim) 66.punkts.
- ³³ Ministru kabineta 2011.gada 20.decembra noteikumu Nr.971 “Valsts zemes dienesta nolikums” 3.22.apakšpunkts.
- ³⁴ Likuma “Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu” 32.panta pirmā daļa.
- ³⁵ Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumi Nr.734 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” (spēkā līdz 2010.gada 3.novembrim).
- ³⁶ Ministru kabineta 2006.gada 29.augusta noteikumi Nr.729 “Zemes ierīcības, kadastrālās uzmērīšanas, ģeodēzisko un kartogrāfisko darbu licencēšanas kārtība” (zaudējuši spēku 2008.gada 1.janvārī).
- ³⁷ Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumi Nr.734 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” (spēkā līdz 2010.gada 3.novembrim).
- ³⁸ Valsts zemes dienesta 2015.gada 7.decembra ziņojums “Priekšlikumi tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”.
- ³⁹ Ministru kabineta 2010.gada 10.augusta noteikumi Nr.764 “Noteikumi par sertificēšanas institūcijām, kuras izsniedz sertifikātu zemes kadastrālajam uzmērītājam un zemes ierīcības darbu veicējam”.
- ⁴⁰ Valsts zemes dienesta 2012.gada 10.februāra rīkojums Nr.1-07/14 “Par Valsts zemes dienesta Mērniecības konsultatīvās padomes izveidošanu”.
- ⁴¹ Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumi Nr.1059 “Noteikumi par atbilstības novērtēšanas institūciju novērtēšanu, akreditāciju un uzraudzību” un Ministru kabineta 2010.gada 18.maija noteikumu Nr.445 “Noteikumi par nacionālo akreditācijas institūciju” 2.punkts.
- ⁴² SIA “Latvijas nacionālais akreditācijas birojs”, reģ. Nr. 40203084604.
- ⁴³ Kadastrālā uzmērīšanā sertificēto personu saraksti, kas publicēti sertificēšanas institūciju mājas lapās uz 2017.gada 18.augustu: <http://abc.edu.lv/sertificesanas-birojs/sertificeto-personu-saraksti/kadastrala-uzmerisana.html> un <http://sc.lmb.lv/sertificetas-personas/> (skatīts 2017.gada 18.augustā).
- ⁴⁴ Zemes ierīcības likuma 4.panta pirmā daļa.
- ⁴⁵ Ģeotelpiskās informācijas likuma 10.panta trešā daļa.
- ⁴⁶ Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 8.pants.
- ⁴⁷ Valsts zemes dienesta izdota grāmata “Kadastrs”, 12.lpp. Pieejama: <http://www.vzd.gov.lv/lv/parskati-un-statistika/publikacijas/kadastrs/> (skatīta 2017.gada 23.oktobrī).
- ⁴⁸ Dati no Valsts zemes dienesta 2015.gada publiskā pārskata: http://www.vzd.gov.lv/files/vzd_publicais_parskats_2015.pdf 9.lpp, skatīts 2017.gada 23.oktobrī.
- ⁴⁹ VZD stratēģiskās attīstības mērķi un uzdevumi 2015.–2016.gadam, 2.1.apakšpunkts.
- ⁵⁰ Kadastrālās vērtēšanas sistēmas pilnveidošanas un kadastra datu aktualitātes nodrošināšanas koncepcija (atbalstīta 2012.gada 3.oktobrī ar Ministru kabineta rīkojumu Nr.462).

⁵¹ Konceptija par Nekustamā īpašuma valsts kadastra un Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas vienotas informācijas sistēmas izveidi (atbalstīta 2015.gada 20.novembrī ar Ministru kabineta rīkojumu Nr.734).

⁵² Informācija no Valsts zemes dienesta 2013.gada publiskā pārskata: http://www.vzd.gov.lv/files/vzd_publicais_parskats_2013_2014_06_20_final_66034.pdf 11.lpp, skatīta 2017.gada 21.augustā.

⁵³ Valsts zemes dienesta stratēģiskās attīstības mērķi un uzdevumi 2015.-2016.gadam.

⁵⁴ Valsts zemes dienesta Kvalitātes vadītājas 2017.gada 14.jūlijā elektroniski sniegtā informācija.

⁵⁵ INSPIRE – 2007.gada 14.martā tika pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2007/2/EK, ar ko izveido Telpiskās informācijas infrastruktūru Eiropas Kopienā (INSPIRE). INSPIRE direktīvas prasības Eiropas Savienības dalībvalstīm bija jāpārņem līdz 2009.gada 14.maijam. Informācijas avots: <http://www.lgia.gov.lv/INSPIRE.aspx> (skatīts 2017.gada 21.augustā).

⁵⁶ LIDAR (*Light Detection And Ranging*) jeb aerolāzerskenēšana ir tālzipētes tehnoloģija, kas mēra attālumu no skenera, kas novietots uz lidaparāta, līdz mērķim ar lāzera stara impulsu un analizē atstaroto gaismu. Informācija: http://www.lgia.gov.lv/lv/Aktualitates/2015/04_aprilis/20-1.aspx (skatīts 2017.gada 21.augustā).

⁵⁷ Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 29.panta pirmā daļa.

⁵⁸ Ministru kabineta 2010.gada 10.augusta noteikumi Nr.764 “Noteikumi par sertificēšanas institūcijām, kuras izsniedz sertifikātu zemes kadastrālajam uzmērītājam un zemes ierīcības darbu veicējam”, Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumi Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”.

⁵⁹ Standarts LVS EN ISO/IEC 17024:2012 “Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības personu sertificēšanas institūcijām”.

⁶⁰ Ministru kabineta 2010.gada 10.augusta noteikumi Nr.764 “Noteikumi par sertificēšanas institūcijām, kuras izsniedz sertifikātu zemes kadastrālajam uzmērītājam un zemes ierīcības darbu veicējam”, Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumi Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”.

⁶¹ Likuma “Par atbilstības novērtēšanu” 14.panta pirmā daļa.

⁶² Ekonomijas ministrijas 2017.gada 8.decembra vēstule Nr.24-6-9012 “Par informācijas sniegšanu uz Valsts kontroles pieprasījumu”.

⁶³ Tieslietu ministrijas 2017.gada 10.novembra vēstule Nr.1-17/3396 “Par revīzijā Vai valstī tiek īstenota efektīva uzraudzība pār zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanu?” izvirzītajiem jautājumiem, kritērijiem un metodēm” un 2018.gada 30.janvāra vēstule Nr.1-17/238 “Par revīzijas ziņojuma projektu revīzijas lietā Nr.2.4.1-7/2017”.

⁶⁴ Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr.243 “Tieslietu ministrijas nolikums” 4.1.7.apakšpunkts (spēkā līdz 2017.gada 18.augustam). 2017.gada 16.augusta noteikumu Nr.474 “Tieslietu ministrijas nolikums” 4.1.11.apakšpunkts (spēkā no 2017.gada 19.augusta).

⁶⁵ *Republic of Estonia Land Board* (<https://www.maaamet.ee/en>, skatīts 2017.gada 13.novembrī).

⁶⁶ Ministru kabineta 2011.gada 29.marta noteikumu Nr.233 “Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas nolikums” 1.3. un 4.1.5.apakšpunkti.

⁶⁷ Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr.236 “Aizsardzības ministrijas nolikums” 4.3.apakšpunkts.

⁶⁸ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumu Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” 20. un 46.punkts.

⁶⁹ Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr.245 “Zemkopības ministrijas nolikums” 4.1. un 5.9.apakšpunkti.

⁷⁰ Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr.239 “Finanšu ministrijas nolikums” 1.punkts.

⁷¹ Zemes pārvaldības likuma 21.un 22.pants.

⁷² Civillikuma 994.pants.

⁷³ Likuma “Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatās” 4.pants.

⁷⁴ Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 29.panta pirmā daļa un Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.1019 “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi” 5.10.apakšpunkts.

⁷⁵ Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums, Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumi Nr.1019 “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi”.

⁷⁶ Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumi Nr.734 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” (spēkā līdz 2010.gada 3.novembrim).

- ⁷⁷ Ministru kabineta 2006.gada 29.augusta noteikumi Nr.729 “Zemes ierīcības, kadastrālās uzmērīšanas, ģeodēzisko un kartogrāfisko darbu licencēšanas kārtība” (zaudējuši spēku 2008.gada 1.janvārī).
- ⁷⁸ Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 29.panta pirmā daļa.
- ⁷⁹ Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma Pārejas noteikumu 3.punkts.
- ⁸⁰ 2015.gada 7.decembra Valsts zemes dienests ziņojums “Priekšlikumi tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”.
- ⁸¹ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumu Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” 61.punkts.
- ⁸² Pagarinātais zaudējumu pieteikšanas periods parasti ir līdz trīs gadiem un tas ir periods pēc apdrošināšanas perioda beigām, kura laikā trešās personas var iesniegt pretenziju.
- ⁸³ Latvijas Apdrošinātāju asociācijas 2017.gada 14.augusta vēstule Nr.2017-43 “Re: 04.07.2017. vēstule Nr.8-2.3.1e/516”.
- ⁸⁴ Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 29.panta otrā daļa.
- ⁸⁵ Ministru kabineta 2010.gada 10.augusta noteikumi Nr.764 “Noteikumi par sertificēšanas institūcijām, kuras izsniedz sertifikātu zemes kadastrālajam uzmērītājam un zemes ierīcības darbu veicējam”.
- ⁸⁶ Zvērinātu advokātu biroja “Eversheds Bitāns” 2011.gada 29.jūnija gala ziņojums “Valsts pārvaldes uzdevumu nodošanas analīze un rekomendācijas” (https://www.google.lv/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjv5y9pL7YAhXBYIAKHZLiDHoQFggmMAA&url=https%3A%2F%2Fwww.tm.gov.lv%2Ffiles%2Farchie%2Flv_jaunumi_1.pdf&usg=AOvVaw2qVu68-7xnQq2s0eF6ClzY Skatīts 24.10.2017.).
- ⁸⁷ Likuma “Par atbilstības novērtēšanu” 13.panta otrā daļa.
- ⁸⁸ Likuma “Par atbilstības novērtēšanu” 14.panta pirmā daļa.
- ⁸⁹ Ekonomijas ministrijas 2017.gada 8.decembra vēstule Nr.24-6-9012 “Par informācijas sniegšanu uz Valsts kontroles pieprasījumu”.
- ⁹⁰ LATAK dokuments “LATAK-D.009-08/07.2013 “Akreditēto institūciju uzraudzība un atkārtota novērtēšana””, pieejams: <https://www.latak.lv/attachments/article/2/D009-08-07-2013.pdf> (skatīts 2017.gada 6.novembrī).
- ⁹¹ Ekonomijas ministrijas 2017.gada 8.decembra vēstule Nr.24-6-9012 “Par informācijas sniegšanu uz Valsts kontroles pieprasījumu”.
- ⁹² Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr.243 “Tieslietu ministrijas nolikums” 4.1.7.apakšpunkts (spēkā līdz 2017.gada 19.augustam). 2017.gada 16.augusta noteikumu Nr.474 “Tieslietu ministrijas nolikums” 4.1.11.apakšpunkts.
- ⁹³ Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumu Nr.439 “Valsts zemes dienesta nolikums” (spēkā līdz 2011.gada 23.decembrim) 3.8.apakšpunkts (spēkā līdz 2009.gada 31.decembrim).
- ⁹⁴ Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 29.pants.
- ⁹⁵ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 40.pants.
- ⁹⁶ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 43.panta pirmā un trešā daļa.
- ⁹⁷ Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums, Ministru kabineta 2010.gada 10.augusta noteikumi Nr.764 “Noteikumi par sertificēšanas institūcijām, kuras izsniedz sertifikātu zemes kadastrālajam uzmērītājam un zemes ierīcības darbu veicējam” un Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumi Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”.
- ⁹⁸ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumu Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” 57.punkts.
- ⁹⁹ SIA “Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs” Sertificēšanas un inspicēšanas institūciju akreditācijas nodaļas vadītāja / vadošā vērtētāja 2017.gada 31.oktobrī sniegtā informācija.
- ¹⁰⁰ Likuma “Par atbilstības novērtēšanu” 13.panta piektā daļa.
- ¹⁰¹ Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumi Nr.1019 “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi”.
- ¹⁰² Zvērinātu advokātu biroja “Eversheds Bitāns” 2011.gada 29.jūnija gala ziņojums “Valsts pārvaldes uzdevumu nodošanas analīze un rekomendācijas” (https://www.google.lv/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjv5y9pL7YAhXBYIAKHZLiDHoQFggmMAA&url=https%3A%2F%2Fwww.tm.gov.lv%2Ffiles%2Farchie%2Flv_jaunumi_1.pdf&usg=AOvVaw2qVu68-7xnQq2s0eF6ClzY Skatīts 24.10.2017.).

¹⁰³ Ministru kabineta 2010.gada 10.augusta noteikumi Nr.764 "Noteikumi par sertificēšanas institūcijām, kuras izsniedz sertifikātu zemes kadastrālajam uzmērītājam un zemes ierīcības darbu veicējam".

¹⁰⁴ Zvērinātu advokātu biroja "Eversheds Bitāns" 2011.gada 29.jūnija gala ziņojums "Valsts pārvaldes uzdevumu nodošanas analīze un rekomendācijas" (https://www.google.lv/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjqv5y9pL7YAhXBYIAKHZLiDHoQFgmmMAA&url=https%3A%2F%2Fwww.tm.gov.lv%2Ffiles%2Farchieve%2Fly_jaunumi_1.pdf&usq=AOvVaw2qVu68-7xnQq2s0eF6ClzY Skatīts 24.10.2017.).

¹⁰⁵ Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 29.pants piektā daļa un Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumu Nr.1011 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā" 20. un 46.punkts.

¹⁰⁶ Valsts zemes dienesta 2013.gada 12.jūlija lēmums Nr.2-19/3154 un 2016.gada 20.jūnija lēmums Nr.2-10/41.

¹⁰⁷ Ministru kabineta 2010.gada 23.marta noteikumu Nr.271 "Ekonomikas ministrijas nolikums" 5.3.4. apakšpunkts.

¹⁰⁸ Būvniecības likuma 5.pants un 13.panta trīspadsmitā daļa.

¹⁰⁹ Ministru kabineta 2014.gada 7.oktobra noteikumi Nr.610 "Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi".

¹¹⁰ Ministru kabineta 2014.gada 7.oktobra noteikumu Nr.610 "Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi" 2.1. apakšpunkts.

¹¹¹ Ministru kabineta 2014.gada 7.oktobra noteikumu Nr.610 "Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi" 3.punkts.

¹¹² Ministru kabineta 2014.gada 7.oktobra noteikumu Nr.610 "Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi" 6.2.apakšpunkts.

¹¹³ Ministru kabineta 2015.gada 14.aprīļa rīkojums Nr.183 "Par būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības deleģēšanu biedrībai "Latvijas Arhitektu savienība".

¹¹⁴ https://www.em.gov.lv/lv/nozares_politika/buvnieciba/registri/

¹¹⁵ Tieslietu ministrijas 2017.gada 10.novembra vēstule Nr.1-17/3396 "Par revīzijā Vai valstī tiek īstenota efektīva uzraudzība pār zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanu?" izvirzītajiem jautājumiem, kritērijiem un metodēm".

¹¹⁶ 2013.gada Valsts zemes dienesta ziņojums "Par sertificēšanas institūciju darbību" un 2015.gada 7.decembra Valsts zemes dienests ziņojums "Priekšlikumi tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā".

¹¹⁷ Latvijas Mērnieku biedrības 2013.gada 23.aprīļa vēstule Nr.13/2013 "Par sertifikācijas sistēmu".

¹¹⁸ Ziņojums "Profesionālās vides sakārtošanas nosacījumi" (http://lmb.lv/wp-content/uploads/2014/10/SIF_zinojums_Sertifikācijas_darba_grupa.pdf), skatīts 2017.gada 25.oktobrī).

¹¹⁹ Tieslietu ministrijas 2017.gada 10.novembra vēstule Nr.1-17/3396 "Par revīzijā Vai valstī tiek īstenota efektīva uzraudzība pār zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanu?" izvirzītajiem jautājumiem, kritērijiem un metodēm".

¹²⁰ Tieslietu ministrijas 2013.gada 6.jūnija vēstule Nr.1-18/2223 "Par sertifikācijas sistēmu".

¹²¹ Būvju kadastrālās uzmērīšanas procesa attīstības koncepcija (atbalstīta 2011.gada 20.aprīlī ar Ministru kabineta rīkojumu Nr.170).

¹²² Tieslietu ministrijas 2015.gada darba plāna punkts Nr.6.15.24.-1.

¹²³ Tieslietu ministrijas 2017.gada 15.jūnija noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumos Nr.1011 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā"" (Projekts: VSS-646).

¹²⁴ Tieslietu ministrijas Nozaru politikas departamenta Politikas izstrādes un reliģijas lietu nodaļas juristes 2017.gada 17.oktobrī sniegtā informācija.

¹²⁵ Latvijas Mērnieku biedrības 2013.gada 23.aprīļa vēstule Nr.13/2013 "Par sertifikācijas sistēmu".

¹²⁶ Tieslietu ministrijas 2013.gada 6.jūnija vēstule Nr.1-18/2223 "Par sertifikācijas sistēmu".

¹²⁷ Būvju kadastrālās uzmērīšanas procesa attīstības koncepcija (atbalstīta 2011.gada 20.aprīlī ar Ministru kabineta rīkojumu Nr.170).

¹²⁸ Projekts "Nevalstisko organizāciju aktīvas un kvalitatīvas līdzdalības nodrošināšana lēmumu pieņemšanai publiskajā sektorā un ES politikas īstenošanai mērniecības nozarē" līguma Nr. 1DP/1.5.2.2.2/12/APIA/SIF/018/138. 92,07% no projekta finansējusi Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību.

- ¹²⁹ Ziņojums “Profesionālās vides sakārtošanas nosacījumi” (http://lmb.lv/wp-content/uploads/2014/10/SIF_zinojums_Sertifikācijas_darba_grupa.pdf, skatīts 2017.gada 25.oktobrī).
- ¹³⁰ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumi Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”.
- ¹³¹ Latvijas Mērnieku biedrības un Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācijas 2014.gada 22.oktobra vēstule Nr.02-10/2014 “Par noteikumu pieteikšanu grozījumiem”.
- ¹³² Tieslietu ministrijas 2014.gada 25.novembra vēstule Nr.1-13.1/4480 “Par grozījumiem Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumos Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā””.
- ¹³³ Ģeotelpiskās informācijas koordinācijas padome – izveidota, lai nodrošinātu starpinstitūciju sadarbību ģeotelpiskās informācijas jomas plānošanā un politikas īstenošanā, saskaņā ar Ģeotelpiskās informācijas likuma 5.¹ pantu. Apstiprināta ar Ministri kabineta 2014.gada 16.decembra rīkojumu Nr.788 “Par Ģeotelpiskās informācijas koordinācijas padomi”.
- ¹³⁴ Ministri kabineta 2014.gada 16.decembra rīkojums Nr.788 “Par Ģeotelpiskās informācijas koordinācijas padomi”.
- ¹³⁵ Aizsardzības ministrijas Krīzes vadības departamenta Civilmilitārās sadarbības nodaļas vecākā referenta 2017.gada 17.oktobrī sniegtā informācija.
- ¹³⁶ Valsts zemes dienesta 2015.gada 22.aprīļa rīkojums Nr.1-03/41 “Par darba grupas izveidošanu tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”.
- ¹³⁷ Valsts zemes dienesta 2015.gada 7.decembra vēstule Nr.2-02/89 “Par priekšlikumiem tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā”.
- ¹³⁸ Tieslietu ministrijas 2016.gada 12.aprīļa vēstule Nr.1-18/1469 “Par ziņojuma “Par priekšlikumiem tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā” izskatīšanu un tālāko virzību”.
- ¹³⁹ Tieslietu ministrijas 2016.gada 12.aprīļa vēstule Nr.1-18/1469 “Par ziņojuma “Par priekšlikumiem tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā” izskatīšanu un tālāko virzību”.
- ¹⁴⁰ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumi Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”.
- ¹⁴¹ Tieslietu ministrijas 2017.gada 15.jūnija noteikumu projekts “Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumos Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”” (Projekts: VSS-646).
- ¹⁴² Latvijas Mērnieku biedrības un Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācijas 2017.gada 27.jūnija vēstule Nr.01-06/2017 “Par VSS-646”.
- ¹⁴³ Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2017.gada 30.jūnija vēstule Nr.DA-17-3380-nd “Par noteikumu projektu (VSS-646)”.
- ¹⁴⁴ Tieslietu ministrijas Nozaru politikas departamenta Politikas izstrādes un reliģijas lietu nodaļas juristes 2017.gada 25.jūlijā sniegtā informācija.
- ¹⁴⁵ Valsts zemes dienesta 2012.gada 10.februāra rīkojums Nr.1-07/14 “Par Valsts zemes dienesta Mērniecības konsultatīvās padomes izveidošanu”.
- ¹⁴⁶ Valsts zemes dienesta Mērniecības konsultatīvās padomes Nolikuma 1.punkts (Nolikums apstiprināts Valsts zemes dienesta Mērniecības konsultatīvās padomes 2012.gada 15.marta sēdē, prot.Nr.2, 3.1.& Nr.1-02/1).
- ¹⁴⁷ 2017.gada 1.jūnija intervija ar Latvijas Mērnieku biedrības Sertifikācijas centra un Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācijas pārstāvjiem. 2017.gada 6.jūlija intervija ar Latvijas Mērnieku biedrības un Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācijas pārstāvjiem. Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācijas izpilddirektors 2017.gada 24.oktobrī sniegtā informācija.
- ¹⁴⁸ Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācijas izpilddirektors 2017.gada 1.jūnijā sniegtā informācija.
- ¹⁴⁹ Tieslietu ministrijas 2017.gada 27.jūlija noteikumu projekts “Zemes kadastrālās uzmērīšanas un zemes ierīcības darbu veicēju sertifikācijas, sertifikāta darbības termiņa pagarināšanas un darbības uzraudzības cenrādis” (Projekts: VSS-795).
- ¹⁵⁰ Tieslietu ministrijas 2017.gada 15.jūnija noteikumu projekts “Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumos Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”” (Projekts: VSS-646).

¹⁵¹ Latvijas Mērnieku biedrības Sertifikācijas centra 2017.gada 4.augusta vēstule Nr.17/24 “Par noteikumu projektu “Zemes kadastrālās uzmērīšanas un zemes ierīcības darbu veicēju sertifikācijas, sertifikāta darbības termiņa pagarināšanas un darbības uzraudzības cenrādis” (VSS-795)”.

¹⁵² Tieslietu ministrijas darbības stratēģija 2015.-2016.gadam. Pieejama: [file:///C:/Users/LarisaReine/Downloads/TMstrat_2015_2016_final_%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/LarisaReine/Downloads/TMstrat_2015_2016_final_%20(1).pdf) (skatīta 2017.gada 14.decembrī).

¹⁵³ Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr.236 “Aizsardzības ministrijas nolikums” 4.3.apakšpunkts.

¹⁵⁴ Ministru kabineta 2011.gada 20.decembra noteikumu Nr.971 “Valsts zemes dienesta nolikums” 3.1.apakšpunkts.

¹⁵⁵ Ministru kabineta 2012.gada 10.aprīļa noteikumu Nr. 263 “Kadastra objekta reģistrācijas un kadastra datu aktualizācijas noteikumi” 5.1.apakšpunkts un 6.punkts.

¹⁵⁶ Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumi Nr.1019 “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi”.

¹⁵⁷ Valsts zemes dienesta 2007.gada 11.maija rīkojums Nr.119 “Par zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas izvērtēšanu” (spēkā līdz 2010.gada 12.aprīlim); 2010.gada 29.marta rīkojums Nr.1-07/56 “Par zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas izvērtēšanas protokolu aktualizāciju” (spēkā līdz 2011.gada 30.decembrim); 2011.gada 30.decembra rīkojums Nr.1-07/142 “Par zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanu” (spēkā līdz 2014.gada 8.augustam); 2014.gada 8.augusta rīkojums Nr.1-03/86 “Par zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanu”.

¹⁵⁸ Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 55.pants un Ministru kabineta 2012.gada 10.aprīļa noteikumu Nr. 263 “Kadastra objekta reģistrācijas un kadastra datu aktualizācijas noteikumi” 5.1.apakšpunkts un 6.punkts.

¹⁵⁹ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumi Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”.

¹⁶⁰ Valsts zemes dienesta 2014.gada 8.augusta rīkojums Nr.1-03/86 “Par zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanu”.

¹⁶¹ Valsts zemes dienesta kvalitātes vadītājas 2017.gada 3.novembrī sniegtā informācija.

¹⁶² Par izlasē iekļautajām sertificētajām personām revidējamā periodā kopā ir saņemtas 29 sūdzības, tai skaitā septiņas sūdzības ir no Valsts zemes dienesta.

¹⁶³ Valsts zemes dienesta 2013.gada 19.septembra rīkojums Nr.1-07/92 “Par kadastra speciālistu zināšanu pārbaudi”.

¹⁶⁴ Informācijas avots: http://www.vzd.gov.lv/files/vzd_publicais_parskats_2014_b8664.pdf, skatīts 2017.gada 1.augustā.

¹⁶⁵ Valsts zemes dienesta 2013.gada 20.novembra rīkojuma Nr.1-07/115 “Par zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas izvērtēšanas pilnveidošanas procesu” 1.pielikums “Amata paraugapraksts”.

¹⁶⁶ Valsts zemes dienesta 2013.gada 20.novembra rīkojuma Nr.1-07/115 “Par zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas izvērtēšanas pilnveidošanas procesu” 2.pielikums “Amata paraugapraksts”.

¹⁶⁷ Kadastra inženieru (zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā) amata apraksti, kas apstiprināti 2017.gadā.

¹⁶⁸ Valsts zemes dienesta 2013.gada 27.decembra iekšējie noteikumi Nr.1-03/15 “Kadastra datu kvalitātes kontroles sistēma”.

¹⁶⁹ Valsts zemes dienesta 2013.gada 27.decembra iekšējo noteikumu Nr.1-03/15 “Kadastra datu kvalitātes kontroles sistēma” 23.punkts.

¹⁷⁰ Valsts zemes dienesta 2013.gada 27.decembra iekšējo noteikumu Nr.1-03/15 “Kadastra datu kvalitātes kontroles sistēma” 8.punkts.

¹⁷¹ Amata apraksts apstiprināts ar Valsts zemes dienesta ģenerāldirektora p.i. 2013.gada 20.novembra rīkojumu Nr.1-07/116.

¹⁷² Ministru kabineta 2012.gada 10.aprīļa noteikumu Nr.263 “Kadastra objekta reģistrācijas un kadastra datu aktualizācijas noteikumi” 7.punkts.

¹⁷³ Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācijas izpilddirektores 2017.gada 16.novembrī sniegtā informācija.

¹⁷⁴ Prezentācijas “Mērnieku likums” materiāls no 2014.gada 19.septembra semināra “Par ES projekta informācijas nodošanu nozarē iesaistītām personām”. (Pieejams: <http://lmb.lv/wp-content/uploads/2014/09/20140919-SIF-seminaram-MernLik.pdf>, skatīts 2017.gada 29.novembrī).

¹⁷⁵ Valsts zemes dienesta kvalitātes vadītājas 2017.gada 6.jūnijā un 29.novembrī sniegtā informācija. Tabulā sniegta informācija par Valsts zemes dienesta pieņemto lēmumu skaitu par kadastra objekta reģistrācijas vai kadastra datu aktualizācijas atteikumiem pa gadiem, neņemot vērā apstrīdētos un atceltos lēmumus.

¹⁷⁶ Ministru kabineta 2011.gada 20.decembra noteikumu Nr. Nr.971 “Valsts zemes dienesta nolikums” 3.22.apakšpunkts.

¹⁷⁷ 2018.gada 5.janvāra Valsts zemes dienesta Kvalitātes vadītājas sniegtā informācija.

¹⁷⁸ Valsts zemes dienesta kvalitātes vadītājas 2017.gada 31.jūlijā sniegtā informācija.

¹⁷⁹ Ministru kabineta 2012.gada 10.aprīļa noteikumu Nr.263 “Kadastra objekta reģistrācijas un kadastra datu aktualizācijas noteikumi” 5. un 6.punkts.

¹⁸⁰ Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.1019 “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi” 257.¹ punkts.

¹⁸¹ Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 4.pants.

¹⁸² Skaidrojums no Valsts zemes dienesta mājas lapas: <http://www.vzd.gov.lv/lv/pakalpojumi/profesionaliem/merniekiem/robezu-neatbilstibas-noversana/#Kas-ir-robezu-neatbilstiba>, skatīts 2017.gada 8.augustā.

¹⁸³ Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.1019 “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi” 245. un 254.punkts.

¹⁸⁴ Ministru kabineta 2016.gada 21.jūnija noteikumu Nr.384 “Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi” 4.punkts.

¹⁸⁵ Ministru kabineta 2017.gada 9.maija noteikumu Nr.253 “Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi” 20.2.apakšpunkts.

¹⁸⁶ Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.1019 “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi” 180.1.apakšpunkts.

¹⁸⁷ Valsts zemes dienesta Kvalitātes vadītājas 2017.gada 2.jūnijā sniegtā informācija.

¹⁸⁸ Valsts zemes dienesta Kvalitātes vadītājas 2017.gada 2.jūnijā sniegtā informācija.

¹⁸⁹ Valsts zemes dienesta Kvalitātes vadītājas 2017.gada 6.jūnijā sniegtā informācija.

¹⁹⁰ Valsts zemes dienesta Kvalitātes vadītājas 2017.gada 11.oktobrī sniegtā informācija.

¹⁹¹ Informācija no <http://www.vzd.gov.lv/lv/e-konsultants/biezak-uzdotie-jautajumi-1/par-robezu-novietojumu-un-izvertesanu/>, skatīts 2018.gada 3.janvārī.

¹⁹² Informācija no <http://www.vzd.gov.lv/lv/e-konsultants/biezak-uzdotie-jautajumi-1/par-robezu-novietojumu-un-izvertesanu/>, skatīts 2018.gada 3.janvārī.

¹⁹³ Atzinumu par robežu neatbilstībām izvērtējumu veica Valsts kontroles revidenti, konsultējoties ar Valsts zemes dienestu.

¹⁹⁴ Ģeotelpiskās informācijas likums nosaka, ka ģeodēziskais tīkls ir ģeodēzisko punktu kopums ar viena veida raksturlielumiem. Vietējā ģeodēziskā tīkla punktu ierīkošanu, uzturēšanu un aizsardzību savā administratīvajā teritorijā nodrošina vietējā pašvaldība.

¹⁹⁵ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumu Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” 48.2.apakšpunkts.

¹⁹⁶ Zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumi nepieciešami, piemēram, lai veiktu ierādīto robežu instrumentālu uzmērīšanu, lai veiktu zemes vienību apvienošanu, sadalīšanu vai robežu pārkārtošanu, lai nomas vajadzībām veiktu zemes vienības daļas robežu noteikšanu, u.c. gadījumos saistībā ar saimniecisko darbību.

¹⁹⁷ Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.1019 “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi” 257.¹ punkts.

¹⁹⁸ Valsts zemes dienesta Kvalitātes vadītājas 2017.gada 1.novembrī sniegtā informācija.

¹⁹⁹ Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumi Nr.734 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” (spēkā līdz 2010.gada 3.novembrim).

²⁰⁰ Ministru kabineta 2010.gada 10.augusta noteikumi Nr.764 “Noteikumi par sertificēšanas institūcijām, kuras izsniedz sertifikātu zemes kadastrālajam uzmērītājam un zemes ierīcības darbu veicējam”.

²⁰¹ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumi Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”.

²⁰² Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Mācību un konsultāciju centrs ABC” Sertificēšanas birojs un Latvijas Mērnieku biedrības Sertifikācijas centrs.

²⁰³ Valsts zemes dienesta 2013.gada 17.maija Ziņojums “Par sertificēšanas institūciju darbību” izstrādāts pamatojoties uz 2013.gada 15.marta Valsts zemes dienesta rīkojumā Nr.1-07/34 “Par Valsts zemes dienesta darba plānu 2013.gadam” ietvertu uzdevumu Nr.1.20. “Sagatavot ziņojumu par Sertificēšanas institūciju darbību”.

²⁰⁴ Ziņojums sagatavots Sabiedrības integrācijas fonda Eiropas sociālā fonda projekta “Nevalstisko organizāciju aktīvas un kvalitatīvas līdzdalības nodrošināšana lēmumu pieņemšanai publiskajā sektorā un ES politikas

īstenošanai mērniecības nozarē” ietvaros (līguma Nr.1DP/1.5.2.2.2/12/APIA/SIF/018/138) http://www.sif.gov.lv/nodevumi/nodevumi/5163/SIF_zinojums_Sertifikācijas_darba_grupa.pdf (skatīts 2017.gada 9.novembrī).

²⁰⁵ Valsts zemes dienesta 2015.gada 22.aprīļa rīkojums Nr.1-03/41 “Par darba grupas izveidošanu tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”.

²⁰⁶ Valsts zemes dienesta 2015.gada 7.decembra vēstule Nr.2-02/89 “Par priekšlikumiem tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā”.

²⁰⁷ Ministru kabineta 2017.gada 23.maija noteikumi Nr.264 “Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām”.

²⁰⁸ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumu Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” 4.3.apakšpunkts un 9.punkts.

²⁰⁹ Latvijas Mērnieku biedrības Sertifikācijas centra 2017.gada 27.jūnija vēstule Nr.17/22 “Par noteikumu projektu “Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumos Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” (VSS-646)”. 2017.gada 30.maija intervija ar SIA „Mācību un konsultāciju centrs ABC” Sertificēšanas biroja vadību.

²¹⁰ 2011.gada 6.jūnija raksts “Izskaidro sertificēto mērnieku uzraudzību”: <http://www.mernieks.lv/article/1251> (skatīts 2017.gada 8.novembrī).

²¹¹ Sabiedrības integrācijas fonda ESF projekta “Nevalstisko organizāciju aktīvas un kvalitatīvas līdzdalības nodrošināšana lēmumu pieņemšanai publiskajā sektorā un ES politikas īstenošanai mērniecības nozarē” ietvaros (līguma Nr.1DP/1.5.2.2.2/12/APIA/SIF/018/138) Latvijas Mērnieku biedrības un Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācijas izveidotas Sertifikācijas darba grupas 2014.gada ziņojums “Profesionālās vides sakārtošanas nosacījumi”

http://www.sif.gov.lv/nodevumi/nodevumi/5163/SIF_zinojums_Sertifikācijas_darba_grupa.pdf (skatīts 2017.gada 9.novembrī).

²¹² Reģ.Nr. 40003466281.

²¹³ AS “Latvijas valsts meži” Nekustamo īpašumu pārvaldes Nekustamo īpašumu vadītāja 2017.gada 15.jūnijā sniegtā informācija.

²¹⁴ Valsts zemes dienesta 2015.gada 22.aprīļa rīkojums Nr.1-03/41 “Par darba grupas izveidošanu tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”.

²¹⁵ Valsts zemes dienesta 2015.gada 7.decembra vēstule Nr.2-02/89 “Par priekšlikumiem tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā”.

²¹⁶ Ministru kabineta 2017.gada 23.maija noteikumi Nr.264 “Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām”.

²¹⁷ Ministru kabineta noteikumu projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumos Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija) <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40428140> (skatīts 2017.gada 9.novembrī).

²¹⁸ Valsts zemes dienesta 2015.gada 7.decembra vēstule Nr.2-02/89 “Par priekšlikumiem tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā”.

²¹⁹ Informatīvais ziņojums “Reglamentēto profesiju nosacījumi un turpmākā rīcība reglamentēto profesiju jomas pilnveidošanai Latvijā”, izskatīts Ministru kabinetā 2016.gada 4.oktobrī. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40391447> (skatīts 2017.gada 9.jūnijā).

²²⁰ Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumos Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”” <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40428140> (skatīts 2017.gada 9.novembrī).

²²¹ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumu Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” 28.punkts.

²²² Būvniecības likums, 13.pants.

²²³ Revīzijas pakalpojuma likuma 6.panta ceturtā daļa, Ministru kabineta 2017.gada 7.marta noteikumu Nr.136 “Noteikumi par revīzijas pakalpojumu kvalitātes kontroles prasību ievērošanas pārbaudi un pilnvaroto pārstāvju kvalifikācijas prasībām? 4.4.apakšpunkts.

- ²²⁴ Informatīvais ziņojums “Reglamentēto profesiju nosacījumi un turpmākā rīcība reglamentēto profesiju jomas pilnveidošanai Latvijā”, izskatīts Ministru kabinetā 2016.gada 4.oktobrī. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40391447> (skatīts 2017.gada 9.jūnijā).
- ²²⁵ Valsts zemes dienesta Mērniecības konsultatīvās padomes 2013.gada 27.novembra Sēdes protokols Nr.7.
- ²²⁶ Ministru kabineta noteikumu projekts “Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumos Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā”” <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40428140> (skatīts 2017.gada 9.novembrī).
- ²²⁷ SIA “Mācību un konsultāciju centrs ABC” Sertificēšanas biroja vadītājas 2017.gada 7.jūlijā elektroniski sniegtā informācija un Latvijas Mērnieku biedrības Sertifikācijas centra vadītāja 2017.gada 21.augustā un 4.oktobrī elektroniski sniegtā informācija. Informācija par apturēto sertifikātu no sertificēto personu izlases analīzes (persona Nr.25).
- ²²⁸ Informācija no kadastrālā uzmērīšanā sertificēto personu sarakstiem, kas publicēti sertificēšanas institūciju mājaslapās uz 2017.gada 29.maiju (<http://abc.edu.lv/sertificesanas-birojs/sertificeto-personu-saraksti/kadastrala-uzmerisana.html>; <http://sc.lmb.lv/sertificetas-personas/#uzmeritaji>).
- ²²⁹ Mērnieku ētikas kodekss, apstiprināts Latvijas Mērnieku biedrības biedru sapulcē 2012.gada 9.martā (pieejams: http://lmb.lv/wp-content/uploads/2012/03/Mernieku_ETIKAS-KODEKSS-V3-2012.pdf, skatīts 2017.gada 15.novembrī).
- ²³⁰ SIA “Mācību un konsultāciju centrs ABC” Sertificēšanas biroja Sertificēto personu ētikas kodekss, apstiprināts 2013.gada 23.oktobrī (pieejams: <http://abc.edu.lv/sertificesanas-birojs/sertificeto-personu-etikas-kodekss.html>, skatīts 2017.gada 15.novembrī).
- ²³¹ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumu Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” 48.punkts.
- ²³² Valsts zemes dienesta 2013.gada 17.maija ziņojums “Par sertificēšanas institūciju darbību”.
- ²³³ SIA “Mācību un konsultāciju centa ABC” Sertificēšanas biroja vadītājas 2017.gada 7.jūlijā sniegtā informācija un Latvijas Mērnieku biedrības Sertifikācijas centra vadītāja 2017.gada 14.jūlijā, 4.oktobrī un 16.novembrī sniegtā informācija.
- ²³⁴ Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumi Nr.1019 “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi”.
- ²³⁵ Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumi Nr.1019 “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi”.
- ²³⁶ Valsts zemes dienesta kvalitātes vadītājas 2017.gada 17.jūlijā sniegtā informācija.
- ²³⁷ Valsts zemes dienesta 2013.gada 17.maija Ziņojums “Par sertificēšanas institūciju darbību”.
- ²³⁸ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumu Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” 48.2.apakšpunkts.
- ²³⁹ Rādītājs no Latvijas Mērnieku biedrības Sertifikācijas centra 2016.gada 13.jūnija vēstules Nr.16/106 “Par LMB SC lēmumu sertifikāta anulēšanā”.
- ²⁴⁰ Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.1019 “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi” 5.punkts.
- ²⁴¹ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumu Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” VI sadaļa.
- ²⁴² Latvijas Mērnieku biedrības Sertifikācijas centra procedūras apraksts “Plānveida uzraudzība”, spēkā no 2014.gada 30.maija.
- ²⁴³ SIA “Mācību un konsultāciju centrs ABC” Sertificēšanas biroja 2016.gada 22.februāra dokuments “Ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēto personu plānveida uzraudzības instrukcija”.
- ²⁴⁴ Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumi Nr.1019 “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi”.
- ²⁴⁵ Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumu Nr.1011 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” 53.punkts un 54.punkts.
- ²⁴⁶ Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 24.pants.
- ²⁴⁷ Sertificēšanas institūcijas 2016.gada 15.janvāra Lēmums par plānveida uzraudzību Nr.03-01/01-02/16/11.
- ²⁴⁸ Sertificēšanas institūcijas 2015.gada 29.jūnija Lēmums par plānveida uzraudzību Nr.03-01/01-02/15/52.
- ²⁴⁹ Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.1019 “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi” 257.¹ punkts.
- ²⁵⁰ Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumu Nr.734 “Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” VI nodaļa “Sertificēto personu uzraudzība” (zaudējis spēku ar 2010.gada 3.novembri).

²⁵¹ Latvijas Mēriņu biedrības un Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācijas 2014.gada 22.oktobra vēstule Nr.02-10/2014 "Par noteikumu pieteikšanu grozījumiem".

²⁵² Valsts zemes dienesta 2015.gada 7.decembra vēstule Nr.2-02/89 "Par priekšlikumiem tiesiskā regulējuma pilnveidošanai personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtībā".

²⁵³ Tieslietu ministrijas 2017.gada 15.jūnija noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumos Nr.1011 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā"" (Projekts: VSS-646).

²⁵⁴ Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.1019 "Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi" 257.¹ punkts.

²⁵⁵ Sertificēšanas institūcijas 2013.gada 13.decembra lēmums Nr.13/80 "Lēmums par sertifikāta darbības termiņa pagarināšanu".

²⁵⁶ Sertificēšanas institūcijas 2014.gada 27.augusta lēmums Nr.14/52 "Lēmums par sertifikāta darbības termiņa pagarināšanu".

²⁵⁷ Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumi Nr.734 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā" (zaudējuši spēku ar 04.11.2010.).

²⁵⁸ Valsts standarts LVS EN ISO/IEC 17024:2005 "Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības personu sertificēšanas institūcijām".

²⁵⁹ Ministru kabineta 01.11.2010. noteikumi Nr.1011 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā".

²⁶⁰ Informācija pieejama: <http://www.vzd.gov.lv/lv/parskati-un-statistika/statistika/statistika-par-zku-darbiem> (skatīta 2017.gada 21.septembrī).

²⁶¹ Ministru kabineta 2010.gada 10.augusta noteikumi Nr.764 "Noteikumi par sertificēšanas institūcijām, kuras izsniedz sertifikātu zemes kadastrālajam uzmērītājam un zemes ierīcības darbu veicējam".

²⁶² Standarts LVS EN ISO/IEC 17024:2005 "Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības personu sertificēšanas institūcijām".

²⁶³ Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumi Nr.734 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā" (spēkā līdz 2010.gada 3.novembrim).

²⁶⁴ Tieslietu ministrijas 2017.gada 15.jūnija noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumos Nr.1011 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā"" (Projekts: VSS-646).

²⁶⁵ Valsts zemes dienesta 2013.gada 27.decembra iekšējie noteikumi Nr.1-03/15 "Kadastra datu kvalitātes kontroles sistēma".

²⁶⁶ Latvijas Mēriņu biedrības Sertifikācijas centra 2017.gada 27.jūnija vēstule Nr.17/22 "Par noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumos Nr.1011 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā" (VSS-646)". 2017.gada 30.maija intervija ar SIA „Mācību un konsultāciju centrs ABC” Sertificēšanas biroja vadību.

²⁶⁷ Ministru kabineta noteikumu projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumos Nr.1011 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā"" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija) <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40428140> (skatīts 2017.gada 9.novembrī).

²⁶⁸ Ministru kabineta 2017.gada 23.maija noteikumi Nr.264 "Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām".

²⁶⁹ Mēriņu ētikas kodekss, apstiprināts Latvijas Mēriņu biedrības biedru sapulcē 2012.gada 9.martā (pieejams: http://mb.lv/wp-content/uploads/2012/03/Mernieku_ETIKAS-KODEKSS-V3-2012.pdf, skatīts 2017.gada 15.novembrī).

²⁷⁰ SIA "Mācību un konsultāciju centrs ABC" Sertificēšanas biroja Sertificēto personu ētikas kodekss, apstiprināts 2013.gada 23.oktobrī (pieejams: <http://abc.edu.lv/sertificesanas-birojs/sertificeto-personu-etikas-kodekss.html>, skatīts 2017.gada 15.novembrī).

²⁷¹ Informatīvais ziņojums "Reglamentēto profesiju nosacījumi un turpmākā rīcība reglamentēto profesiju jomas pilnveidošanai Latvijā", izskatīts Ministru kabinetā 2016.gada 4.oktobrī. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40391447> (skatīts 2017.gada 9.jūnijā).

²⁷² Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumi Nr.734 "Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā" (zaudējis spēku ar 4.11.2010.).

²⁷³ Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.1019 "Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi" 257.¹ punkts.